Ansøgning:

Puljen til Klimatopmøde aktiviteter
Region Midtjylland

Projekttitel:

International Klimakonference i Århus
med ekskursioner i Region Midtjylland

'Beyond Kyoto: Addressing the Challenges of Climate Change –
Science Meets Industry, Policy and Public'

Aarhus Universitet ansøger hermed om **DKK 1.600.000** fra Klimatopmødepuljen.

Projektansvarlig: Professor Ellen Margrethe Basse, Leder af Klimasekretariatet, Aarhus Universitet, Nordre Ringgade 1, 8000 Århus C

1. Formålet

Ansøgningen har til formål at sikre en medfinansiering til den internationale klimakonference 'Beyond Kyoto: Addressing the Challenges of Climate Change – Science Meets Industry, Policy and Public'. Konferencen indgår som en del af de officielle forberedelser til COP15 og har ret til at bruge det officielle COP15 logo. Dens status og indhold falder klart ind under den fælles midtjyske handlingsplan for, hvordan FN´s Klimatopmøde i december 2009 kan bruges til at få synliggjort den viden og de kompetencer, der findes i den midtjyske region. Konferencen skal ses som ét af flere samarbejdsprojekter om international formidling af jyske kompetencer op til COP15.

2. Mål

Konferencens deltagere skal opleve midtjyske kompetencer og et unikt samarbejde mellem vidensinstitutioner, myndigheder og virksomheder. Der vil være fokus på klimarelaterede kompetencer/løsningsmodeller og tiltag. Målet er at sikre, at der bliver international fokus på de betydelige klimakompetencer og klimaløsninger, som eksisterer i Midtjylland – kompetencer der kan nyttiggøres, produkter der kan eksporteres, og løsninger der kan overføres til andre dele af verden.

3. Baggrund

Konferencen finder sted den 5.-7. marts 2009. Den foregår i centrum af Århus hhv. i Rådhushallen, Musikhuset, ARoS og Radisson SAS Scandinavia Hotel. Den regionale forankring kommer til udtryk i konferencekomiteens brede sammensætning og et meget tæt samarbejde med myndigheder, organisationer, andre vidensinstitutioner samt virksomheder, der alle får mulighed for at bidrage til at skabe fokus på de midtjyske kompetencer. Der samarbejdes med Green Belt Denmark, Midtjysk Turisme, Energiakademiet på Samsø, Region Midtjylland og de 19 kommuner om at sikre, at der bliver mulighed for såvel udstilling af kompetencer som besøg i forbindelse med konferencens 3. dag.

Konferencens internationale perspektiv er sikret gennem en tilslutning fra en række internationale organisationer. Aktuelt er der tale om følgende: **FAO** (FN's fødevareorganisation), **UNECE** (FN's Economic Commission in Europe), **UNDP** (FN's udviklingsprogram), **GEF** (den globale miljøfond, der er den finansielle facilitet for FN's klimakonvention), **ICC-Greenland** (**I**nuit **C**ircumpular **C**ouncil) som repræsentant for de arktiske områder og **WWF**'s internationale klimaprogram. Det forventes, at også Verdensbanken vil give sin opbakning og deltage på konferencen. Konferencen åbnes af Gro Harlem Brundtland, der bl.a. er specialrådgiver for FN's generalsekretær inden for klima, hun var tidligere generalsekretær for WHO, og er den hovedansvarlige for konceptet "bæredygtig udvikling" i kraft af Brundtlandkommissions arbejde "Vores Fælles Fremtid" (1987). Brundtland er aktuelt også involveret i "Road to Copenhagen", der vil sikre erhvervslivet en øget indflydelse på fremtidens klimaløsninger. Der er tre plenarspeakere:

- Sir David King, der var chefrådgiver for Tony Blair og Gordon Brown (ansvarlig for at klima blev sat på dagsordenen på G8 i 2007)
- John Hofmeister, grundlægger af og CEO for Citizens for Affordable Energy (Præsident for Shell Oil Company indtil 1.8.2008)
- Wallace S. Broecker – én af de fremmeste internationale klimaforskere. Han er tildelt "Blue Planet Prize" og aktuelt ansvarlig for udvikling af ny teknologi, der kan opsuge drivhusgasser.

På programmet er - ud over de nævnte - en række internationalt førende forskere (herunder *Steven Chu, der selv er nobelprismodtager, og som har 47 nobelpristagere involveret i sin forskning i og udvikling af energi-teknologi og –effektivitet*) . Programmet omfatter også politiske rådgivere, virksomhedsrepræsentanter,

NGO'er og andre klimaeksperter fra den offentlige og private sektor, se http://www.klima.au.dk/dk/forside/konferencebeyondkyotoconferen/.

4. Målgrupper m.m.

Der forventes mellem 800-1.000 konferencedeltagere fra hele verden. Det er:

- Erhvervsledere og andre, der beskæftiger sig med klimaløsninger og/eller miljø-, klima- og energiledelse/-regnskaber, CSR mv.
- Finansielle og venture-capital aktører.
- Politiske og administrative beslutningstagere med opgaver inden for bl.a. klimaregulering, energiregulering/-infrastrukturudvikling, affaldshåndtering, vandforsyning, landbrug mv.
- Forskere og udviklere, der beskæftiger sig med klimarelevante løsningsmodeller og teknologier til brug i industrien, landbruget, affalds-, vand- hhv. byggesektoren, husholdningerne mv.
- Grønlandske politiske, administrative og erhvervsmæssige aktører og forskere med fokus på de særlige forhold i Arktis.
- Repræsentanter fra alle kategorier af brancheorganisationer og NGO'er.

5. Indhold og tidsplan

Der er tale om en konference, der afvikles over to dage med en efterfølgende ekskursionsdel. Der afholdes jobbørs mv. i dagene op til konference.

5.1. Konference-kernen, der afvikles den 5.-6. marts, er inddelt i seks temaer

Tema 1 behandler de politiske, juridiske, økonomiske aspekter samt infrastrukturens betydning for klimaforhold

Session 1 *vedrører Kyoto-protokollens efterfølger*, herunder de forskelle der er mellem det amerikanske udspil og det europæiske udspil. Den betydning, som WTO og G8 har for de mulige løsninger, vil også blive behandlet.

Session 2 *vedrører de forskellige økonomiske løsningsmodeller*, konsekvenser og scenarier. Det kan nævnes, at der blandt talerne er økonomiprofessor, Robert Stavins, som den danske statsminister og klimaminister – og mange andre regeringer og internationale organisationer - har søgt råd hos.

Session 3 *vedrører finansielle løsninger*. Det gælder løsninger for u-lande, hvor GEF forklarer den internationale fonds funktion. Danida er også inviteret til at deltage. Ift. i-lande fokuseres der bl.a. på anvendelse af venture-kapital som led i fremme af energirigtige løsninger.

Session 4 *vedrører infrastrukturens betydning* – herunder for energiproduktion og effektivitet.

Tema 2 fokuserer på relationen mellem klimaændringer og naturens mangfoldighed og funktion

Session 1 *vedrører det videnskabelige grundlag* for vurdering af klimaændringer.

Session 2 *vedrører de muligheder, der er for at reducere drivhusgasudledningen* (dvs. etablering af "dræn") ved at pleje og frede naturen.

Session 3 *vedrører pleje og anvendelse af naturen* som led i tilpasninger til klimaændringer.

Session 4 *vedrører samspillet mellem klimaændringer, landbrug og natur*.

Session 5 *vedrører immaterielle rettigheder (herunder patenter)* og andre juridiske rettigheder/aspekter.

Tema 3 har fokus på landbrugets klimapåvirkninger, landbrugets afhængighed af klimaforhold og landbrugets bidrag til klimaløsninger

Session 1 *vedrører landbrugsforhold i u-lande* – og bidrag til u-landenes tilpasning til klimaændringer. FAO medvirker under denne session.

Session 2 *vedrører landbrugsforhold i i-lande* og relevante klimatilpasningsstrategier.

Session 3 *vedrører landbrugsmæssige og tekniske tiltag, der reducerer udledningen af drivhusgasser*. Arla og SAMSON-Agro er blandt dem, der har indlæg på sessionen.

Session 4 *vedrører anvendelse af bioenergi og biobrændsel*.

Tema 4. Nano-teknologiske løsninger, der kan bidrage til fremtidens bæredygtige løsninger inden for energi, er i fokus under dette tema, der har mange virksomhedsindlæg
Session 1 *vedrører anvendelse af nanoteknologi ifm. vedvarende energi*. Steven Chu er blandt talerne.
Session 2 *vedrører hydrogen teknologi*. Blandt talerne finder man repræsentanter for "European Fuel Cell Forum".
Session 3 *vedrører anvendelse af nanoteknologi ifm. produktion af solenergi*. Blandt talerne er Racell Solar A/S og Solar Business Group.
Session 4 *vedrører anvendelse af nanoteknologi ifm. produktion og opbevaring af vindenergi* – Vestas er blandt dem, der har indlæg på sessionen.
Session 5 *vedrører anvendelse af nanoteknologi i katalysatorer og ifm. anvendelse af biobrændsel*. Jens Rostrup-Nielsen og Haldor Topsøe er blandt dem, der har et indlæg.

Tema 5 har fokus på borgerne og samfundet – hvordan påvirkes de af klimaforhold? Og hvordan påvirker de klimaet?
Session 1 *vedrører energi- og varmeforbrug i bygninger*. Det er Alexandra Instituttet A/S og Arkitektskolen, der er ansvarlige for sessionen. Det første aktivhus i Lystrup er blandt eksemplerne.
Session 2 *vedrører kommunikationen – herunder virksomhedernes krisekommunikation* – som et centralt klimaemne. UNECE er involveret i sessionen.
Session 3 *vedrører virksomheders sociale ansvar* og klimaforhold. UNDP er med – blandt talerne er Mads Øvlisen, der repræsenterer UN Global Compact. Sessionen planlægges bl.a. af Etikos.
Session 4 *vedrører borgerdeltagelse, indlæring og betydningen af kulturelle forhold*.
Session 5 *vedrører sundhed og sygdomme*, behovet for et beredskab i sundhedsvæsenet og sammenhængen mellem vores livsstilssygdomme og klimaproblemer.

Tema 6. De særlige klimaforhold i de arktiske områder – herunder Grønland – er i fokus under dette tema
Session 1 *vedrører de historiske klimaforhold.*
Session 2 *vedrører naturmæssig sårbarhed* i forhold til klimaændringer og den måde, naturen reagerer på klimaændringer.
Session 3 *vedrører samfundsmæssige ændringer* – herunder både de negative og positive ændringer for erhvervslivet.
Session 4 *vedrører sundhedsmæssige aspekter og generelle samfundsmæssige konsekvenser* af klimaændringer.

Der vil blive arrangeret særlige tværgående mini-sessioner f.eks. i frokostpause og sen eftermiddag, efter dagens øvrige program er slut.

5.2. Ekskursionsdelen den 7. marts

Konferencedeltagerne besøger udvalgte besøgsmål og relevante 'demonstrationsanlæg' på regionens virksomheder eller institutioner. Ekskursionerne, der er relateret til konferencens temaer, arrangeres i et samarbejde med Green Belt Denmark og Midtjysk Turisme. Alexandra Instituttet A/S, Ingeniørhøjskolen i Århus og Arkitekthøjskolen, der sammen med Velfac og Velux bygger og indretter det første aktivhus i Lystrup, bidrager også med input. Det indgår endvidere i sponsoraftalerne, at der tilrettelægges besøg, og at der i samarbejde med sponsorerne afholdes en slags **'master classes'**, som vil foregå den 7. marts hos den pågældende virksomhed med en inviteret skare af deltagere.

5.3. Events mv. i tilknytning til konferencen

Det er planen at anmode kronprinsen om at være protektor for konferencen og for Aarhus Universitets klimaindsats som sådan.

Vha. en oplevelsesbaseret udstilling i Ridehuset, der er rettet både mod konferencedeltagere og offentligheden, vil der blive taget udgangspunkt i en CO_2 neutral kommune - konkret Århus - i 2030. Ridehuset og facader i området vil danne ramme om en særlig illustration af konsekvenser af klimaændringer og løsningsmodeller. "Iscenesættelsen" er i planlægningsprocessen blevet skilt ud som et særligt projekt, der udarbejdes i tæt samarbejde mellem Århus Kommune og Kollision (med eget budget og implementeringsplan). Udstillingen vil efterfølgende blive anvendt som led i Århus Kommunes

borgerinddragelse i forbindelse med klimahandlingsplanen. Den betragtes dog stadig som en konferencekomponent og har en indholdsmæssig sammenhæng med konferencens tema 5.

Der vil muligvis blive tale om elementer af en klima-innovationsudstilling, som planlægges af Moesgaard Museum til juni 2009, hvor en 'forsmag' vil kunne gøres klar til at indgå som en del af iscenesættelsen af konferencen.

Det forventes endvidere, at indvielsen af aktivhuset i Lystrup kan indgå i attraktionerne. Andre initiativer kan komme til.

6. Økonomi

Konferencen har **et samlet budget på DKK 7.259.012**. Beløbet inkluderer planlægning, afholdelse og afsluttende aktiviteter, herunder regnskabsaflæggelse og anden opfølgning. De budgetterede omkostninger er:

Aktivitet	Omkostning	Aarhus Universitet DKK	Ekstern finansiering DKK	Sub-total
Planlægning og afholdelse af konferencen				
	Fagligt program - 2 første dage	600.005		
	Faciliteter		600.000	
	Inviterede talere (80 @ DKK 15.000++)		1.400.000	
	Øvrige faglige aktiviteter	150.001	135.000	
	Besøgsprogram - 3. dag		300.000	
	Kommunikation/PR-aktiviteter	200.002	1.000.000	
	Praktisk planlægning & gennemførelse		700.000	
	Koordinering/Planlægning/Adm.	515.004		
	Sub-total	*1.465.012*	*4.135.000*	*5.600.012*
Forplejning				
	Frokost 5. og 6. marts		822.000	
	Reception 5. marts*		210.000	
	Fest-middag 6. marts		627.000	
	Sub-total	*0*	*1.659.000*	*1.659.000*
	TOTAL			**7.259.012**

* Betales af Århus Kommune (se nedenfor)

De forventede finansieringskilder er:

Finansieringskilde	**DKK**	
Klimatopmødepulje – ansøgning	1.600.000	
Deltagerbetaling - baseret på forventning om 850 deltagere	2.500.000	
Århus Kommune (dels receptionen, jf. ovenfor; dels tilskud fra erhvervspuljebeløb)	460.000	
Øvrige bidrag – estimat*	1.400.000	
Aarhus Universitet (Klimasekretariatet)	750.000	
Aarhus Universitet i øvrigt	750.000	
		7.250.000

* DONG Energy A/S, Grundfos og Velfac har givet tilsagn om partnerskab/sponsorater – der er tale om et samlet sponsortilsagn på 450.000 kr.

7. Effekter

I det kortsigtede perspektiv er det centrale at sikre, at konferencen får tilslutning fra alle de målgrupper, der er tale om, og at den afvikles med international deltagelse på professionel vis.

Konferencen vil kunne bidrage til at synliggøre og profilere Region Midtjyllands styrkepositioner på energi- og miljøområdet regionalt/nationalt/internationalt. Konferencen bidrager også til et tættere samarbejde bl.a. mellem universitetet, Århus Kommune, Region Midtjylland, Ingeniørhøjskolen i Århus (IHA), Arkitektskolen og Alexandra Instituttet A/S. Aktuelt drøftes der et samarbejde med flere midtjyske virksomheder om deres medvirken ved udvikling og gennemførelse af konferencen. Der forventes involvering af flere virksomheder – bl.a. forhandles der aktuelt med Lübker Golf Ressort.

8. Formidling

Universitetet og flere af parterne, der (jf. ovenfor) også er internationale organisationer, samt Green Belt Denmark bidrager hver især til at markedsføre konferencen nationalt og internationalt. Der er tale om en meget bred international formidling af oplysninger om og invitationer til konferencen, herunder i forbindelse med andre konferencer, COP14 mv. Der er af Klimasekretariatet etableret en kontakt til det polske team, der varetager forberedelsen af COP14. Det forventes, at nævnte team overtager den polske student, der har været tilknyttet AU's Klimasekretariatet.

Der inviteres journalister fra hele verden, ligesom der tages konkrete kontakter til centrale medier (herunder CCN og BBC). Der etableres pressefaciliteter forud for konferencen og i forbindelse med konferencen. Det er således planen at etablere et særligt internationalt presserum, der synligt er baseret på klimabevidst indretning og formidling. Konceptet udvikles af AU's pressechef Anders Corell i et samarbejde med Århus Kommunes presseansvarlige.

Formidlingen sker endvidere gennem en afsluttende dansk paneldebat den 6. marts 2009 med deltagelse af politikere og erhvervsrepræsentanter, der planlægges "solgt" til direkte transmission, forventeligt til Danmarks Radio.

Der formidles efterfølgende dels i en populærvidenskabelig bog, der udgives på Universitetsforlaget (forventes dækket af universitetet), dels i videnskabelige tidsskrifter. Der inviteres en række redaktører fra de mest relevante internationale tidsskrifter. Det kommer til at fremgå af artiklerne, at der er tale om offentliggørelse af indlæg præsenteret på "Beyond Kyoto"-konferencen.

9. Evaluering

Konferencens resultater vil skulle vurderes både i et kortsigtet og i et langsigtet perspektiv.

Universitet vil invitere samarbejdspartnere, herunder fra regionen, til et efterfølgende evalueringsmøde, hvor det konkrete forløb evalueres. Der udarbejdes en skriftlig rapportering.

I det langsigtede perspektiv vil den generelle opfattelse af konferencens forløb og output formentlig blive evalueret af de deltagende parter, når de overvejer at gentage tilsvarende tiltag.

Århus, den 3. oktober 2008

Ellen Margrethe Basse

Ellen Margrethe Basse

Klima-DM

- Kæmp for klimaet

17. oktober 2008

Baggrund

Som en del af aktiviteterne frem mod FNs klimakonference i København i december 2009 (COP15), afholder Klimakonsortiet det officielle danmarksmesterskab i klimaløsninger – Klima-DM. Formålet med konkurrencen er at få danskerne og de danske arbejdspladser til at bidrage til arbejdet med at begrænse klimaforandringerne ved at ændre adfærd, bidrage til innovation og/eller bidrage til erkendelser af behovet for handling. Konkurrencen skal sikre et bredt, folkeligt engagement i klimasagen, da hele identiteten omkring Danmark som et innovativt, ansvarligt foregangsland i klimaudfordringen skal række ud over København, de politiske beslutningstagere og COP15. Klimakonsortiets udgangspunkt er at inddrage det danske erhvervsliv og de danske arbejdspladser mest muligt i løsningsforslagene, da vi allerede i dag kan se, at dansk erhvervsliv hører til eliten når det gælder energiteknologiske udviklinger og miljøansvarlighed.

Afviklingen af Klima-DM præsenterer en unik mulighed for et samarbejde mellem de regionale vækstfora og Klimakonsortiet.

<u>Klimakonsortiet kan tilbyde:</u>

- En landsdækkende konkurrence for alle danskere på deres arbejdspladser og i skoleklasserne, der først kører regionalt, siden nationalt.
- National opmærksomhed om konkurrencen gennem PR-arbejde, samarbejde med kendte ambassadører, mediepartnerskaber og annoncering.
- Et setup, der giver gode muligheder for regional profilering, herunder gode klimahistorier lokalt og regionalt, og promovering af virksomheder, der arbejder aktivt med klimaforbedringer.
- Regionalt opmærksomhedsskabende arbejde, der bør tænkes sammen med vækstforaenes indsats på klimaområdet.

<u>Regionerne kan tilbyde:</u>

- Sparring på udvikling af Klima-DM, herunder ikke mindst identifikation af virksomhedspotentialer

Klimakonsortiet · Vesterbrogade 6D, 9. · DK-1620 København V

T: +45 72 10 01 79 · E: info@klimakonsortiet.dk · W: klimakonsortiet.dk

- Unikt regionalkendskab mht. udpegning af stærke personligheder til dommerkomitéer
- Lokalisering af de gode historier regionalt
- Inddragelse af virksomheder og borgere
- Netværk
- Lokalforankring - sikring af lokalengagement og lokalt ejerskab
- Indsigt i, hvilke virksomheder Klima-DM kan rettes mod regionalt
- Regional opmærksomhedsskabende indsats, herunder events, PR, annoncering mv.

Håbet er, at der regionalt kan stilles midler og/eller mandskab til rådighed til at løse administrative opgaver og løfte de sekretariatsopgaver der knytter sig til den regionale del af konkurrencen. Omfanget af disse opgaver vil blive specificeret og diskuteret på mødet, mandag d. 6. oktober.

Setup

Som overordnet ramme inddeles konkurrencen i 3 kategorier, der fremgår af nedenstående tabel.

Kæmp med handlinger	**Kæmp med ideer**	**Kæmp med kunst**
Danskernes lyst til at forbedre klimaet gennem ændret adfærd - Handlingsanvisende forslag →fx delebilsordninger, sluk-lyset-aktiviteter, loppemarkeder, hvor overskuddet går til klimaprojekter, eller – allerbedst – ting ingen andre har tænkt på.	Danskernes nye løsninger til klimaproblematikken - Kreativitet og innovation → nytænkende, klimavenlige, løsningsorienterede forslag og opfindelser. Idéerne skal være originale og realiserbare, og gavne klimaet.	Danskernes holdningstilkendegivelse ift. klimaspørgsmålet - Erkendelse og oplæg til refleksion → fx indsendelse af essays, video, billedreportager, fotos, malerier, tegninger mm., der sætter fokus på klimaproblematikken.

Konkurrencen vil således praktisk bestå af tre sideløbende konkurrencer, som løber af stablen i hver region i henhold til ovenstående kategorier. I hver region kåres der en vinder, samt en 2. og 3. plads inden for hver kategori. Vinderne går videre til den nationale konkurrence, som også inddeles i forhold til de tre nævnte kategorier. Klima-DM løber fra 1. januar 2009 til ultimo juni 2009. Den regionale del af konkurrencen går i luften 1. januar 2009, og afsluttes medio maj, hvor de regionale dommerkomitéer udpeger vinderne.

Som udgangspunkt foreslås det, at de regionale dommerkomitéer bliver sammensat af:

- Repræsentant fra det regionale vækstforum (formand)
- Repræsentant fra det regionale erhvervsliv
- Repræsentant fra Klimakonsortiets ejerkreds
- Regional, offentlig personlighed (én eller flere) – fx sportsfolk, kulturpersonligheder etc.
- Repræsentant fra Klimakonsortiet

Dommerkomitéernes primære rolle er at udvælge og præmiere de bedste forslag i hver kategori af konkurrencen[1]. Sekundært har komitéen til opgave at udbrede kendskabet til konkurrencen, og medlemmerne skal fungere som ambassadører for Klima-DM.

Til regional pressedækning søger Klimakonsortiet at oprette en række mediesamarbejder med lokale og regionale medier, fx TV2s regioner. Håbet er, at de regionale vækstfora kan hjælpe til med denne del af processen. Til produktion af nyhedshistorier, tv-indslag og pressemeddelelser søger Klimakonsortiet et strategisk samarbejde med de regionale kræfter i virksomhederne og de regionale institutioner. Vi har behov for at få input til, hvad der sker i regionerne af klima- og energimæssige tiltag, og hvor de gode historier gemmer sig. Det kan omfatte alt fra klima- og energirelaterede events på større erhvervsvirksomheder, paneldiskussioner og messer til konferencer, workshop, happenings og annoncering.

[1] Forud for dommerkomitéens votering går en screeningsproces, hvor uegnede forslag sorteres fra. Hermed begrænses mængden af materiale, og der sikres en vis kvalitet i produkterne.

Lancering og annoncering

Klima-DM bliver præsenteret på Arlas mælkekartoner fra 1. januar på følgende måde:

Er du dansk mester i klima?

Klimaudfordringen er også din udfordring. Kan du finde på en rigtig god idé eller løsning på et klimaproblem, har du nu muligheden for at deltage i Danmarks nye store konkurrence: Klima-DM. Gør I noget særligt på din skole, i din sportsklub eller på dit arbejde? Har du en opfindelse eller et kunstværk du vil dele? Alle kan kæmpe for klimaet og deltage i konkurrencen om de flotte præmier. Læs mere om Klima-DM, og meld dig til på klima-dm.dk.

Annoncen vil være at finde på ”Ekspres” mælkekartonerne i uge 1-5 og på ”Harmoni” kartonerne i uge 1-6 (evt. med mulighed for forlængelse til uge 11)

For at forankre projektet i befolkningen, indgår Klimakonsortiet mediepartnerskab med STV, om produktion af indslag til de nationale og regionale vejrudsigter på TV2s kanaler. Der arbejdes på at indgå aftale med Coca-Cola om annoncering på deres etiketter. Derudover arbejdes der også med yderligere aftaler om annoncering i dagbladene, outdoor marketing etc.

Klimakonsortiet · Vesterbrogade 6D, 9. · DK-1620 København V

T: +45 72 10 01 79 · E: info@klimakonsortiet.dk · W: klimakonsortiet.dk

KLIMAKONSORTIET

Opsummering af vigtige pointer, Møde om samarbejde mellem Klimakonsortiet og Vækstfora omkring Klima-DM 06. oktober 2008

Til stede:
Diana Michelsen (Region Bornholm), Tommy Madsen (Region Nordjylland), Anders Bræstrup (Region Syddanmark), Jesper R. Madsen (Region Sjælland), Astrid Søborg (Region Hovedstaden)

Fra Klimakonsortiet:
Finn Mortensen (Direktør), Anette Echwald (Projektleder), Iver Høj Nielsen (Projektkonsulent), Søren Gisselmann (Projektmedarbejder), Kasper Westphal Pedersen (Partner, Operate), Majken Kalhave (Studentermedhjælp - ref.)

Fraværende:
Karsten Bækgaard (Region Midtjylland)

1. Dagsorden for møde:

1) Velkomst og præsentation af idéen bag Klima-DM v. Finn Mortensen, direktør for Klimakonsortiet

2) Præsentation af konceptet bag Klima-DM v. Kasper Westphal Pedersen, Partner i Operate

3) Præsentation af organisationen v. Anette Echwald, Projektleder og konsulent i Landbrugsraadet

4) Rammer for samarbejdet om Klima-DM v. Søren Gisselmann, projektmedarbejder, Klimakonsortiet

5) Debat om de regionale vækstforas rolle i Klima-DM

6) Evt.

Klimakonsortiet · Vesterbrogade 6D, 9. · DK-1620 København V
T: +45 72 10 01 79 · E: info@klimakonsortiet.dk · W: klimakonsortiet.dk

2. Spørgsmål og svar vedrørende involvering i Klima-DM

- Hvor er den erhvervsmæssige forankring i Klima-DM?

Klima-DM er tænkt som et Bottom-Up tiltag på arbejdspladser, som blandt andet kan hjælpe med at brande regionale virksomheder som engagerede, innovative og fremadskuende. Dette kan på længere sigt skabe et mere solidt konkurrencefundament i forhold til erhvervsudvikling og mer-profit i regionen, hvilket igen vil have en positiv effekt på hele regionens brand. Derudover er det en oplagt mulighed for erhvervslivet i regionen at synliggøre sig selv over for befolkningen, regionalt og nationalt.

- Hvad kræver det af vækstfora at være med?

Det er her vigtigt at understrege, at det vi primært efterspørger hos Vækstfora er indspark i forhold til at skabe et regionalt netværk og kendskab til projektet.

Der vil være et minimumskrav der skal varetages, som vil fremgå af den "basispakke", Klimakonsortiet sender ud til vækstfora snarest muligt, og ellers er det op til ressourcerne i de enkelte regioner, hvad man vælger at lægge oven på af forskellige events, PR tiltag mm.

- De regionale vækstfora eksponeringsmuligheder?

De regionale vækstfora vil kunne promoveres som samarbejdspartnere omkring Klima-DM i alt redaktionelt materiale, både regionalt og nationalt. Rent visuelt i logo, annoncemateriale og lignende vil vækstfora dog ikke fremgå som samarbejdspartnere.

Yderligere vil der være et utal af muligheder for synliggørelse af vækstfora i forbindelse med eventuelle events og netværksarbejde med diverse virksomheder mm. i regionen.

- Udpegning af dommerkomitéer?

Det vil være op til den enkelte region at udpege en relevant regional dommerkomite bestående af forskellige VIP personer fra regionen, sammensat i forhold til konkurrencens tre ben. Dog er det et kriterium, at der er minimum en repræsentant fra Klimakonsortiets ejerkreds.

Den nationale dommerkomité vil primært bestå af nationale kendisser og faglige profiler, som vil blive brugt i diverse annoncemateriale mm. Det tilstræbes, at en repræsentant fra hver regional dommerkomité også er repræsenteret i en eller anden form ved den nationale konkurrence og særligt ved den nationale kåringsevent.

- Sammenkobling af sundhed og klima?

Der er klima, der er konkurrencens fokus. Sundhed kan være en positiv følgeeffekt, som kan bruges for eksempel i PR sammenhæng mm. Det indgår dog ikke som kriterium af nogen art.

- Annoncering og Mediesamarbejder regionalt?

Klimakonsortiet forsøger at etablere regionale mediesamarbejder og tilstræber yderligere at stå for annoncering mm i de regionale medier.

3. Materiale til Vækstfora

Det blev besluttet, at Klimakonsortiet sender følgende til Vækstfora:

- Overordnet tidsplan i forhold til konkurrencen og den underliggende kampagne i forhold til medietryk mm.
- Rammerne for sammensætning af regionale dommerkomitéer
- En udspecificering af opgavefordeling med en basispakke, en såkaldt basis+ pakke og et oplæg til øvrige muligheder.
- Et oplæg til hvordan vi forestiller os sammenkoblingen mellem det regionale og nationale niveau – både i forhold til synlighed, dommerkomité mm.
- Med tiden vil vi lige ledes udfærdige en PR-pakke med Q&A, Faktaark, Præsentationspapirer, mulige historier, invitationer til at tage del i Klima-DM til regionale virksomheder mm.

4. Tilsagn mm.

- Region Syddanmark: Har givet tilsagn til at de er med i projektet
- Region Nordjylland: Har givet tilsagn til at de er med i projektet
- Region Sjælland: Har givet tilsagn til at de er med i projektet
- Region Hovedstaden: Har givet delvist tilsagn
- Region Bornholm: Afventer afstemning i Vækstfora d.26.november 08

- (Red. Region Midtjylland: Er meget positive og har tidligere givet delvist tilsagn)

Klima-DM

Møde ml. de regionale vækstfora og Klimakonsortiet
Mandag d. 6. oktober 2008

KLIMAKONSORTIET

Dagsorden

1) Velkomst og præsentation af idéen bag Klima-DM v. Finn Mortensen, direktør for Klimakonsortiet

2) Præsentation af konceptet v. Kasper Westphal Pedersen, Operate

3) Præsentation af organisationen v. Anette Echwald, Landbrugsraadet

4) Rammer for samarbejdet v. Søren Gisselmann, Klimakonsortiet

5) Debat om de regionale vækstforas rolle i Klima-DM

6) Evt.

KLIMAKONSORTIET

Klimakonsortiet

- **Formål:**
  - Skabe opmærksomhed om COP15 og klimaaktiviteter
  - Synliggøre danske virksomheder og viden-institutioner
  - Medvirke til at øge den global afsætning samt Danmarks tiltrækningskraft i forhold til investeringer, etableringer, arbejdskraft og studerende på energi- og miljøområdet

KLIMAKONSORTIET

Klimakonsortiet

Offentlig-privat partnerskab ml. regeringen og 5 af de store erhvervsorganisationer

DANSK INDUSTRI

dansk byggeri

VINDMØLLE INDUSTRIEN

danskenergi

LANDBRUGSRÅDET

FONDEN TIL MARKEDSFØRING AF DENMARK

KLIMAKONSORTIET

Klimakonsortiet

- Lille sekretariat (6 ansatte)
- Etableret 1. juni 2008
- Udløbsdato ultimo april 2010
- H.K.H. Kronprins Frederik er ambassadør for Klimakonsortiet
- Ekstra midler fra sponsorater

Nykredit DONG energy Danfoss

KLIMAKONSORTIET

Aktiviteter

Se de danske cleantech-løsninger	energyMAP	Webbaseret kort over cleantech i Danmark
Oplev de danske cleantech-løsninger	energyTOURS	High-level klima- og energirelaterede besøg i Danmark
Identificer danske cleantech-løsninger	klima-DM	National cleantech konkurrence
Hvad sker der i cleantech?	Aktivitetskalender	Overblik over cleantech-aktiviteter

KLIMAKONSORTIET

Dagsorden

1) Velkomst og præsentation af idéen bag Klima-DM
v. Finn Mortensen, direktør for Klimakonsortiet

2) Præsentation af konceptet v. Kasper Westphal Pedersen, Operate

3) Præsentation af organisationen v. Anette Echwald, Landbrugsraadet

4) Rammer for samarbejdet v. Søren Gisselmann, Klimakonsortiet

5) Debat om de regionale vækstforas rolle i Klima-DM

6) Evt.

KLIMAKONSORTIET

Klima-DM – Kæmp for klimaet

Præsentation for regionale vækstfora

Klima-DM kort

Navn	Klima-DM - Kæmp for klimaet
Hvad	Klima-DM er en national konkurrence, der munder ud I kåringen af danske mestre i klima. Undervejs kåres regionale mestre.
Hvorfor	Klima-DM har tre formål: 1. At få danskerne til at bidrage til klimakampen, 2. At sikre et bredt, folkeligt engagement i klimasagen, 3. underbygge Danmarks brand som en klimaengageret og innovativ nation.
Hvornår	Klima-DM skydes i gang 1. januar 2009 og afsluttes ultimo juni 2009, dvs. knapt et halvt år før Danmark er vært for COP15.
Hvordan	Klima-DM afvikles i to faser: En regional og en national. I første fase findes regionale vindere. De regionale vindere går videre til en national finale. Der skal findes vindere i tre kategorier: 1. Kæmp med handlinger, 2. Kæmp med ideer og 3. Kæmp med kunst.
Hvem	Alle danskere kan deltage – privatpersoner, arbejdspladser, klubber etc.

Klima-DM: Flow

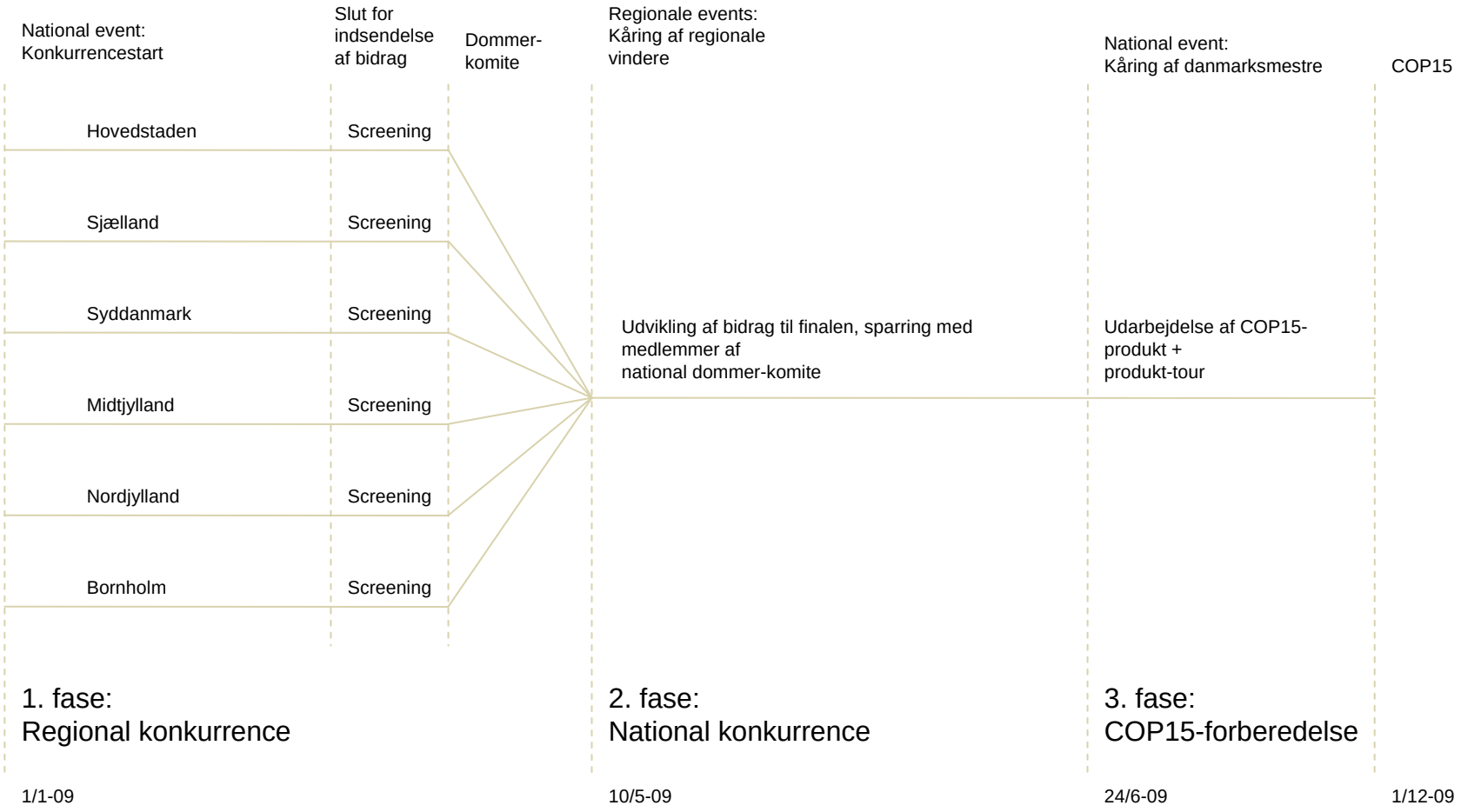

Klima-DM: Elementer

Centrale elementer:

- Koncept
- Website – konkurrencens omdrejningspunkt
- Quiz på website
- National PR – bl.a. på selve konkurrencen, national del af forløbet, national dommerkomite/ambassadører, events mv.
- Mediesamarbejde nationalt (TV2) og regionalt
- Præmier
- Annoncering – mælkekartoner o.a.
- Screeningssetup
- Koordinering
- Events: Start og finale
- Gimmicks til uddeling ved events
- Netværkskommunikation (ambassadører, organisationer, platforme mv.)
- Pakke med PR- og eventforslag til regionale aktører
- Slutprodukt

Klima-DM: Elementer

Mulige regionale elementer:

- Dialog om udvikling af konkurrencer
- Etablering af regional dommerkomite
- Afvikling af møder i dommerkomite
- Kontakte til regionale samarbejdsparter
- Identifikation af regionale projekter, som kan integreres i Klima-DM (virksomhedstiltag, kommunale kampagner etc.)
- Regionale events, eks. i forbindelse med kåring af regionale vindere, fremvisning af teknologier etc.
- Opfordring til regional netværkskommunikation (virksomhedaktiviteter mv.)
- Regional PR og annoncering.

Dagsorden

1) Velkomst og præsentation af idéen bag Klima-DM
   v. Finn Mortensen, direktør for Klimakonsortiet

2) Præsentation af konceptet v. Kasper Westphal Pedersen, Operate

3) Præsentation af organisationen v. Anette Echwald, Landbrugsraadet

4) Rammer for samarbejdet v. Søren Gisselmann, Klimakonsortiet

5) Debat om de regionale vækstforas rolle i Klima-DM

6) Evt.

KLIMAKONSORTIET

3) Organisationen af Klima-DM

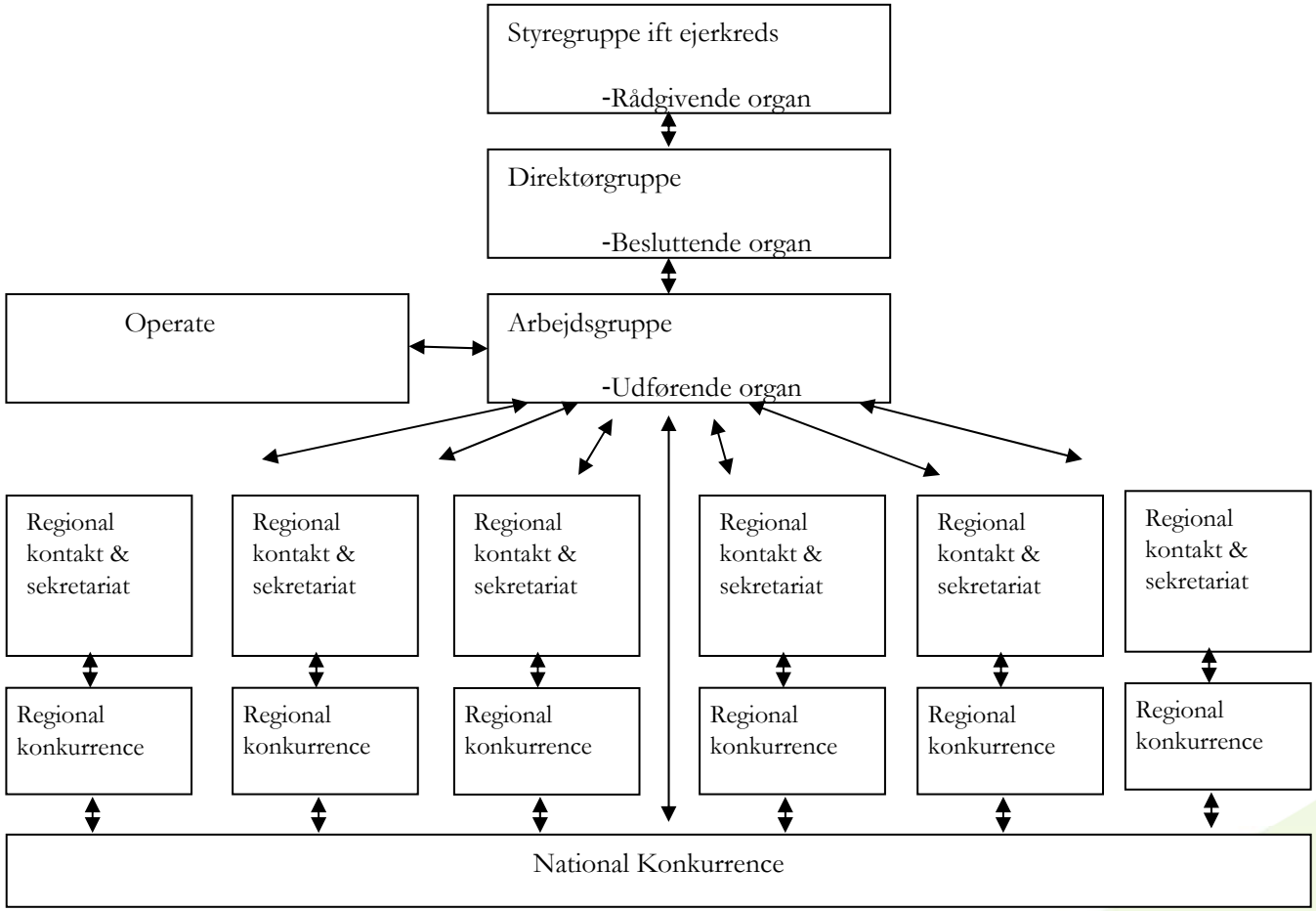

KLIMAKONSORTIET

Dagsorden

1) Velkomst og præsentation af idéen bag Klima-DM
v. Finn Mortensen, direktør for Klimakonsortiet

2) Præsentation af konceptet v. Kasper Westphal Pedersen, Operate

3) Præsentation af organisationen v. Anette Echwald, Landbrugsraadet

4) Rammer for samarbejdet v. Søren Gisselmann, Klimakonsortiet

5) Debat om de regionale vækstforas rolle i Klima-DM

6) Evt.

KLIMAKONSORTIET

4) Rammer for samarbejdet

Klimakonsortiet

- National koordinering
- Rammer for regional inddragelse
- Platform for promovering af regionale virksomheders indsats
- National kommunikations-platform

Vækstfora

- Sparring på udviklingen af Klima-DM
- Unikt lokalkendskab og netværk
- Forankring i det regionale erhvervsliv
- Indsigt i regionale succeshistorier

KLIMAKONSORTIET

Praktiske opgaver regionalt

- Regional lanceringsevent (valgfrit)
- Hjælpe med at udpege regionale historier til PR
- Hjælpe med at lave regional PR på dommerkomitéer
- Regional konceptudvikling på events og PR
- Udpegning af regionale dommere
- Sekretariatsfunktion & administration

KLIMAKONSORTIET

Ressourcer

- Meget vanskeligt at projektere med forbruget af menneskelige og økonomiske ressourcer
- Afhænger i høj grad af de enkelte regioners planer for afvikling af Klima-DM (antallet af arrangementer & events)
- Max 10-15 timer pr. uge som gennemsnit for perioden 1. januar til 30. april.
  - Spidsbelastning omkring events, kåring etc.
- Økonomiske ressourcer afhænger af regionale muligheder og ønsker
  - KKs basispakke kan suppleres regionalt

KLIMAKONSORTIET

Dagsorden

1) Velkomst og præsentation af idéen bag Klima-DM
v. Finn Mortensen, direktør for Klimakonsortiet

2) Præsentation af konceptet v. Kasper Westphal Pedersen, Operate

3) Præsentation af organisationen v. Anette Echwald, Landbrugsraadet

4) Rammer for samarbejdet v. Søren Gisselmann, Klimakonsortiet

5) Debat om de regionale vækstforas rolle i Klima-DM

6) Evt.

KLIMAKONSORTIET

Ansøgning

Nærværende ansøgning fremsendes under henvisning til Region Midtjyllands orientering i e-mail af 13. august om "Pulje til støtte af aktiviteter frem mod klimatopmødet i København 2009" samt informationer i øvrigt på www.energi.rm.dk.

Titel

Fremvisning og synliggørelse af Region Midtjyllands erhvervsmæssige styrkepositioner på energi- og miljøområdet

Ansøger

Agro Business Park A/S
Center for Bioenergi og Miljøteknologisk Innovation (CBMI)
Niels Pedersens Allé 2
8830 Tjele

CVR 25666070
Web www.agropark.dk og www.cbmi.dk

Projektleder Henning Lyngsø Foged
Tlf. 8999 2536
ePost hlf@cbmi.dk

Partner

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Univesitet (DJF)
Blichers Allé 20
8830 Tjele

Tel. 8999 1900
Web www.agrsci.dk

Sammendrag

Projektet vil synliggøre Region Midtjyllands erhvervsmæssige styrkepositioner på energi- og miljøområdet og herigennem medvirke til at tiltrække yderligere forskningstunge virksomheders udviklingsaktiviteter til regionen. Projektet vil gøre dette ved udvikling af udstillings-, informations-, profil- og markedsføringsmateriale for danske og internationale besøgende på Agro Business Park og DJF og ved gennemførelse af ekskursioner for deltagere i tre klimakonferencer i 2009, først og fremmest Århus Universitets "Beyond Kyoto" klimakonference i marts 2009, Københavns Universitets " International Scientific Congress on Climate Change" også i marts 2009 samt selve klimakonferencen "COP15" i København i november/december 2009.

Ekskursionerne vil blive en del af det "officielle" tilbud som både internationale og danske konferencedeltagerne får i forbindelse med tilmelding til konferencerne. Det nøjagtige program afstemmes sådan, at ekskursionerne profilerer sig markant, i forhold til andre tilbud konferencedeltagerne får ved

gennemgående at fokusere på besøg hos institutioner og firmaer som med støtte fra Region Midtjylland arbejder med værdikæden fra biomasse til biobrændsler.

Medlemmer af CBMI's virksomhedsnetværk vil blive tilbudt at deltage i "networking" og vil få udarbejdet profilmateriale hertil. Vi vil på den måde udnytte det markedsføringspotentiale, der opstår i forbindelse med klimakonferencerne.

CBMI og DJF vil i forbindelse med projektet udbygge og opdatere informations- og udstillingsmateriale til specielt internationale gæster sådan, at projektet også får værdi i relation til de ca. 10.000 danske og internationale gæster, som kommer til DJF og CBMI om året.

Projektperiode

Start ved bevilling.

Afrapportering inden udgangen af 2009.

Økonomi, finansiering og budget

Et samlet budgetoverslag er kr. 1.225.000, hvoraf der søges om 50 % / kr. 612.500 i tilskud.

Pengeinstitut

Ørum Andelskasse
Vestergade 4
830 Tjele

Reg. Nr. 5967
Konto nr. 5700344

Revisor

Ullits & Winther Statsautoriserede revisorer I/S
Agerlandsvej 1
8000 Viborg
Web www.uw.dk ePost bs@uw.dk

Statsautoriseret Revisor Bo S. Sørensen
Tlf. 8662 9222
Fax 8662 9375

Underskrift

3/9-2008 Administrerende direktør Lars Visbech Sørensen

Baggrund

Danmark og klimakonferencer i 2009

Danmark har været en aktiv deltager i formulering af Kyoto Protokollen og har desuden taget et stort ansvar for at gennemføre protokollen. Danmark har blandt andet sat sig højere mål for at reducere udslippet af drivhusgasser, idet Danmark vil reducere udslippet med 21 %. Det gennemsnitlige reduktionsmål for alle EU lande er 8 %. Danmark støtter desuden produktion af vedvarende energi, og har en målsætning om 30 % vedvarende energi i 2020, hvilket også er højere end de internationale forpligtelser.

Den store fokus på klima- og miljøforhold giver sig også udtryk i at Danmark har etableret et ministerium for klimaanliggender.

Danmark er vært for FN's klimakonference i 2009, "COP15" i København i november/december 2009, hvor der forventes deltagelse fra hele Verden. Som optakt til selve COP15 organiserer Århus Universitet konferencen "Beyone Kyoto" i marts 2009, og Københavns Universitet organiserer " International Scientific Congress on Climate Change" i marts 2009. Der bliver i forbindelse med de tre klimakonferencer god lejlighed til at fremvise virksomheder, teknologier og viden på klimaområdet til forskere og virksomheder fra hele verden, samt at knytte internationale kontakter som basis for fremtidig innovation og eksport af viden og teknologi.

Region Midtjylland

Region Midtjylland er foregangsregion med hensyn til energi og miljøtiltag, idet sektoren såvel vurderet på vækst, eksport og produktion skiller sig markant ud fra andre danske regioner; produktionen af vedvarende energi er således ca. 50 % højere i region Midtjylland end for landet som helhed. Regionen har i 2007 igangsat en megasatsning på miljø og energi for at støtte den erhvervsmæssige udvikling, og de initiativer - beskrevet i publikationen "Megasatsning – det første år" - der herunder er taget, omfatter støtte til:

- Forskning i biogasproduktion på verdens største biogasanlæg til forsøgsformål på Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF). Igangværende forskningsprojekter omfatter f.eks. forsøg med biogasproduktion på basis af engafgrøder.
- Udvikling af produktion af biodiesel på basis af animalsk fedt – DAKA Biodiesel.
- Fremme af innovation og brobygning mellem forskning og erhvervsliv med henblik på at skabe teknologi til løsning af udfordringerne med husdyrgødning og udvikling af miljøvenlig bioenergi fra husdyrgødning og biomasse. Det er en opgave, der skal bringe danske virksomheder i front på internationalt plan. Eksempler på projekter ved Center for Bioenergi og Miljøteknologisk Innovation (CBMI) under Agro Business Park er a) dannelse af internationalt netværk for innovation vedrørende biomasse til energi, og b) etablering af nationalt test- og certificeringssystem for biomasseteknologi.

Region Midtjylland har i forbindelse med megasatsningen på miljø og energi formuleret en målsætning om at forblive blandt de førende regioner på dette område indenfor EU.

CBMI's virksomhedsnetværk

CBMI har etableret et netværk af virksomheder som på forskellig vis arbejder med bioenergi og miljøteknologisk innovation, og det vil være relevant, at de får lejlighed til at eksponere deres teknologi og viden samt desuden mulighed for at knytte kontakt med konferencedeltagere til gavn for den forretningsmæssige udvikling og eksportmuligheder.

CBMI har netop igangsat et projekt, "Netværk for biomasse til energi" der skal udbygge netværket med specielt internationale virksomheder og forskningsinstitutioner. I forbindelse med projektet vil CBMI via konferencer, studieture, B2B events, temadage m.v. i Danmark og i udlandet have rig lejlighed til at profilere og synliggøre Region Midtjyllands erhvervsmæssige styrkepositioner på energi- og miljøområdet. Virksomhedsnetværket tæller i dag 117 virksomheder og organisationer omfattende 171 kontaktpersoner, og vi har en målsætning om at udvide netværket i forbindelse med projektet, specielt med udenlandske netværkspartnere.

Danske og internationale gæster

DJF og Agro Business Park har tilsammen ca. 10.000 besøgende gæster fra både Danmark og udlandet om året. Det er væsentligt for fremme af den forretningsmæssige udvikling og eksportmulighederne, at Agro Business Park og DJF har gode muligheder for at synliggøre det teknologiske og vidensmæssige stade, vi befinder os på.

Forsker for en dag er DJF's besøgsordning med afdelinger på forskningscentrene i Foulum og Flakkebjerg. Besøgsordningen er etableret i 2001 med støtte fra bl.a. det tidligere Viborg Amt.

Forsker for en dag har til formål at give elever fra skolesystemet, primært gymnasieskolen en større indsigt i og forståelse for forskning, aktuelle problemstillinger og løsningsmodeller indenfor natur- og jordbrugsvidenskab, herunder klima-, energi- og miljøproblematikker. Målet er dobbelt: at give fremtidige beslutningstagere en mere nuanceret indsigt og forskningsforståelse samt at øge interessen for og søgningen til natur- og jordbrugsvidenskabelige uddannelser og karrierevalg. Ved oplæg, forsøg og andre hands-on aktiviteter i forskningsmiljøet bringes fagfolk og lægfolk sammen. Hermed skabes en frugtbar, direkte dialog mellem forskere og elever af stor betydning for engagement, læreproces og forståelsen af den videnskabelige arbejdsmetode.

Forsker for en dag har en række elev-aktiviteter med direkte relevans for klimaområdet, herunder udstillingen 'Grøn Energi' om fremtidens energiforsyning og eget biogasanlæg. Ca. 3.000 elever besøger årligt Forsker for en dag, heraf er ca. halvdelen fra det gymnasiale niveau.

Materialer og faciliteter m.v. til profilering og synliggørelse

I relation til de mange gæster som DJF og Agro Business Park har løbende, og i særdeleshed i relation til de klimakonference-deltagere vi ønsker at profilere os overfor i 2009, har vi et behov for at nyudvikle og opgradere forskellige informationsmaterialer og udstillingsfaciliteter m.v.:

- CBMI har behov for at profilere nogle af de virksomheder og institutioner, som er med i CBMI's virksomhedsnetværk. Mange af disse virksomheder er små, innovative og nystartede virksomheder, som ikke selv har kræfter til at profilere sig udadtil. Det er tænkt, at vi vil udarbejde et profilblad for hver virksomhed, og her fremhæve specifikke teknologier og viden, som virksomhederne besidder vedrørende energi-, klima- og miljø. Profilbladene skal naturligvis indeholde kontaktinformationer og oplysning om nøglemedarbejdere. Det er tanken, at profilbladene kan anvendes hver for sig, og at de desuden kan samles i en mappe med indeks og søgeord.
- Materialer til brug i international markedsføring af DJF (herunder FFED). Materialerne udarbejdes, så de ikke kun kan anvendes ved besøgene i forbindelse med klimakonferencerne, men også ved anden international markedsføring, der har til hensigt at sætte Region Midtjylland på det miljø- og energiteknologiske verdenskort. Fx:
    - DJF har i forbindelse med biogasanlægget et stort behov for at have en pjece som præsenterer diverse fakta om biogasanlægget. Den nuværende brochure er meget overfladisk og er målrettet personer, som skal have en første introduktion til, hvad biogasproduktion går ud på. En sådan pjece skal være i både dansk og engelsk version. Der er mange udenlandske forskere, som har interesse i at købe plads til at forske på anlægget, og det er væsentligt med en god fremstilling af, hvad man kan lave på anlægget. Materialet skal målrettes forskere og fagfolk med kendskab til biogasbranchen og skitsere anlæggets opbygning, aktuelle forskningsprojekter og biogas som bæredygtig energikilde.
    - Trykt materiale om klimarelateret forskning og uddannelse ved Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Materialet skal primært profilere fakultetets forskning overfor udenlandske erhvervsfolk, sekundært overfor studerende og forskere - evt. 2 forskellige pjecer.
    - Præsentation af formidlingskonceptet 'Forsker for en dag' som et koncept der bringer unge mennesker i dialog med forskningsmiljøet og skaber en indsigt og interesse for svære videnskabelige problemstillinger. Vidensdeling om forskningskommunikationens betydning for et demokratisk samfund.

- 0 På internettet (agrsci.dk) udarbejdes en samlet oversigt over forskningsaktiviteter og virksomhedssamarbejde inden for energi og miljø. Temasiden skal endvidere sætte forskningen og udviklingsaktiviteterne i erhvervs- og samfundsmæssigt perspektiv.

- Etablering af formidlingsfaciliteter til forsøgsbiogasanlægget, herunder udrustning af 'showroom' til brug i præsentationer og undervisningssituationer ved besøg af skoler, erhvervsfolk, branchefolk, forskere, politikere m.fl.

Formål

Formålet er at profilere og synliggøre Region Midtjyllands styrkepositioner på energi- og miljøområdet i perioden frem mod FN's klimatopmøde i København i 2009 til gavn for den erhvervsmæssige udvikling på området.

Mål

Målet med projektet er at

- udvikle udstillings- og informationsmateriale på dansk og engelsk samt forbedre besøgsfaciliteter generelt for de mange danske og udenlandske gæster, der hvert år besøger Agro Business Park/CBMI og DJF;
- gennemføre specifikke ekskursioner for deltagere i de store klimakonferencer i Danmark i 2009 og gennem dette at profilere og synliggøre Region Midtjyllands styrkepositioner på energi- og miljøområdet samt facilitere kontakt- og netværksdannelse mellem danske og udenlandske virksomheder og institutioner med henblik på erhvervsfremme og eksport.

Kriterier for vurdering af ansøgninger

Den følgende tabel indeholder kommentarer til de opstillede kriterier for vurdering af ansøgninger, sammenholdt med indholdet i projektet:

Kriterium	Kommentar
Aktiviteten synliggør og profilerer Region Midtjyllands styrkepositioner på energi- og miljøområdet regionalt/nationalt/internationalt.	Til anvendelse i forbindelse med specielt deltagerne i de tre store klimakonferencer i 2009, og desuden til brug i forbindelse med de ca. 10.000 danske og internationale besøgende på CBMI og DJF om året udvikler projektet ▪ relevant informationsmateriale på dansk og engelsk om de aktiviteter der foregår i region Midtjylland vedrørende energi og miljø; ▪ forbedrede udstillingsmaterialer og -faciliteter for besøgende på CBMI, DJF's Forsker for en Dag, og DJF's biogasanlæg; ▪ profil- og markedsføringsmateriale for virksomheder i CBMI's virksomhedsnetværk;
Aktiviteten sætter fokus på teknologier/løsninger til reduktion af den menneskeskabte påvirkning af det globale miljø.	Alle aktiviteter i projektet har fokus på værdikæden fra biomasse til energi, og ekskursionsprogrammerne vil f.eks. omfatte besøg på DJF's biogasanlæg og DAKA Biodiesel, og de informationsmaterialer der udvikles vil f.eks.

Kriterium	Kommentar
	omfatte en pjece indeholdende en detaljeret og faktuel beskrivelse af DJF's biogasanlæg.
Aktiviteten forventes at have positiv erhvervsudviklingsmæssig effekt.	Vi forventer at fremvisning og synliggørelse af det vidensmæssige og teknologiske stade som Agro Business Park/CBMI, medlemmer af CBMI's virksomhedsnetværk, og DJF befinder sig på, vil have en markedsføringsværdi som fører til forretningsaktiviteter, eksport og projektudvikling.
Relevante virksomheder medvirker ved udvikling og gennemførelse af projektet.	Agro Business Park/CBMI samt DJF og CBMI's virksomhedsnetværk er særdeles relevante i relation til miljø-, energi- og klimaområdet.
Projektet gennemføres i tilknytning til, som led i eller er koordineret med andre af de initiativer, der er planlagt i forbindelse med FN's klimatopmøde 2009.	Aktiviteterne er direkte målrettet mod alle deltagere i selve FN's klimakonference i 2009, "COP15" i København i november/december 2009, mod Århus Universitet konference "Beyone Kyoto" i marts 2009, samt Københavns Universitets " International Scientific Congress on Climate Change" i marts 2009.

Resultater

- Udstillings- og informationsmateriale på dansk og engelsk samt forbedrede besøgsfaciliteter generelt for de mange danske og udenlandske gæster der hvert år besøger Agro Business Park/CBMI og DJF.
- Profil- og markedsføringsmateriale for virksomheder og organisationer i CBMI's virksomhedsnetværk – materiale som kan anvendes separat og desuden også fremvises som en samlet mappe.
- Profil- og markedsføringsmateriale for virksomheder og organisationer i CBMI's virksomhedsnetværk er stillet til rådighed for deltagere i de ovennævnte tre konferencer sammen med tilbud om at deltage i følgeprogram.
- Følgeprogram udarbejdet og gennemført for deltagere i selve FN's klimakonference i 2009, "COP15" i København i november/december 2009, mod Århus Universitet konference "Beyone Kyoto" i marts 2009, samt Københavns Universitets " International Scientific Congress on Climate Change" i marts 2009.

Aktiviteter

- Udvikling af udstillings- og informationsmaterialer omfatter f.eks.
    1. Konkretisering indhold i udstillings- og informationsmaterialer, målgruppe, omfang, detaljeringsgrad, m.v.
    2. Vurdering af behov for nye materialer og opgradering af nuværende
    3. Fastlæggelse af design og lay-out
    4. Formulering af tekster
    5. Grafiske præsentationer
    6. Overscættelse
    7. Produktion
- Forbedrede besøgsfaciliteter omfatter opgaver som
    1. Udarbejdelse af plan for indretning af "showroom" på biogasanlægget
    2. Indhentning af tilbud
    3. Installation of faciliteterne

- Profil og markedsføringsmaterialer for CBMI's virksomhedsnetværk omfatter opgaver som
    1. Fastlæggelse af en skabelon for profilblade og hele samlemappen
    2. Kommunikation med virksomhederne om muligheden for dette tilbud
    3. Indhentning af informationer fra de enkelte virksomheder
    4. Tilpasning af informationerne
    5. Oversættelse
    6. Produktion
- Følgeprogram for klimakonferencer omfatter
    1. Kontakt med klimasekretariater til afklaring af hvordan tilbuddene kan markedsføres overfor konferencedeltagerne, og til sikring af at følgeprogrammerne passer ind i de samlede tilbud til konferencedeltagerne.
    2. Udarbejde programmer for følgeturene, herunder f.eks. organiser tilmelding og betaling, transport, bespisning, aftaler om fremvisning, tilbud til CBMI's virksomhedsnetværk om at møde deltagerne i turene m.v. Programmet er tænkt som en bustur der organiseres i umiddelbar forlængelse af klimakonferencerne, enten før eller efter. Busturen vil omfatte besøg på DJF og CBMI samt to virksomheder mere. Programmet på CBMI og DJF vil blive organiseret sådan, at der er rig lejlighed til at skabe kontakter mellem de besøgende og CBMI's netværkspartnere, bl.a. via en tydeliggørelse af hvem der er til stede, mulighed for udstilling af posters, stående frokost, m.v. Det vil være optimalt, om deltagerne kan blive transporteret i en bus der kører på biobrændsel.
    3. Fastlæg deltagerbetaling og minimums deltagelse for gennemførelse.
    4. Gennemfør følgeprogrammet på en måde så f.eks. virksomheder og organisationer i CBMI's virksomhedsnetværk får lejlighed til at networke med deltagerne.

Ressourcer

Følgende tabel viser et estimat for det samlede budget, opdelt på nogle væsentlige hovedposter.

Udgiftspost	Beløb, kr.
Lønninger	800.000
Udstillingsmaterialer og faciliteter	100.000
Skriftligt og andet materiale	100.000
Transport og tolkning	100.000
Forplejning	75.000
Udgifter til markedsføring, registrering af deltagere m.v.	50.000
I alt	1.225.000
Ansøgt beløb	612.500
Deltagerbetaling og anden egenfinansiering	612.500

Vi vil i så vidt omfang benytte egne ansatte, f.eks. til udarbejdelse af profil- og markedsføringsmateriale, til oversættelse af det m.v.

Vi regner således udarbejdelse af profilblade m.v. for virksomheder og institutioner i CBMI's netværk vil være meget tidskrævende. Hvis f.eks. halvdelen tager imod det udvidede tilbud kunne et estimat for tidsforbruget være 68 virksomheder x 8 timer til indsamling, tilpasning og oversættelse af materialet = 544 timer. Hertil kommer tidsforbrug til passiv præsentation af de resterende firmaer.

Det vil også kræve betydelige ressourcer at udvikle informations og udstillingsmateriale, f.eks. en faktuel pjece om biogasanlægget.

1. Ansøger

Naturvidenskabernes Hus
Know HowZ
Baldersvej 10-12
8850 Bjerringbro

2. Projektets målsætning

Projektets formål er at udvikle og etablere en udstilling af en række virksomheders produkter og kompetenceområde indenfor bæredygtig teknologi i Regionen. Udstillingen etableres i Naturvidenskabernes Hus (NVH) og vil være åben i perioden oktober til december 2009. Deltagerne (udstillerne) vil primært være de virksomheder i regionen der leverer bæredygtige produkter, løsninger eller rådgivning inden for energi- og miljøområdet, men også andre relevante aktører vil blive inviteret til at deltage, herunder uddannelse og forskningsmiljøer.
Det er målet, at udstillingen skal være et interessant besøgsmål for udenlandske delegationer der besøger regionen i forbindelse med COP 15. Udstillingen skal på en overskuelig og spændende måde give overblik over et udsnit af de virksomheder i regionen der besidder styrkepositioner indenfor energi og miljø. Heri ligger en målsætning om ikke blot at udstille produkter, teknologi eller knowhow fra de større virksomheder eller vidensorganisationer men også at give en bred skare af små og mellemstore virksomheder et talerør og en mulighed for at profilere sig overfor indenlandske og udenlandske potentielle kunder og samarbejdspartnere.

Udstillingens primære formål er at bidrage til at profilere virksomhederne. Derudover ønsker NVH at bruge udstillingen i undervisningssammenhæng over dets øvrige brugere (her menes primært lærere og elever fra grundskole og gymnasier) som eksempler på hvordan naturvidenskaben og teknologien anvendes i praksis af virksomhederne, til at skabe nye produkter og løsninger på menneskeskabte problemer.

Det er målsætningen at udstillingen skal gøres interaktiv og at der skal udvikles et formidlingskoncept der gør udstillingen spændende og levende.

3. Deltagere

Følgende samarbejdspartnere og virksomheder har allerede positivt tilkendegivet, at de har interesse i at deltage i projektet. Såfremt nærværende ansøgning imødekommes vil første del af projektet have til formål at indkredse og inddrage 20 interessante udstillingsvirksomheder, der til sammen viser et spændende udsnit af regionens styrkeposition indenfor bæredygtig teknologi.

Aktør	**Rolle i projektet**	**Adresse**	**Kontaktperson**
Projektholder			
Naturvidenskabernes Hus	Projektleder for udstillingskoncept og arrangør af udstilling og netværksdage	Know HowZ Baldersvej 10-12 8850, Bjerringbro	Jeppe Hust jhust@nvhus.dk Tlf. +45 2970 0377
Samarbejdspartnere			
Alexandra Instituttet A/S	Udvikler af interaktivt udstillingsdesign.	Alexandra Institute A/S Åbogade 34 8200 Århus N	Claus Møller Tlf. + 45 51524950

ViborgEgnens Erhvervsråd	Inddrages på konsulentbasis for at fremme projektets erhvervsrelevans.	VIBORGegnens Erhvervsråd Erhvervenes Hus Skottenborg 12-14 8800 Viborg	Michael Oddershede mio@ver.dk Tlf. +45 8725 5151
The Animation workshop	Inddrages på konsulentbasis som medudvikler af udstillingskoncept. Fokus på interaktiv formidling og brug af animationer i udstillingsdesign.	The Animation Workshop Kasernevej 5 8800 Viborg Denmark	NN Tlf. +45 8725 5400
Øvrige aktører			
Green Belt Denmark	Arrangerer guidede ture for udenlandske VIP delegationer til udstillingen i Naturvidenskabernes hus i "Det Grønne Bælte"/ Region Midt. Fokus på klimakonferencen og oplevelser med tekniske besøg og videnoverførsel.	Green Belt Denmark Torvet 8 7400 Herning	Ole Petersen op@visitherning.com Tlf. +45 9627 2228
Virksomheder / organisationer			
Grundfos	Udstiller	Bjerringbro	Nette Thomsen Tlf. + 45 8750 6002
Skov a/s	Udstiller	Glyngøre	Helle Krastrup Tlf. +45 7217 5547
Mita-teknik	Udstiller	Rødkærsbro	Edit Uggerhal Tlf. + 45 8665 8600
Hydrogen Innovation and Research Centre	Udstiller (kan også pege på øvrige interessante virksomheder indenfor brint-teknologi)	Herning	Frans Bjørn-Thygesen Tlf. + 45 7025 1114

4. **Projektets relevans for regionen:** Opmærksomhedsskabende og Erhvervsudviklende

Synliggørelse ud af til:

For Midt og Vestjylland er det centralt at man i forbindelse med klimatopmødet får tiltrukket sig national og international opmærksomhed. Verdens øjne vil være rettet mod Danmark, i månederne både før, under og efter COP 15 i København. Med en udstilling af bæredygtig teknologi, kan der laves et opmærksomhedsskabende "vindue" i det vestlige Danmark, der kan skabe bevågenhed omkring den erhvervsmæssige styrkeposition som Region Midt netop har inden for energi og miljøområdet. Gennem et samarbejde med bl.a. Greenbelt DK, der arrangerer besøg for internationale gæster og VIP's i forbindelse med klimakonferencen, vil vi sikre at udstillingen bliver besøgt flere gange i løbet af efteråret.

Mange af de besøgende fra udlandet vil udover de konkrete teknologiske løsninger også være interesseret i besøg med indhold af mere dialogisk og læringsmæssig karakter. Mens udstillingen finder sted, vil der således foregå forskellige aktiviteter i form af undervisning og konferencer som kan gøres til en del af "oplevelsespakken" for de besøgende.

NVH er blevet et af regionens "demonstrationshuse" for Energi og Miljø og arbejder i øjeblikket på et projekt støttet af Regionen til undersøgelse af hvordan bygningens teknologi kan formidles til brugerne på en spændende og interessant måde. Udstillingen af bæredygtig teknologi og det at NVH bliver et demonstrationshus ses som to initiativer der understøtter og løfter hinanden.

Samlet set kan NVH med sine inspirerende rammer og mangeartede aktiviteter give deltagere og besøgende gæster en særlig oplevelse og samtidig tilbyde regionens erhvervsliv en unik mulighed for at profilere sig og formidle sine erhvervsmæssige potentialer på en samlet, spændende og anderledes måde. Udstillingen vil specielt være et tilbud for delegationer der kun har kort tid i regionen og som på kort tid ønsker introduktion til et bredt spektrum af Regionens front-virksomheder. Udstillingen vil derved give især de mindre virksomheder mulighed for profilering de ellers ikke ville kunne opnå, da en delegation typisk ikke vil lægge besøg hos dem i et stramt program. Ved besøg på udstillingen vil der udarbejdes specialprogram og repræsentanter fra de virksomheder delegationen er specielt interesserede vil deltage.

Synliggørelse indad til

Udover at bidrage til at formidle Regionens energi- og miljøteknologi ud af til, vil udstillingen også kunne fungere som et fælles samlingssted og forum for videndeling for regionens virksomheder ind ad til. Vi vil i udstillingsperioden lave to særlige netværksdage for virksomhederne, hvor interessenterne har mulighed for at videndele og etablere nye samarbejdsrelationer. Gennem synlighed og dialog kan der måske opstå muligheder for samspil mellem forskellige teknologier og på sigt er det vores håb at der gennem netværket åbnes op for dannelse af flere udviklingssamarbejder og projekter i regionen og herigennem udvikling af nye innovative produkter.

Ved således at invitere et bredt konsortium af både små, mellemstore og større virksomheder, tilstræbes det, at udstillingen også efter projektets afslutning kan få en bred effekt i området. Det er håbet at netværket kan køre videre og udbredes yderligere, bl.a. gennem NVH's samarbejdsflader med øvrige virksomheder, kommuner, uddannelsesinstitutioner og forskningsmiljøer. Ydermere er det vores håb at projektets aktiviteter og netværk kan komme uddannelsessektoren til gavn i form af bedre indblik i en række energi og miljøvirksomheder, nye udviklingsprojekter og samspilsformer mellem de uformelle og formelle læringsmiljøer.

5. Aktivitetsplan

Projektet forventes påbegyndt i januar 2009 og forventes afsluttet i december 2009. Projektaktiviteterne gennemføres i tre faser: en viden og projektformeringsfase, en konceptudviklingsfase og en afholdelsesfase

Indsamling af viden om aktører på området	Januar – februar 2009

Kontakt til og etablering af aftaler med virksomheder	
Formering af projektorganisation	
Udvikling af udstillingskoncept	Marts – maj 2009
Udbredelse og modning af konceptet, markedsføring	Juni – august 2009
Forberedelse af de fysiske rammer, udbredelse af konceptet, markedsføring	September – oktober 2009
Afholdelse af udstilling	Oktober – december 2009
Netværksdage	1 dag i starten af udstillingsperioden 1 dag i slutningen af udstillingsperioden

6. Finansieringsplan

Projektets finansiering afhænger af antal deltagende virksomheder. Målet er 20 virksomheder.

Udstillingens succes er afhængig af en sammensætning af virksomheder, der skaber en indbyrdes synergi og mulighed for formidling, der går på tværs af virksomhederne. Gennemførelse af udstillingen er selvsagt afhængig af virksomhedernes engagement og deltagelse.

Formålet med første projektfase er derfor at få skaffet et overblik over hvilke virksomheder der er interessante at inddrage i udstillingen samt indgå aftaler med virksomhederne om deltagelse i projektet i form af viden, konceptudvikling og fysisk deltagelse i de planlagte arrangementer.

I den efterfølgende udviklings- og implementeringsfase skal der tildeles midler efter antallet af virksomheder der har forpligtiget sig til at deltage i udstillingen dog maksimalt 20 virksomheder.

Projektet har et total budget på 2.349.000 kr. og der ansøges om en samlet finansiering fra Region Midtjylland på 1.117 kr. (se vedlagte budget og finansieringsplan, bilag 2)

Udstilling af bæredygtig teknologi i Naturvidenskabernes Hus

Projektfase/Aktivitet	Periode	Samarbejdspartneres forbrug (kr.)						Samlet budget	Egen finansiering	Region Midtjylland
		NVH	VER	Alexandra Inst.	Anim. Workshop	pr. virksomhed	20 Virksomheder			
Viden og projektformeringsfase: 1. indsamling af viden på området, 2. etablering af samarbejdsaftaler og 3. projektledelse	Jan. - feb.	80.000	32.000	40000	10.000	4.000	80.000	kr. 242.000	kr. 121.000	**kr. 121.000**
Total for 1. finansieringsfase	jan - feb.									**kr. 116.000**
Konceptudviklingsfase: 1. udvikling af udstillingskonceptet, 2. Udbredelse og modning af konceptet, 3. markedsføring, 4. projektledelse	Mar. - aug.	120.000	20.000	160.000	100.000	20.000	400.000	kr. 800.000	kr. 400.000	**kr. 400.000**
Udstillingsfase: 1. Forberedelse af de fysiske rammer og planlægning af udstilling, 2. markedsføring og fremstilling af formidlingsmaterialer, 3. fremvisning, 4.projektledelse	sep. - dec.	120.000	12.000	80.000	40.000	20.000	400.000	kr. 652.000	kr. 326.000	**kr. 326.000**
Netværksdage: Forberedelse og afholdelse af 2 netværksdage	okt. - dec.	40.000	20.000			16.000	320.000	kr. 380.000		
Total for 2. finansieringsfase	mar. - dec.									**kr. 726.000**
	Jan. - dec.	**360000**	**84.000**	**280000**	**150.000**	**60.000**	**1200000**	**kr. 2.074.000**	**kr. 847.000**	**kr. 842.000**
Markedsføring								kr. 100.000		kr. 100.000
Oversættelse og tryk af materialer								kr. 100.000		kr. 100.000
Udgifter ifm. afholdelse af netværksdage								kr. 75.000		kr. 75.000
Total budget								**kr. 2.349.000**		**kr. 1.117.000**

The Danish Way – Et anderledes besøgsprogram

Projektresumé:

COP 15 er en unik begivenhed, der vil sætte Danmark og dermed også Region Midtjylland i centrum. Danske virksomheder der arbejder med klimateknologi er stærkt repræsenteret i Region Midtjylland. Regionens kommuner kan fremvise et væld af gode eksempler og er det optimale udstillingsvindue for teknologi, produktion og implementering af vedvarende energi og klima teknologier. Besøgende i klima året og på COP 15 skal med andre ord til Region Midtjylland! For at sikre det sker, skal der tilbydes en nyskabende Safari i regionen, der vil tiltrække og inspirere de mange forskellige gæster.

Ansøgeren
Samsø Energiakademi er et af Danmarks vigtigste samlingssteder for 100 % vedvarende energiudvikling. Akademiet samler den viden, Samsø har oparbejdet gennem alle øens Vedvarende Energi Ø (VEØ)-projekter – fra vindmøller og halmbaseret fjernvarme til rapstraktorer og solfangere.
Det folkelige ejerskab er i top når der købes vindmøller fra Siemens i Brande eller fjernvarmeløsninger fra LIN-KA i Lem ved Ringkøbing.

Samtidig fungerer akademiet som konferencecenter, når virksomheder, forskere eller politikere diskuterer vedvarende energi, energibesparelser og nye teknologi. Samsø Energi- og Miljøkontor, Samsø Energy Agency og Energitjenesten Samsø har til huse i akademiet og udfører herfra aktiviteterne med energirådgivning til firmaer og private, rundvisninger, fagturisme, workshops og seminarer.

I sommermånederne er Akademiets udstillingslokale åben for turister og andre energi interesserede. Her er der mulighed for at få mere at vide om de forskellige energiformer og man kan eksempelvis se en mini brintbil, en vindmølle eller en solcelle i funktion. Akademiet fungerer ligeledes som udflugtsmål for virksomheder og lejrskole for skoleklasser, der vil vide mere om vedvarende energi.

Gennem projektets over 10 års levetid har VEØ vakt stor international opmærksomhed. Hvert år besøger mere end 2000 politikere, ambassadører, embedsfolk, journalister, forskere, skoleklasser og privatpersoner fra ind- og udland den Vedvarende Energi Ø.

Baggrund for projektet
Samsø Energiakademi ønsker aktivt at indgå i markedsføringen af de danske erfaringer inden for miljø- og klimaområdet op til og under klimatopmødet COP 15 i København, november - december 2009.

Specifikt vil Akademiet tilbyde forskellige typer af besøgsarrangementer for de mange besøgende fra ind- og udland. Arrangementerne vil fokusere på og eksponere de gode eksempler i Region Midtjylland, planlagt i tæt samarbejde med en række lokale kommuner, clean-tech virksomheder og organisationer.

Som nævnt afholder Akademiet allerede en lang række besøg af forskellig karakter. Eksempelvis kan nævnes *Energisafari*, der i foråret 08 blev arrangeret i samarbejde med Udenrigsministeriet for udenlandske diplomater med repræsentation i Danmark samt for journalister fra hele verden.

Arrangementerne har imidlertid vist sig at være særdeles tids- og personalekrævende og Akademiet har måttet konstatere, at der ikke forefindes de fornødne ressourcer til at servicere den øgning af besøgstallet, som COP 15 allerede bidrager til.

Samtidigt ønsker projektet at videreudvikle indholdet af besøgsprogrammerne og få mulighed for at skræddersy dem til de forskellige typer af besøgenes baggrund og interesser. Mange af de besøgsprogrammer der udbydes i Danmark er for en stor del næsten udelukkende af logistisk karakter, hvor de besøgende fragtes fra et demonstrationsanlæg til et andet. Uden den store originalitet og inddragelse af gæsterne.

Besøgsprogrammerne
Samsø Energiakademi ønsker at tilbyde to typer af besøgsprogrammer i 2009:

- besøgsprogram – lille pakke (Samsø Energisafari)
- besøgsworkshop – stor pakke (Midtjylland Energisafari)

Besøgsprogram
Minder om den type besøgsprogrammer som Energiakademiet allerede afholder. De besøgende kommer til besøgscenteret og modtager generel information om klima, miljø og energi samt om VEØ projektet. Herefter vil de blive guidet rundt til demonstrations-anlæg på øen og ser de forskellige teknologier i brug.
Akademiet har gennem årene oparbejdet tætte bånd til en lang række beslægtede aktører og virksomheder i hele Region Midtjylland. Dette kontaktnetværk vil blive brugt og udbygget for at styrke koordineringen og give de besøgende bedre muligheder for, at fortsætte til demonstrationsanlæg i regionen. Til andre kommuner, der har markeret sig særligt på energiområdet og med midtjysk teknologi leveret af eksempelvis Vestas, Siemens, Linka, Danstoker, Grundfos og Danterm.

Besøgsworkshop
Besøget vil her være af længere varighed, 3-5 dage, hvor 1-2 dage vil foregå som workshops på Samsø Energiakademi. Der lægges op til, at de besøgene deltager aktivt; gennemfører planlægningsopgaver, små forsøg og løser opgaver omkring bl.a. om energistrategier, energiregnskaber og implementering af vedvarende energiløsninger. Efter workshoppen vil deltagerne besøge kommuner, institutioner og virksomheder i regionen, der har praktiske erfaringer med de introducerede temaer.

Til hver workshop vil der, når det kræves, blive inviteret eksterne eksperter til at inspirere og undervise deltagerne.

Målgruppe
Besøgsprogrammerne vil i udgangspunktet henvende sig til de mange besøgende, der vil komme til Danmark før og under klimatopmødet i november-december 2009

Specifikt vil aktiviteterne blive rettet mod:
- journalister, formidlere, forfattere, meningsdannere
- embedsmænd, kommunale/ministerielle
- politikere
- NGOer
- fagfolk

- studerende

Nationalt forventes COP 15 arrangementet generelt at øge interessen for miljø- og energi spørgsmål. Akademiet forventer særligt en stor søgning fra kommuner og regioner, der skal i gang med at inddrage klimaaspektet i planlægning og implementering.

Virksomheder
Virksomheder ser ligeledes store muligheder for at eksponere sig gennem klima aktiviteter. Der vil også her være brug for viden om helhedsorienterede og bæredygtige løsninger.
Samsø, Ringkøbing og Skive er blot nogle af de besøgssteder, der sammen med regionens videnscentre kan præsentere installerede og afprøvede produkter fra regionens virksomheder. Som levende udstillingsvindue er disse lokaliteter uvurderlige som troværdige afprøvninger af klima løsninger. Der findes allehånde teknologier indenfor vind, sol og biomasse samt bygningsmaterialer i etablerede huse og institutioner.

Samarbejdspartnere og Partnerskaber
For bl.a. at styrke kvaliteten af besøgsprogrammerne satser projektet i høj grad på at udbygge kontakter i regionen til alle aktører inden for miljø og energiområdet. Som rejsearrangør og logistik operatør er der kontakt til Midtjysk Turisme og Green Belt samt den udvalgte rejsearrangør til COP 15, Viewpoint Travel i København.
Skive kommune, Ringkøbing/Skjern og Brædstrup i Horsens kommune er tætte samarbejdspartnere for lokalbesøg og arrangementer. Skive står for præsentation af kommunal energiudvikling. Brædstrup står for kommunal varmeforsyning og solenergi, Ringkøbing Skjern for vindmølleplanlægning og industri. Der er truffet aftale med Århus Universitet om besøg og workshop i forbindelse med en konference i marts 09.

Markedsføring
Besøgsprogrammerne vil blive markedsført gennem en række forskellige kanaler:
Samsø er allerede repræsenteret på Udenrigsministeriets COP 15 hjemmeside og i en folder, der bl.a. er delt ud på COP 13 konferencen på Bali.
Desuden vil de mange der besøger www.energiakademiet.dk få oplysninger om planlagte arrangementer. Der vil blive oprettet en særlig flersproget COP 15 side på hjemmesiden. Her vil det være muligt at få detaljeret information om besøgsmulighederne, samt fortage online tilmelding til de enkelte arrangementer. Der skal henvises til Energy Map ligesom en link henvisning herfra vil være optimal.
Desuden vil nyhedsbreve blive udsendt til de netværk Samsø Energiakademi samarbejder med, herunder; Udenrigsministeriet COP 15, ManagEnergy, Islenet, Intelligent Energy Europe (IEE), INFORSE, OVE International, Vindmølleindustrien, 92 gruppen, Ambassaderne, ISEP (Japan) Island Institute (USA) samt National Renewable Energy Labratory (NREL) USA.

Akademiet vil løbende informere om besøgene og sætte fokus på aktuelle temaer inden for klimaområdet. Leder af Energiakademiet, Søren Hermansen er netop udpeget til at være Time Magazine Hero Of the Environment 2008. Dette har allerede affødt stor opmærksomhed og Akademiet har modtaget invitationer til at præsentere Samsø på en række konferencer i forskellige lande. Alene i 2008 til konferencer i USA, Japan, Bulgarien (med Miljøministeren), Tyrkiet, Grækenland og Holland.
På konferencerne blive besøgsmulighederne i Region Midtjylland selvsagt også markedsført.

Resultater
25 besøgsprogrammer afholdt - 500 deltagere
10 besøgsworkshops afholdt – 200 deltagere
100 artikler, indslag i trykte/elektroniske medier
75 egne artikler/materiale produceret.
Desuden en række uforudsete konstellationer med virksomheder og besøgende.
Spontane events, der på kort varsel skal håndteres på positiv vis.

Succeskriterier
Region Midtjylland skal efter 2009 fremstå som den mest besøgte region i Danmark i klima og miljømæssig sammenhæng. Et øget kendskab til midtjyske virksomheder, der leverer teknologi og produkter til klima forbedrende aktiviteter er et klart mål for anstrengelserne. Den gode historie skal fortælles således, at der efter topmødet skabes varige relationer med udenlandske netværks og samarbejdspartnere.

Aktiviteter og projektperiode
Besøgsprogrammerne vil blive afholdt løbende i perioden fra 1. januar 2009 op til og under topmødet i december.
Projektperioden vil i alt strække sig i 18 måneder indtil 30.juni 2010.
Perioden efter topmødet vil blive brugt til at evaluere forløbet og forbedre en model der kan videreudvikles så besøgsprogrammerne kan fortsætte fremover i nye konstellationer og partnerskaber.

Samsø Energiakademi forventer, at COP 15 vil skabe så stor interesse og fokus på såvel globale som lokale klima og miljøspørgsmål, at der vil opstå en række uforudsete muligheder for Region Midtjylland. I så fald vil der være en opgave i at opfange disse muligheder også efter COP 15 topmødet.

Økonomi
Der ansøges primært om tilskud til mandetimer svarende til lokal ansættelse af 1 årsværk, ekstern ekspert bistand samt til udarbejdelse og produktion af forskelligt informations-materiale.

Samlet søges der om:

Løn, Koordinator	400.000,-
Løn, eksperter og guider	180.000,-
Materialer, hand-out info-hjemmeside mm	100.000,-
Projektsekretær, adm./regnskab, revision	170.000,-
Samlet ansøgning	**850.000,-**

Som en mulighed kan projektet udvides 6 mdr. til opfølgning af kontakter og samarbejde.

Detaljeret budget udarbejdes ved positiv tilbagemelding

Finansieringsplan - andre finansieringskilder
Samsø Energikontor forventer bl.a. at søge Klimakonsortiet om støtte til projektet. Klimakonsortiet har allerede tilkendegivet interesse for at medfinansiere arrangementer og andre aktiviteter fra Samsø Energiakademi.

HÅNDVÆRKSRÅDET
for små og mellemstore virksomheder

Regionshuset i Viborg
Skottenborg 26
8800 Viborg

Islands Brygge 26
Postbox 1990
2300 København S

tlf. 33 93 20 00
fax 33 32 01 74

hvr@hvr.dk
hvr.dk

Vedr. Håndværksrådets ansøgning til Region Midtjyllands Pulje til klimatopmødeaktiviteter

Indledning

Håndværksrådet (HVR) ønsker i samarbejde med DS Håndværk & Industri (DS) og Danske Snedker- og Tømrermestre (DST) at afholde en klimakonference i dagene 1.-3. september 2009. Konferencen vil blive afholdt i Messe Center Herning (MCH), som i perioden 1.- 4. september 2009 afholder sin H&I-messe med klima som overordnet tema.

Konferencen relaterer sig til FN´s Klimakonference i december 2009, men er bevidst valgt afholdt i september for ikke at blive overskygget af konferencen i december, ligesom geografien er tilstræbt at ligge uden for det storkøbenhavnske område, hvor der netop i relation til FN´s Klimakonference vil blive afviklet ganske mange andre arrangementer. Ud fra disse overordnede prioriteringer var det et logisk valg at indlede et samarbejde med MCH, når deres H&I-messe afvikles på et så tilpas tidspunkt, ligesom det overordnede tema for H&I-messen må siges at være en passende ramme for en klimakonference som den i nærværende ansøgning beskrevne.

”Low technology - high implementation” frem for ”High Technology - low implementation”.

Temaet for HVR´s klimakonference vil være energibesparelser i den eksisterende bygningsmasse med fokus på allerede kendte teknologier og metoder. Vi afholder derfor konferencen under sloganet: ”Low technology - high implementation” frem for ”High Technology - low implementation”.

Udgangspunktet for konferencen er det store energibesparelsespotentiale, der findes i den eksisterende bygningsmasse jf. fordelingen af det samlede danske energiforbrug med 40-50 % anvendt til opvarmningsformål, 18 % anvendt til el og 32 % anvendt til transport.

Set i lyset af denne fordeling er det Håndværksrådets opfattelse, at den generelle politiske bevågenhed, som forskning i og udvikling af nye energiteknologier i øjeblikket har, har sat kendte teknologiers og metoders anvendelse og udbredelse i skyggen.Dette uagtet at netop disse - hvis anvendt i den eksisterende bygningsmasse - kunne bidrage betydeligt til indfrielsen af de danske CO2-reduktions-forpligtelser. Rockwool har flere gange via konkrete projekter påvist, at opvarmningsbehovet fx i parcelhuse fra 60-erne og 70-erne relativt let kan halveres endda med økonomisk gevinst for parcelhusejerne. Med ca. halvdelen af det danske energiforbrug anvendt til opvarmning vil alene en halvering af varmeforbruget indfri kravet om en 20 %´s reduktion af CO2-udledningerne i 2020. En sådan halvering er nok rigelig optimistisk, men udsagnet giver alligevel et indtryk af de potentielle muligheder.

Konferencedag 1 - politik

Da det typisk er små og mellemstore håndværksvirksomheder, der i praksis står for vedligeholdelsen af den eksisterende bygningsmasse herunder realiseringen af energibesparelser, vil konferencen desuden fokusere på netop disse virksomheders muligheder for i praksis at udbyde de relevante løsninger.

Som led heri vil blive fokuseret på hvorfor der mangler incitamenter for ejerne af den eksisterende bygningsmasse til at efterspørge energisparetjenester og på hvordan de nødvendige kompetencer hos de udførende håndværksvirksomheder kan sikres. På trods af stigende energipriser og stort fokus på energieffektivisering er det efter HVR´s opfattelse ikke lykkedes i tilstrækkelig grad af opbygge et marked , som kan udnytte energisparepotentialet i den eksisterende bygningsmasse. Såvel udbydere som aftagere skal efter HVR´s opfattelse bringes i fokus for en egentlig politik på området. Derfor er konferencens 1.dag afsat til at drøfte forslag og metoder til at få skabt et sådant politisk fokus.

Europæisk islæt

Disse drøftelser vil inddrage europæiske erfaringer og synsvinkler, idet en række oplægsholdere fra HVR´s søsterorganisationer i EU vil bidrage med netop erfaringer og synsvinkler fra deres respektive hjemlande. Dette europæiske islæt tager afsæt i, at energiforbrugets fordeling i EU tilnærmelsesvis ligner den danske fordeling som nævnt ovenfor, ligesom det tager afsæt i, at der i en række EU-lande som i Danmark mangler konkrete politiske tiltag til fordel for en realisering af energisparepotentialet i den eksisterende bygningsmasse. HVR og nævnte søsterorganisationer er medlemmer af UEAPME, organisationen for europæiske SMV-organisationer, med ca.12 mio. medlemsvirksomheder - heraf en stor del i byggebranchen.

Et andet europæisk islæt vil blive sikret via samarbejdet med Enterprise European Network (EEN), der ligeledes på H&I-messen og med en klima-/energitilgang - sideløbende med HVR´s klimakonference - vil afvikle et såkaldt kontaktmøde, hvor ca.150 små

og mellemstore virksomheder (SMV'er) fra ind- og udland med aktiviteter på energi- og miljøområdet vil sætte hinanden stævne med henblik på at udveksle tjenester/ydelser.

Ligeledes vil selve H&I-messen blive markedsført overfor et europæisk publikum, hvorfor det alt i alt kan tages for givet, at en lang række relevante europæiske aktører vil være at finde blandt såvel H&I-messens som HVR´s klimakonferences og EEN´s kontaktmøders gæster. Samarbejdet vil desuden betyde, at den markedsføring, som alle tre vil gennemføre og koordinere, vil få relativ stor gennemslagskraft, da alle tre parter har klima/energi som overordnet tema og dermed har en ensartet målgruppe.

Hands-on-aktiviteter

Hvor konferencens første dag således er politisk orienteret, vil konferencens dag 2 og 3 være mere praktisk orienteret, idet der her vil blive sat fokus på de konkrete teknologier og metoder, som allerede nu kan tages i anvendelse med henblik på at reducere energiforbruget. Her vil specielt solvarme blive eksponeret via en række tiltag. Dels i form af en præsentation af selve teknologien, dels plancheudstillinger om udenlandske og danske store, centrale solvarmeanlæg. Desuden vil der blive afviklet en række workshops - herunder om solvarme. Endelig vil der blive gennemført ekskursioner til diverse relevante bygninger, hvor solvarme er blevet anvendt - herunder til Skive Kommune, som gennem en årrække har satset betydeligt på solvarme i kommunale bygninger og institutioner. Her vil blive orienteret om de politisk/organisatoriske tiltag, der har været foretaget for netop at få iværksat etableringen af solvarme i de nævnte sammenhænge.

Workshops og ekskursioner

Det er på ingen måde hensigten med HVR`s klimakonference at afvise nye teknologier, tværtimod. Men fokus for konferencen vil være på, hvad der kan gøres her og nu uden behov for yderligere teknologisk udvikling. Solvarmeteknologien vil sammen med en række andre kendte, men også nye teknologier og metoder, blive eksponeret på et større samlet areal, der på H&I-messen vil blive etableret med det formål netop at samle og eksponere sådanne nye og kendte teknologier. Dette giver publikum mulighed for at skabe sig et samlet overblik over mulighederne. Som for solvarmeteknologiens vedkommende vil der blive afholdt workshops for øvrige teknologier og metoder, ligesom der vil blive arrangeret ekskursioner til bl.a. H2-College i Herning, hvor der vil være mulighed for at se brintteknologien taget i praktisk anvendelse. Der opereres som udgangspunkt med 4 forskellige ekskursioner, hvor Skive Kommune og H2-College allerede er nævnt. En 3. ekskursion vil blive arrangeret til en energirenoveret bygning/ejendom i nærområdet. Den 4. ekskursion er endnu ikke defineret nærmere, men vil som de øvrige være en teknologi/bygning/virksomhed i nærområdet, der kan give publikum en oplevelse af, hvordan energitemaet kan håndteres i praksis.

Yderligere samarbejdspartnere og aktiviteter:

Når planlægningen af konferencen er mere fremskreden, vil en række øvrige aktører blive kontaktet for at indgå i et samarbejde om eksponeringen af - udover de allerede nævnte - teknologier og metoder på det fælles udstillingsareal. Der vil være tale om leverandører af fx isoleringsmaterialer, vinduer og energiglas, olie- og gasfyr, varmepumper, jordvarmeanlæg, energispareydelser m.v. Her vil såvel lokale som regionale og nationale leverandører og virksomheder blive kontaktet.

Håndværksrådet har tidligere udviklet og afviklet en kursusrække for håndværkvirksomheder, der ønsker at agere på energisparemarkedet. En tilsvarende kursusrække vil blive forsøgt gennemført i Region Midtjylland i AMU-regi, dels således at de deltagende virksomheder får mulighed for at promovere sig under konferencen, dels for at det under konferencen kan blive anskueliggjort, hvilken betydning det kan have for energiforbruget i lokalområdet, at fx 50 virksomheder, der forud for september 2009 har gennemført kursusforløbet, har anvendt de tilegnede færdigheder hos et givent antal kunder. Afviklingen af sådanne kurser ligger uden for den her beskrevne klimakonference og de dertil ansøgte midler, men konceptet vil kunne anvendes til at påvise og understrege omfanget af og mulighederne i besparelsespotentialet i den eksisterende bygningsmasse.

Rådgivning om energibesparelser

Håndværksrådet arbejder pt. politisk til fordel for, at energiselskabernes tilbud om energirådgivning også målrettes SMV-ere, hvilket i praksis ikke er tilfældet i dag. Desuden arbejder Håndværksrådet for, at der indgås samarbejdsaftaler mellem de energiselskaber, der er blevet pålagt en række energibesparelser i slutbrugerleddet, og udførende håndværksvirksomheder mhp. at skabe yderligere incitamenter for såvel slutbrugere som håndværksvirksomheder til at realisere energibesparelser. Et sådant koncept - som ligger i forlængelse af energiselskabernes liberaliserede energispareindsats - betyder, at energibesparelser kan opnå en markedsværdi udover den værdi, der knytter sig til slutbrugerens egentlige økonomiske besparelser. Dette arbejde ligger også uden for selve Klimakonferencen og de dertil ansøgte midler, men i den udstrækning sådanne aftalekoncepter vil kunne indgås - ikke mindst hvis de kunne indgås med lokale/regionale energiselskaber - vil de også blive omfattet af aktiviteterne på konferencens 2. og 3. dag. Både med danske gæster som målgruppe, men også udenlandske, idet et sådant koncept med ret stor sikkerhed vil tiltrække sig opmærksomhed, da den form for nytænkning, som konceptet er udtryk for, generelt efterlyses.

Målgrupper

Målgruppen for konferencens dag 1 med dennes primært politiske indhold vil være politiske beslutningstagere, mens indholdet i konferencens dag 2 og 3 mere henvender sig til fx kommunale beslutningstagere på et mere praktisk/teknisk niveau. Derudover for-

ventes det, at H&I-Messens gæster samt EEN`s gæster vil opsøge det fælles udstillingsareal på konferencens 2. og 3. dag.

Erfaringsudveksling i europæiske netværk

En del af formålet med Klimakonferencen er at kunne vise ikke mindst et europæisk publikum, hvad vi kan i Danmark på energispareområdet. Selv om der indtil nu ikke har været fokus på energibesparelsespotentialet i eksisterende bygninger, så har vi i Danmark ikke desto mindre formået at fastholde et energiforbrug i samme størrelse som for 25-30 år siden samtidig med, at økonomien er vokset betragteligt. Her kan en række europæiske lande lære en del af Danmark. Men der er ingen tvivl om, at vi i Danmark kan lære meget af vores omverden. Det kan fx være af Tyskland, som i en årrække har satset kraftigt på VE-teknologier - herunder solvarme, eller fx Spanien, som har indført krav om solvarme i nybyggeriet.

Derfor er det væsentligt for konferencens succes, at den formår at tiltrække udenlandske gæster, hvilket der derfor vil blive anvendt en del kræfter på. I praksis vil det ske gennem de netværk, som UEAPME og EEN udgør og har adgang til. Andre organisationer vil også blive inddraget herunder to europæiske solvarmeorganisationer, ESTIF og ESTTP, som begge vil være at finde blandt oplægsholderne, ligesom klimakonferencen vil blive markedsført overfor deres medlemmer.

”Blikfang”

For at skabe mest mulig opmærksomhed satses på, at den danske klima- og energiminister vil åbne konferencen, ligesom der arbejdes på at få en EU-kommissær enten energikommissæren eller erhvervskommissæren til at deltage. Med samme målsætning vil Midtjyllands Regionsrådsformand blive bedt om at åbne konferencens dag 2.

Politisk charter

I praksis vil HVR, længe før konferencen afholdes, indlede et samarbejde med de europæiske søsterorganisationer mhp at udarbejde et politisk charter for, hvordan SMV-ere såvel i Danmark som i EU kan bringes i spil i relation til en realisering af besparelsespotentialet i den eksisterende bygningsmasse, samt for hvordan det meget store markedspotentiale for energibesparelser, der findes i den eksisterende bygningsmasse kan blive omsat til virkelighed ved at gøre området interessant for de boligejere, der skal foretage de nødvendige investeringer. De enkelte oplæg under konferencens dag 1 vil skulle ses i denne kontekst, og denne dag 1 vil blive afsluttet med udsendelsen af en fælles politisk erklæring med et indhold, der adresserer ovennævnte.

Forudgående energirelaterede artikler

For at sikre den samlede konferences succes målt i såvel antal besøgende, som i presseomtale og ikke mindst i politisk gennemslagskraft, vil blive bragt en lang række artikler i såvel landsdækkende som lokale medier - og i relevante brancheblade - forud for konferencen, hvor temaet vil blive angrebet fra en lang række forskellige synsvinkler. Derudover vil blive indgået strategiske samarbejdsaftaler med udvalgte medier, hvor fx Erhvervsbladet eller Børsen kan være relevante landsdækkende medier, ligesom der vil blive indgået tilsvarende aftaler med lokale/regionale medier. Som noget nyt kan Jyske Bank TV være en mulighed, som med sine fokusområder forhåbentlig kan se et formål med at dække konferencen tæt. En dialog er indledt med Jyske Banks hovedsæde i Silkeborg, men der foreligger i skrivende stund ingen aftale.

Udenlandsk presse

Ligeledes vil blive brugt kræfter på at få den udenlandske presse til at være til stede - ikke kun på konferences 1. dag, men også de efterfølgende dage, hvor der fokuseres på konkrete teknologier i MCH og på konkrete anvendelsesmuligheder i nærområdet. Dels mhp. naturligvis at dække selve konferencen med dennes direkte politiske budskab, men også mhp. at få bragt viden om danske relevante styrkepositioner og helt konkrete teknologer og metoder ud til et større europæisk publikum. Således vil der blive taget skridt til, at såvel dansk som udenlandsk presse vil dække også konferencens dag 2 og 3 både på det fælles udstillingsområde og under de planlagte ekskursioner.

Kommentarer til budgettet

Budgettet for Håndværksrådets Klimakonference september 2009, se vedhæftede bilag.

Budgettet er opdelt i 5 faser svarende til antallet af relevante delelementer omfattende planlægningen af konferencen og afviklingen af konferencens forskellige delelementer samt de afsluttende opgaver af mere administrativ karakter.

Der påregnes en indtægt, som ikke indgår i budgettet, til delvis dækning af Håndværksrådets egenfinansiering af konferenceaktiviteterne, idet gæsterne vil blive afkrævet et deltagergebyr. Hvor stort dette vil blive - og om det vil blive differentieret - afhænger af omfanget af den eksterne finansiering.

Med venlig hilsen

Henrik Lilja

Budget for Håndværksrådets Klimakonference 2009

Timesatser:	Projektledelse	800				
	Sekretær	500				
	Pressearbejde	800				
	Markedsføring	800				
	Layout	500				
Fase 1: Planlægn. + markedsfør. af aktiviteter før konferencen				**Timer/kroner**		**Omkostn.**
Planlægningmøder eksternt hos MCH+internt i HVR				88	70.400	
Planlægningstimer DS og DST				56	44.800	
Markedsføring - artikler i dagspressen				75	60.000	
Udarb. layout/design for materialer/aktiviteter tilknyttet konferencen				30	15.000	
Baggrunds-/infoartikler egen website, medlemsblade				75	60.000	
Samarbejdsaftaler m. europæisk, national, regional+lokal presse				9	7.200	
Annoncering af konferencen				20	10.000	150.000
Invitationer - mailinglister, papir/tryk, porto				25	12.500	20.000
Rejseudgifter HVR-repræsentanter						10.000
Udarbejdelse af fælles klima-charter for europæiske SMV-ere				50	40.000	
Fase 1 i alt:				**428**	**319.900**	**180.000**

Fase 2: 1. dags konference						
Gennemførelse af 1 dags konferencen				30	24.000	
Gennemførelse af 1 dags konferencen (DS + DST)				15	12.000	
Leje af konferencelokale incl. tekniker						10.000
Forplejning						60.000
Tolkning+leje af tolkeudstyr						25.000
Mat. til gæster (mappe m. program, dagens oplæg, MCH-udstillinger)				16	8.000	11.250
Layout/Trykning af materialer				4	2.000	5.625
Udarbejdelse af bannere/logoer						25.000
Rejseudgifter udenlandske oplægsholdere						20.000
Overnatningsomkostninger udenlandske oplægsholdere						4.000
Forplejning udenlandske oplægsholdere						4.000
Rejseudgifter HVR-repræsentanter						5.440
Overnatningsomkostninger HVR-repræsentanter						8.000
Forplejning HVR-repræsentanter						3.000
Pressearbejde				21	16.800	
Navneskilte				5	2.500	500
Vin/blomster til åbningstalere/minister/komissær						1.000
Udarbejdelse af endeligt klima-charter for europæiske SMV-ere				10	8.000	
Fase 2 i alt:				**101**	**73.300**	**182.815**

Fase 3: Workshops og udstillinger						
Gennemførelse af workshops og udstillinger				15	12.000	
Gennemførelse af workshops og udstillinger (DS + DST)				15	12.000	
Tilrettelæggelse/samarbejde om fællesstandareal				30	24.000	
Leje af stand-HVR (tilbud fra MCH)						34.500
Leje af stand til solvarmeteknologi (tilbud fra MCH)						34.500
Leje af 4 øvrige stande på fællesareal (tilbud fra MCH)						40.000
Forplejning HVR-repæsentanter						2.000
Produktion af udstillingsmaterialer (HVR) (overslag fra MCH)						24.000
Vin/blomster til gæsteoplægsholdere						1.000
Fase 3 i alt:				**60**	**48.000**	**136.000**

Fase 4: Ekskursioner						
1.	H2-College i Herning					3.000
2.	Skive Kommune (60 km)					5.000
3.	Energirenoveret ejendom (pt ukendt)					4.000
4.	Lokal energi/klima-virksomhed (pt ukendt)					4.000
Vin/blomster til oplægsholdere/fremvisere ved ekskursioner						2.000
Gennemførelse af ekskursioner				12	9.600	
Pressearbejde vedr. emner fra ekskursioner				12	9.600	
Fase 4 i alt:				**24**	**19.200**	**18.000**
Fase 5: Projektledelse m.m.						
Projektledelse, herunder mødeplanlægning, referater m.v.				200	160.000	
Sekretærbistand ifm. tilmeldinger m.v.				50	25.000	
Afrapportering				40	32.000	
Revision						5.000
Fase 5 i alt:				**290**	**217.000**	**5.000**
Fase 1-5 i alt:				**903**	**677.400**	**521.815**
					Samlede omkostninger:	**1.199.215**
					50 % af samlede omkostninger:	**599.608**

Ansøgning til Klimapuljen, Vækstfonden, Region Midt

Titel:
Expo H2College

Formål:
At sikre maksimalt udbytte for besøgende til H2College i forbindelse med COP15, for derved at give Region Midtjylland og de erhvervsvirksomheder, der er leverandører til denne miljømæssige helhedsløsning med byggeriet og brintsystemet størst mulig eksponering af regionens styrkepositioner indenfor CO2-neutrale klimaløsninger ved passiv byggeri i kombination med vedvarende energisystemer baseret på brint som energibærer.

Baggrund.

H2 College er 66 ungdomsboliger der forsynes 100% med vedvarende energi via vindkraft, og hvor brintfremstilling ved elektrolyse samt el og varme produktion med brændselsceller indgår i energisystemet.

Boligerne er under opførelse og vil stå færdige til indflytning allerede 1. december 2008 og således i god tid være parat som blikfang i 2009, når Danmark er vært for FN's klimatopmøde COP15.

Videncentret Hydrogen Innovation & Research Centre står bag initiativet i samarbejde med Boligselskabet Fruehøjgaard. I udkanten af klyngen af ungdomsboligerne opføres der et elektrolyseanlæg og et brintlager som via et brintnet forsyner 16 mikrokraftvarmeanlæg der hver er tilsluttet 4 lejligheder. Hvert af de 16 anlæg har en eleffekt på 1,2 kW og en varme effekt på 0,9 kW.

Lejlighederne er opført efter Passiv Hus standarden og har derfor et beregnet varmetab på kun 15 kWh per kvadratmeter om året. Det svarer til at et hus på 100 m^2 forbruger 150 liter olie om året til opvarmning. Hertil kommer forbrug til varmtvand og diverse elforbrug.

Energisystemet bliver en hel del dyrere end et mere traditionel forsyningssystem. Det er således ikke økonomisk rentabelt på grund af de indtil videre høje driftsomkostninger ved fremstilling af brint, samt på grund af investeringer i elektrolyse- og brændselscelleanlæg.

Projektet er derfor et demonstrationsprojekt, som Herning Kommune helt ekstraordinært med et enstemmigt økonomi- og erhvervsudvalg bag sig, har støttet med 2,6 millioner kroner af kommunens likvide kassebeholdning for 2008.

Borgmester Lars Krarup har i en pressemeddelelse udtalt at ,det er af uvurderlig betydning, at Herning som led i klimatopmødet kan præsentere dette projekt, som demonstrerer praktisk anvendelse af brintteknologien i stor skala og dermed styrker fællesskabet mellem forskere, studerende og virksomheder

Erfaringer fra BrintDemonstratoriet

HIRC har stor erfaring i etablering og drift af udstillings og demonstrations faciliteter fra BrintDemonstratoriet, som alene i 2008 har over 1.000 besøgende til klimaforedrag og demorundvisning.

BrintDemonstratoriet er blevet til i samarbejde med Jysk-Fynsk Erhvervssamarbejde, Danish Hydrogen Association (DHA), Ringkjøbing Amt, forskellige forskningsinstitutioner og en lang række virksomheder. Den officielle åbning var 30. marts 2006 på årets brintdag, hvor hele 'brintdanmark' mødtes til åbningsceremoni og efterfølgende konference i DHA-regi

I BrintDemonstratoriet kan man se en lang række brintteknologiske produkter, såsom CHP-anlæg (lille kraftvarmeværk til f.eks. parcelhuse), brintpiller, nødstrømsanlæg, minielektrolyse og brændselsceller. Alle har i BrintDemonstratoriet mulighed for at se, at brintprodukterne faktisk eksisterer og kan købes. Endvidere kan ses sammenhængen til

relaterede energiteknologier og vedvarende energiressourcer som vind, biomasse, bølge, sol mv.

Derudover vises der en lang række Power Point Præsentationer der informere om teknologien, samt en film om H2PIA på 3 lærreder i BrintDemonstratoriets runde biograf. H2PIA er en vision om fremtidens brintsamfund, som alle kan forholde sig til. Der er således både noget for teknikerne, og noget til alle de mennesker, der interesserer sig for, hvordan vores energiforsyning skal se ud i fremtiden

Følgende udstiller I BrintDemonstratoriet:

Energi E2
Syddansk Universitet
Teknologisk Institut
Handels- og IngeniørHøjskolen
Danish Hydrogen Association
Danish Power Systems
Danmarks Tekniske Universitet
APC
H2 Logic
Forskningscenter Risø
IRD Fuel Cell Technology
Dantherm Air Handling
Minihydrogen
Elsam A/S
Aalborg Universitet
Parker
Amminex
H2PIA
Strandmøllen
Vestas
Poul la Cour-museet

Indhold:
Det centrale element i H2Colleges energisystem er elektrolyseanlægget, som er placeret i en særskilt bygning ved siden af H2College fælleshus. Den ene ende af bygningen indrettes til Expo H2College. Hele den ene væg i udstillingsrummet bliver et stort udstillingsvindue ind til selve elektrolyseanlægget. De 3 andre vægge bliver indrettet med store fladskærme der informerer om energisystemets opbygning og drift samt plancher der informerer generelt om brintteknologi og samspillet med bæredygtige energiteknologier.

Der vil blive udarbejdet en såkaldt flash præsentation der er en mellemting mellem en Power Point præsentation og en tegnefilm. Flashen skal vises i Expo H2College på en af de to store fladskærme og fortælle historien om H2College, hvordan blev det til, om parterne, om processen, om samarbejdet mellem HIRC som en offentligt finansieret og de private virksomheder GreenHydrogen, Dantherm Power, Danfoss m.fl. om passiv hus konceptet, brintproduktion med vindkraft og kraftvarmeproduktion med brint. På den

anden fladskærm vises dataopsamling fra brintproduktion ved elektrolyse af vand, el og varmeproduktion med brændselsceller samt forbrugsmønstrene i lejlighederne.

Region Midtjyllands erhvervsmæssige styrkepositioner på energi- og miljøområdet vil således blive synliggjort og profileret i relation til reduktion af den menneskeskabte påvirkning af det globale miljø. Der vil blive sat fokus på de erhvervsmæssige udviklings potentialer idet H2College helt praktisk demonstrerer teknologiske løsninger, der tager udgangspunkt i regionens styrkepositioner og kompetencer, samt innovativt offentligt/privat netværkssamarbejde med deltagelse af små og store virksomheder.

De helhedsløsninger som her vises frem kan anvendes globalt og retter sig således mod det internationale marked. H2College demonstrerer hvorledes det er muligt med brint som energibærer og lagermedium at gemme vindkraften fra perioder med megen blæst til vindstille dage, og rammer dermed en pæl igennem vindkraftens akilleshæl, som er at møllerne producerer som vinden den blæser, og ikke som forbrugerne forbruger.

Markedsføring
For at sikre størst muligt kendskab til denne enestående besøgsmulighed for deltagere i COP15 og deres følge, vil Expo H2College blive annonceret på EnergyMap.dk. Det er gratis at få sit besøgssted annonceret. Mod betaling får man ekstra eksponering. Der er derfor i budgettet afsat et beløb, som sikre den maksimalt mulige eksponering i portalen.

EnergyMap.dk
VE-Net har skabt et unikt udstillingsvindue for danske virksomheder, offentlige myndigheder og uddannelsesinstitutioner, som skal bidrage til øget interesse for Danmarks kompetencer inden for klima- og energiteknologiske løsninger. EnergyMap.dk er i 2008 på vej til at blive den nationale portal til synliggørelse af energi- og miljøeffektive teknologier ved overdragelsen til Klimakonsortiet, som står for den nationale erhvervssatsning op til COP15.

Projektet EnergyMap.dk videreføres af DI Energibranchen for Klimakonsortiet og gør igangværende og kommende dansk energiforskning mere synlig, bl.a. ved at alle danske virksomheder, institutioner, organisationer, regioner og kommuner, der arbejder inden for området, kan få en profil på EnergyMap.dk. Portalen forventes i fuld drift fra februar 2009.

energyMAP

Faktaark om Klimakonsortiet
Klimakonsortiet er et offentligt-privat partnerskab, der blev stiftet d. 7. februar 2008 med henblik på at skabe en ambitiøs og koordineret indsats for erhvervsaktiviteter i forbindelse med Danmarks værtskab for FN's klimakonference i 2009.
Formand for konsortiets bestyrelse er Torkil Bentzen, der desuden er formand for EUDP (Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrations Program) og har bred erfaring fra energiområdet.
Direktør for Klimakonsortiet er Finn Mortensen, og konsortiet bliver placeret i Buen, Vesterbrogade 6D, 1620 København V.

Konsortiets formål
Formålet med Klimakonsortiets indsats er på kort sigt at sikre størst mulig opmærksomhed om klimaaktiviteterne i tilknytning til FN's Klimakonference i Danmark i 2009. Konsortiet skal gøre opmærksom på danske virksomheder og videninstitutioners udbud af viden, koncepter og teknologier, der retter sig mod at mindske den globale udledning af drivhusgasser – samt om danske virksomheders udbud af foranstaltninger og teknologier for tilpasning til fremtidens klimaforandringer.
På længere sigt skal indsatsen føre til, at virksomheder øger deres globale afsætning, og til at Danmark som nation øger sin tiltrækningskraft i forhold til investeringer, etableringer, arbejdskraft og antal studerende på energi- og miljøområdet.

Konsortiets arbejde
Konsortiet ledelse og sekretariat skal stå for en bred indsats med tre omdrejningspunkter: en fælles kommunikationsindsats, en samlende koordinationsindsats og en række tværgående fællesaktiviteter. Konsortiets sekretariat er under etablering og indsatsområderne under udvikling.

Samarbejdsmuligheder med konsortiet
Klimakonsortiet ønsker at samarbejde bredt med danske virksomheder og videninstitutioner igennem partnerskaber og sponsoraftaler eller med udgangspunkt i aktørernes egne aktiviteter. Bredt samarbejde er vigtigt for konsortiets gennemslagskraft.

Til gengæld kan konsortiet tilbyde høj eksponering af samarbejdspartnere, synliggørelse af klimaaktiviteter og ikke mindst muligheden for at blive en del af Danmarks officielle COP15-indsats for erhvervsaktiviteter.
Retningslinjer for sponsorer og partnerskaber er under udarbejdelse.

Konsortiets medlemmer
Klimakonsortiet er et partnerskab mellem Fonden til Markedsføring af Danmark og
- Dansk Industri
- Dansk Byggeri
- Dansk Energi
- Landbrugsraadet
- Vindmølleindustrien

Medlemskab af konsortiet er åbent for brancheforeninger som fastsat i konsortiets vedtægter. Klimakonsortiets levetid er begrænset fra den første januar 2008 til den 31. maj 2010.

Anden markedsføring
Ud over markedsføringen via EnergyMap og Klimakonsortiet vil Expo H2College blive markedsført via forskellige nationale og internationale konferencer, idet vi vil tilbyde besøg på Expo H2College som technical tours i tilknytning til de respektive konferencer også i samarbejde med Greenbelt.

Det vil f. eks være HI Messen 1.-4. september og Vedvarende Elektricitet til Transport der afholdes i forbindelse med topmødet.

I H2College er også på sigt indtænkt muligheden for at tilføre projektet demonstration af tankstation og transport på basis af el/brint hybridkøretøjer. HIRC er med i regionens H2HUB Vestjylland projekt og LINK2009, og vil i forbindelse med konferencer og besøgsevents i Expo H2College samarbejde og koordinere med disse og andre projekters initiativer i forbindelse med COP15.

Exponering af leverandører
Eksponering af leverandørerne vil ske ved at de hver især får en udstillingsstand i Expo H2College hvor de kan præsenterer sig selv og deres kompetencer mere bredt via plancher og brochure mm. Der ud over vil der blive udarbejdet et fælles prospekt der giver en samlet præsentation af holdet bag H2College samt via HIRC's internationale hjemmeside og netværk.

Der er følgende leverandører.

Aarhus Arkitekterne A/S
Naturgas Midt Nord
Dantherm Power
Serenergy
Niras
Danfoss A/S Fuel Cell Business

Boel Living
Energi Midt
GreenHydrogen.dk

Green Hydrogen er et nyt anpartsselskab med følgende parter:
Hollensen Energy
Nordtec Optomatic
Dantherm Power
Strandmøllen Industrigas

Eksponering af projektpartnerne
Boligselskabet Fruehøjgaard og HIRC har haft en helt central rolle i skabelsen af dette helt unikke projekt. Profileringen heraf vil ske i det fælles prospekt.

H2College er et miljømæssigt visionært helhedsprojekt, som står klar til demonstration og klimaformidling om CO2 neutrale kompetencer og løsninger allerede fra begyndelsen af klimaåret 2009.

Budget:

Udgifter som HIRC finansierer	Kr.	Kr.
Rum samt indretning af rum mm.		200.000
Udstillings hardware, PC'er, fladskærme mm.		100.000
Udgifter der søges støtte til		
Opbygning af showroom	100.000	
Extra exponering på www.EnergyMap.dk	50.000	
Brochure	50.000	
Løn til udarbejdelse af Flash præsentation	200.000	
Løn til etablering af showroom, udstilling og dataopsamling	250.000	
Løn til drift før og under COP15	250.000	
I alt	900.000	
Finansiering		
Medffinanciering virksomhedsbidrag	350.000	
HIRC egetbidrag	100.000	
Region Midt bidrag	450.000	
I alt	900.000	

Med venlig hilsen / Best regards

Lars Yde
Technical Manager
Hydrogen Innovation & Research Centre
Birk Centerpark 40
DK-7400 Herning
Phone +45 70 20 46 11
Mobile +45 20 73 99 67
E-mail: ly@hirc.dk
Web: www.hirc.dk

Vedvarende elektricitet til transport i Midtjylland

INTERNATIONAL SYNLIGGØRELSE AF VEDVARENDE ELEKTRICITET TIL TRANSPORT FORMÅL I MIDTJYLLAND BASERET PÅ BATTERIER, BRINT & BRÆNDSELSCELLER FØR & UNDER FN KLIMATOPMØDET I 2009

ANSØGNING TIL REGION MIDTJYLLAND

FORENINGEN HYDROGEN LINK DANMARK

OKTOBER 2008

Hydrogen Link
www.hydrogenlink.net

SCANDINAVIAN HYDROGEN HIGHWAY PARTNERSHIP
WWW.SCANDINAVIANHYDROGEN.ORG

INDLEDNING

Klimatopmødet i Danmark i 2009, vil for Region Midtjylland være en enestående mulighed for at fremvise sine styrkepositioner inden for energi for resten af verden.

På anvendelsessiden har Region Midtjylland allerede en særligt styrkeposition inden for vedvarende elektricitet til transport formål baseret på batterier, brint og brændselscelle teknologi.

Med Hydrogen Link Vestjylland projektet, som åbnede den 24. september 2008, er der allerede i Regionen en brinttankstation til vejkøretøjer og fem interne tankstationer til gaffeltrucks og golfkøretøjer hos forskellige slutbrugere. Allerede i 2007 blev 7 brinttrucks taget i anvendelse på sygehuse og gågader i Regionen så i alt er der nu 14 brint drevne køretøjer i brug i Regionen og hele 10 tankstationer. Der findes kun en tankstation i Danmark udenfor Region Midtjylland, nemlig i Thy.

Inden klimatopmødet forventes endnu et projekt at være en realitet, LINK 2009, hvor der forventes yderligere tre brinttankstationer op til yderligere 20 brint drevne køretøjer i Region Midtjylland. Danmark vil med udgangspunkt i Region Midtjylland hermed nå på niveau med de to store byer i Tyskland – Hamborg og Berlin, som også satser voldsomt på brint og brændselsceller, da Danmark vil blive det land i verden med flest brændselscelle køretøjer pr. indbygger.

De danske aktiviteter, som er forankret i foreningen Hydrogen Link Danmark, har allerede fået stor opmærksomhed i Danmark og udlandet.

Udover politisk vilje, såvel regionalt som nationalt, er der to andre faktorer, som vil have stor betydning for Region Midtjylland og Danmark med henblik på at få erhvervsmæssig succes inden for brint og brændselscelleteknologi til transport, nemlig bilindustriens og EU's interesse for at henlægge afprøvning aktiviteter og senere markedsintroduktion i Danmark.

EU vil om 2-3 år udmelde 3 områder i Europa, som skal være testsite for brint og brændselsceller til transportformål og bilindustrien forventes inden for 5 år også at vælge nogle få introduktionsmarkeder i verden. Region Midtjylland og sågar også Danmark er for lille som testområde, så derfor har Hydrogen Link Danmark lavet en samarbejdsaftale med Norge og Sverige om at stå sammen om at blive et af de testområder i Europa. Dette samarbejde går under navnet Scandinavian Hydrogen Highway Partnership.

Med Region Midtjyllands styreposition allerede nu og med gennemførelsen af LINK 2009 vil Region Midtjylland og tilsvarende aktiviteter i resten af Skandinavien stå stærkt for at blive et af de 2-3 EU afprøvningsområder og senere introduktionsmarked for bilindustriens brintkøretøjer.

Denne historie skal naturligvis fortælles til resten af verden før og under FN Klimatopmødet i 2009, derfor denne ansøgning som skal bidrage til et formidlings og markedsføringsprojekt med netop dette formål.

Optankning af en brændselscelle bil med brint ved tankstationen i Ringkøbing

PROJEKTET

Projektet skal synliggøre Region Midtjyllands styrepositioner inden for vedvarende elektricitet til transport før og under FN klimatopmødet.

Synliggørelsen skal bidrage til at øge interessen fra den internationale bilindustri og energis og olieselskaber til at henlægge afprøvnings-aktiviteter til Region Midtjylland samt at Skandinavien som helhed bliver en af 2-3 test regioner for brint og brændselsceller til transport i Europa.

På længere sigt skal dette sikre at Skandinavien og Region Midtjylland bliver et af de første områder i verden hvor brint køretøjer bliver markedsintroduceret. Dette kan skabe verdens bedste hjemmemarked for regionale virksomheder indenfor området der kan udvikle og levere teknologi til både køretøjer og tankstationer og efterfølgende eksportere dette til resten af verden.

Projektet vil gennemføre en række formidlings og markedsføringsaktiviteter før og under FN Klimatopmødet i 2009.

Aktiviteterne skal kulminere under Klimatopmødet med gennemførslen af konvoj kørsel af danske og udenlandske brintbiler tværs over Danmark, startende ved Bella Centeret i København hvor klimatopmødet afholdes og sluttende i Region Midtjylland hvor en stor international konference om Vedvarende elektricitet skal afholdes. Ligeledes planlægges ture rundt i regionen til de forskellige fysiske projekter indenfor vedvarende elektricitet til transport.

Konvojen skal sættes i gang i København af Statsministeren og modtages af Klima- og Energiministeren i Midtjylland mens danske og udenlandske medier følger hele konvojen og rapporter fra konferencen og de Midtjyske fysiske aktiviteter indenfor området.

Brint tankstation ved Vestas i Ringkøbing til optankning af brændselscelle gaffeltrucks

Aktiviteter inden klimatopmødet

1. Kontakt til EU med henblik på at orientere om aktiviteterne i Danmark, specielt de eksisterende og kommende aktiviteter i Region Midtjylland

2. Besøg til de førende bilproducenter og energi og olieselskaber bl.a. Mercedes, Honda, Toyota, Ford, Mazda samt Shell, E.O.N, BP, StatoilHydro mfl. med henblik på at sikre deres deltagelse i konvojkørselen og konferencen samt øge deres interesse for at foretage afprøvningsaktiviteter og markedsintroduktion i Region Midtjylland og Skandinavien. Daimler/Mercedes bilproducent har allerede meldt positiv ud overfor at deltage i konvojkørslen da man ser med stor interesse på regionens og Skandinaviens aktiviteter indenfor området.

3. Udarbejdelse af brochurer og informationsmateriale der på dansk og engelsk fortæller om Region Midtjyllands og Skandinaviens aktiviteter inden for vedvarende elektricitet til transport baseret på batterier, brint- og brændselsceller. Ligeledes udarbejdes nødvendigt informations og indbydelses materialer for konvojkørslen og den internationale konference. Udlevering af materialer vil ske både før og under topmødet

4. Kontakt til Statsministeren, Udenrigsministeren og Energi- og Klimaministeren med henblik på at profilere Region Midtjylland og flytte noget af det fokus der naturligt vil være på København før og under topmødet til Region Midtjylland. Ligeledes skal deltagelse af statsministeren og Energi og Klimaministeren og/eller andre nationale politikere sikres i konvojkørslen samt konferencen.

5. Tilrettelæggelse og planlægning af konvojkørslen i brintkøretøjer fra København til Midtjylland og planlægningen af en international konference for vedvarende elektricitet til transport i Herning. Efter konferencen køres udvalgte VIP gæster fra pressen, politikere, bilindustrien og olie og energiselskaber i en brændselscelle bus til Hvide Sande med ophold hos Vestas, hvor der indtages middag i Fiskeauktionshallen, hvor der i dag anvendes en brændselscelletruck og tankstation.

Aktiviteter under topmødet

1. Sikring af synlighed om Region Midtjylland aktiviteter indenfor vedvarende elektricitet til transport under klimatopmødet i København bl.a. ved deltagelse i Dansk Industris bæredygtige energi udstilling i Parken samt ved uddeling af brochurer og informationsstand i Bella Centeret.

2. Gennemførelse af konvojkørslen fra København til Midtjylland med afholdelse af international konference i Herning for vedvarende elektricitet til transport samt tur i brændselscelle bus til Hvide Sande med middag for VIP gæster. Under aktiviteterne i Midtjylland skal regional og kommunale politikere deltage ligesom at fokus og profilering af de mange fysiske aktiviteter i Region Midtjylland indenfor området skal sikres for den danske og internationale presse. Ligeledes skal Statsministeren starte konvojkørslen i København og Klima og Energiministeren skal modtage denne i Herning samt give et indlæg på konferencen.

De forskellige aktiviteter er yderligere beskrevet i bilag sidst i dokumentet

Budget

Det samlede budget for projektet er på 800.000 kr. hvor der ansøges om 400.000 kr. fra Region Midtjylland.

Udgiftsbudget

- Konvojtur: 50.000 kr.
- Konference og udstilling: 100.000 kr.
- Brochure: 50.000 kr.
- Rejser og ophold: 50.000 kr.
- Markedsføring: 50.000 kr.
- Timer Hydrogen Link: 250.000 kr.
- Konsulenter: 250.000 kr.

Finansieringsbudget

- Region Midtjylland: 400.000 kr.
- Kommuner: 75.000 kr. (bl.a. Herning Kommune, Ringkøbing-Skjern mfl.)
- Hydrogen Link: 75.000 kr.
- Danske virksomheder: 50.000 kr. (bl.a. H2 Logic, Vestforsyning mfl.)
- Internationale virksomheder: 150.000 kr. (bl.a. olie, energi selskaber og bilproducenter)
- Konference indtægter: 50.000 kr.

De forskellige budgetposter er yderligere beskrevet i bilag sidst i dokumentet.

Brinttrucks i Regionen ved overdragelsen i Herning i 2006

Ansøger

Ansøger af projektet og modtager af midlerne fra Region Midtjylland er foreningen Hydrogen Link Danmark.

Foreningen Hydrogen Link Danmark har som formål at fremme anvendelsen af elektricitet til transport, som er baseret på både batterier, brint og brændselsceller.

Den overordnede målsætning for Hydrogen Link er inden år 2015 at sikre påbegyndt markeds-introduktion af elektriske drevne hybridkøretøjer i Danmark baseret på batterier, brint og brændselsceller samt etablering af en infrastruktur af brinttankstationer hertil.

Det er et grundlæggende sigte for foreningens virke at fremme udvikling af danske industri kompetencer, viden og produkter som rummer et globalt eksportpotentiale indenfor området.

Ligeledes arbejder foreningen for at brintproduktion og opladning af elektriske hybridkøretøjer på langt sigt sker på basis af vedvarende energikilder hvorfor brug af fossile energikilder kun bør være overgangsløsninger.

Hydrogen Link sigter mod Skandinavisk og internationalt samarbejde, bl.a. med henblik på at tiltrække den internationale bilindustri og energi og olieselskaber til at henlægge dele af deres aktiviteter indenfor elektricitet og brint til transport i Danmark og Skandinavien.

Hydrogen Link repræsenterer således Danmark i "Scandinavian Hydrogen Highway Partnership" der arbejder for at etablere en infrastruktur af brinttankstationer i Skandinavien og en udbredt anvendelse af brint drevne køretøjer.

Foreningsleder, Flemming Wennike
fw@hydrogenlink.net | 2938 3965

www.hydrogenlink.net
www.scandinavianhydrogen.org

Brint drevne golfkøretøjer i Holstebro (Brintbuggies)

Bilag

På de følgende sider er følgende aspekter i projektet yderligere beskrevet:

- Profilering af regionens erhvervsmæssige styrkepositioner
- Inddragelse af virksomheder og partnerskab med relevante institutioner
- Koordinering med andre aktiviteter
- Målgruppe for projektet og indhold i konference
- Uddybning af sammenhæng mellem aktiviteter og budget

Profilering af regionens erhvervsmæssige styrkepositioner

Regionens erhvervsmæssige styrkeposition indenfor brint til transport
Region Midtjylland har en betydelig og hastigt voksende erhvervsmæssig styrkeposition indenfor brint og brændselsceller til transport som projektet skal profilere.

Betydelige forsknings, udviklings og demonstrationsaktiviteter
Indenfor de senere år, er en række betydelige forsknings, udviklings og demonstrationsaktiviteter blevet igangsat i regionen indenfor brint og brændselsceller til transport med deltagelse af den regionale industri.

I 2006 bevilligede Energistyrelsen de første nationale forskningsmidler, 3,5 mio. kr., til "Hydrogen Link Vestjylland" projektet om brint tankstationer og brændselscelle køretøjer i Vestjylland, som blev åbnet af Klima og Energiministeren i september i år.

Et nyt projekt kaldet LINK2009 er allerede igangsat som skal agere som efterfølgeren til det Vestjyske projekt og dette har allerede tiltrukket 5 mio. kr. i nationale støttemidler til en fase 1 af projektet ud af samlet 9 mio. kr. hvor virksomheder lægger resten. Kun en ud af de virksomheder som deltager i fase 1 er placeret udenfor Regionen. I fase 2 som bringer det samlede budget op på 70 mio. kr. vil hovedparten af de 4 tankstationer og 50 køretøjer som skal demonstreres komme til Midtjylland.

Før Vestjylland projektet blev de fleste offentlige midler til brændselscelle forskning anvendt i de østdanske til basis forskning. Efter Hydrogen Link er der nu kommet en national strategi for brint til transport ligesom at brintbiler er afgiftsfritaget og Statsministeren i mange sammenhænge fremhæver området. Ved seneste udelingsrunde fra Energistyrelsen gik over halvdelen af de offentlige midler til virksomheder i Regionen, primært til transport området.

En ny industri under udvikling
De mange forsknings, udviklings og demonstrationsprojekter har alle deltagelse af regionale virksomheder som har gjort at en helt ny industri er under udvikling.

Udviklingen føres an af en række betydende virksomheder i regionen som tiltrækker og anvender en række regionale underleverandører, dvs. der bliver skabt dynamik og udvikling i hele værdikæden ligesom det skete med vindmølleindustrien ført an af bl.a. Vestas og Siemens.

Eksempelvis er en ny vækst virksomhed H2 Logic A/S opstået på baggrund af aktiviteterne.
H2 Logic A/S har igangværende udviklingsaktiviteter for mere end 30 mio. kr. 25% af H2 Logic underleverandører er placeret i Region Midtjylland og er således involveret i udviklingsaktiviteterne.
H2 Logic har ligeledes samarbejde med regionens forsknings institutioner, f.eks. på forskningsprojekter med Århus Universitet omkring brint lagring.

Vestforsyning Erhverv A/S har igangsat målrettet erhvervsudvikling indenfor produktion af brint og investerer betydeligt i området. Senest er der planer om at udskille aktiviteterne i et særskilt selskab da internationale gas selskaber har vist deres interesse for at aftage noget af den "grønne" brint som bliver produceret i Holstebro.

Danta Tank i Lem leverede brint oplagringstanke til Vestforsyning i Vestjylland projektet og har sidenhen igangsat og investeret i udvikling af helt nye lagringstanke som en del af LINK2009 projektet.

Hertil kommer en lang række af eksisterende underleverandør virksomheder som bidrager med deres viden og produkter til udviklingsaktiviteterne.

<u>International opmærksomhed og tiltrækningskraft</u>
De mange aktiviteter i Regionen har også skabt stor international opmærksomhed og allerede nu kan resultaterne ses i form af en begyndende tiltrækningskraft på udenlandske projekter indenfor området. Hydrogen Link er således i seriøs dialog med bilindustrien om at henlægge afprøvningsaktiviteter til Danmark og Skandinavien indenfor brint til transport. Bilindustrien har endog fremrykket deres planer for aktiviteter udenfor Tyskland grundet aktiviteterne gennem Hydrogen Link.
Tiltrækning af sådanne internationale projekter med deltagelse af bilindustrien er særdeles bidragende til at Regionen, Danmark og Skandinavien udvikler sig til at blive et af verdens bedste hjemmemarkeder for brint til transport. Netop et stærkt hjemmemarked var afgørende for vindmølleindustriens succes med at erobre verdensmarkedet, tilsvarende for brint og brændselsceller til transport.

Det foreslåede projekt som der her ansøges om skal således også bidrage til at fastholde og øge den internationale interesse for at placere udviklings og afprøvningsaktiviteter i Regionen, Danmark og Skandinavien.

Aktiviteter og tiltag for at profilere den erhvervsmæssige styrkeposition
Bl.a. følgende konkrete tiltag og aktiviteter vil blive gennemført i projektet for at profilere regionens erhvervsmæssige styrkeposition indenfor området:

- Regionens projekter og aktiviteter indenfor området, herunder tankstationer og køretøjer fremvises som en del af konvojturen og konferencen. Brændselscelle køretøjer fra Regionen, udviklet af virksomheder fra regionen, vil deltage i konvojturen og vil blive fremvist under konferencen. Ligeledes vil der i Herning vil blive tanket brint på køretøjerne fra byens tankstation der er udviklet og drevet af virksomheder fra regionen.
- Regionale virksomheder og institutioner vil bidrage med præsentationer på den internationale konference i Herning samt udstille deres produkter både i København og Herning under klimatopmødet.
- I brochurer og materialer fra projektet vil regionens virksomheder og deres aktiviteter indenfor området blive profileret både nationalt og internationalt. Regionens virksomheder vil have første prioritet i profilering frem for andre virksomheder udenfor regionen.
- Det overordnede tema og budskab i projektet vil være at profilere regionens styrkeposition med henblik på at tiltrække bilindustrien til at henlægge udviklings og afprøvningsaktiviteter i Regionen, Danmark og Skandinavien.

Inddragelse af virksomheder og partnerskab med relevante institutioner

Både lokale, regionale, nationale og internationale virksomheder, institutioner og organisationer vil blive inddraget i projektet med henblik på samarbejde og partnerskab. Der vil blive nedsat en række arbejdsgrupper i projektet, bl.a. en styregruppe, konvoj arbejdsgruppe, konference arbejdsgruppe og formidlings og kommunikations arbejdsgruppe. De nævnte aktører vil bl.a. indgå i og bidrage til arbejdsgrupperne virke.

Virksomheder
Regionale virksomheder som er aktive indenfor området vil blive inddraget i projektet med henblik på at sikre profilering af regionens erhvervsmæssige styrkeposition indenfor området.
Inddragelse vil bl.a. indebære:

- Deltagelse i projektets arbejdsgrupper
- Fremvisning af teknologi og produkter under konvojturen, konferencen og i brochurer
- Bidrage med finansiering til projektet

Nationale og internationale virksomheder vil ligeledes blive inviteret til at bidrage på lignende vis til projektet; regionale virksomheder vil dog have første prioritet.

Typer af virksomheder som vil blive inddraget er bl.a.

- Olie, energi og gasselskaber (f.eks. Vestforsyning, Energi Midt, NRGi, Randers Energi mfl.)
- Teknologi udviklingsvirksomheder (f.eks. Grundfos A/S, H2 Logic A/S, Greenhydrogen.dk mfl.)
- Underleverandør virksomheder (elektronik, metal, smede, mfl.)
- Slutbrugere (Vestas, Grene, mfl.)

Institutioner og organisationer
Lokale, regionale, nationale og internationale institutioner og organisationer vil blive involveret i projektet med henblik på at sikre mest mulig spredning af budskabet om konvojturen og konferencen.
Inddragelse vil bl.a. indebære kommunikations og formidlingssamarbejde gennem brug af hinandens netværk og samarbejde om afholdelse af arrangementer, konferencer og udstillinger.

Bl.a. følgende typer institutioner og organisationer vil blive inddraget

- Lokale erhvervsråd
- Videnscentre (f.eks. HIRC, Nupark mfl.)
- Forsknings og videns institutioner (AU, AU-HIH, Teknologisk Institut mfl.)
- Scandinavian Hydrogen Highway Partnership
- Branche organisationer og interesse foreninger (DI, Vindmølleindustrien, Dansk Energi mfl.)

Koordinering med andre aktiviteter

Samarbejdet med fornævnte virksomheder, organisationer og institutioner sker også med henblik på at sikre koordinering med andre aktiviteter som kan forventes at ske på både regionalt og nationalt plan før og under klimatopmødet. Gennem koordinering kan mange enkelt aktiviteter samlet sikres større gennemslagskraft og betydning. Koordinering vil ske gennem dialog med førnævnte aktører omkring mulighederne for at sammentænke aktiviteter og undgå overlap mellem aktiviteter og datoer herfor.

Målgruppe for projektet og indhold i konference

Der er overordnet to målgrupper for projektet:

- Regionale, nationale og skandinaviske aktører
- Internationale aktører

Dette skal ses i sammenhængen med temaet og formålet med projektet som er at fremvise for de internationale aktører, de mange regionale, nationale og skandinaviske aktiviteter som sker indenfor brint og brændselsceller til transport og den unikke styrkeposition. Herved skabes der større grundlag og interesse for at de internationale olie, energi, gas selskaber samt bilproducenter henlægger dele af deres udviklingsaktiviteter til regionen, Danmark og Skandinavien, og derved bidrager til at skabe føromtalte "verdens bedste hjemmemarked".

Især den internationale konference i Herning skal sikre at styrkepositionen kommunikeres og at de internationale aktører får mulighed for at præsentere deres aktiviteter og kommentere på hvordan de ser mulighederne i regionen, Danmark og Skandinavien. Konferencen skal således ikke blot fremvise resultater men også bidrage til at nye skabes og skal derfor også indeholde debat og dialog hvor man diskuterer konkrete muligheder og ved afholdelse af møder før, under og efter konferencen.

Nedenfor er skitseret et første udkast til program for den internationale konference i Herning:

ONE OF THE BEST PLACES ON EARTH TO COMMERCIALISE HYDROGEN FOR TRANSPORT

POLITICAL INVITATION

- **Welcome to Denmark**
  Denmark's Climate & Energy Minister Connie Hedegaard
- **Welcome to Central Denmark**
  Central Denmark Regional Mayor, Bent Hansen
- **Welcome to Scandinavia**
  Hydrogen Link Denmark, Association Manager, Flemming Wennike
- **Welcome to Municipalities of Denmark**
  By various mayors from municipalities in Central Denmark and Denmark.

INDUSTRY READINESS

- **We have the energy for transport**
  Presentations by companies such as, Vestas, Siemsens, Vestforsyning, Energimidt, NRGI, Dong Energy etc
- **We have the technology for transport**
  Presentations by companies such as, Grundfos, H2 Logic, Topsoe Fuel Cells, Greenhydrogen.dk etc.
- **We have the research for transport**
  Presentations by institutions such as Aarhus University, Danish Technological institute etc.

INTERNATIONAL RESPONSE TO INVITATION

- **Scandinavia one of EUs hydrogen regions**
  By European Commissioner for Science and Research, Janez Potočnik
- **Scandinavia a possible test and market introduction region for fuel cell vehicles**
  Presentations by companies such as Daimler, General Motors, Honda, Toyota, Mazda etc.
- **Scandinavia a possible test and market introduction region for hydrogen refueling stations**
  Presentations by companies such as Shell Hydrogen, Linde/AGA, StatoilHydro, Air Liquide etc.

Uddybning af sammenhæng mellem aktiviteter og budget

Nedenfor er de forskellige budget poster og sammenhæng med aktiviteterne yderligere beskrevet

UDGIFTSBUDGET

- **Konvojtur: 50.000 kr.**
  Omkostninger til tilvejebringelse af køretøjer, brændstof, service og start og mål faciliteter
- **Konference og udstilling: 100.000 kr.**
  Omkostninger såsom leje af konference lokaler og bespisning samt udstilling i Herning og København
- **Brochure: 50.000 kr.**
  Udarbejdelse af brochurer om konvojtur og international konference
- **Rejser og ophold: 50.000 kr.**
  Rejser til den internationale bil og energiindustri med henblik på at sikre deres deltagelse
- **Markedsføring: 50.000 kr.**
  Markedsføring af konvojturen og konferencen med henblik på at sikre deltagere hertil.
- **Timer Hydrogen Link: 250.000 kr.**
  Interne timer i Hydrogen Link til gennemførsel af projektet
- **Konsulenter: 250.000 kr.**
  inddragelse af konsulenter og ekspertise til gennemførsels af projektet som ikke findes i Hydrogen Link

FINANSIERINGSBUDGET

- **Region Midtjylland: 400.000 kr.**
  Ansøges som tilskud fra Region Midtjylland
- **Kommuner: 75.000 kr. (bl.a. Herning Kommune, Ringkøbing-Skjern mfl.)**
  Ansøges som tilskud fra involverede kommuner i projektet
- **Hydrogen Link: 75.000 kr.**
  Egenfinansiering fra Hydrogen Link
- **Danske virksomheder: 50.000 kr. (bl.a. H2 Logic, Vestforsyning mfl.)**
  Sponsorater og tilskud fra danske virksomheder
- **Internationale virksomheder: 150.000 kr. (bl.a. olie, energi selskaber og bilproducenter)**
  Sponsorater og tilskud fra internationale virksomheder
- **Konference indtægter: 50.000 kr.**
  Indtægter fra konference deltager gebyrer

UDKAST til projektforslag til Region Midtjylland

Kraftvarme, fjernvarme og –køling som CO2-fjerner

1. Baggrund for forslaget

Brædstrup Fjernvarme vil i løbet af sommeren 2009 igangsætte etableringen af Ring Søpark projektet (Fremtidens fjernvarme i et bæredygtigt energisystem), som skal vise, hvordan et nyt boligområde på den samfundsøkonomisk billigste måde kan forsynes 100% med vedvarende energi. Projektet er et af flere eksempler på hvordan fjernvarme kan konkurrere med andre forsyningsformer i lavenergibyggeri. Derudover har fjernvarmen en række samfundsøkonomiske fordele, hvoraf flere er demonstreret på det eksisterende kraftvarmeværk i Brædstrup.

Hvis man udbreder kraftvarmebaseret fjernvarme til resten af Europa, viste beregninger på sidste års Energy Camp at 30% af Europas mål for CO2-reduktion inden 2020 kan nås.

2. Projektets formål og målgruppe

Projektet skal med udgangspunkt i Ring Søpark projektet og Brædstrup Fjernvarme vise, hvor langt især Europa kan komme med CO2 reduktion ved at udbygge fjernvarmeforsyningen. Dette gøres ved at afholde en kombineret konference/fremvisning i Brædstrup. Indlæggene skal belyse de forskellige muligheder fjernvarmen byder på ved hjælp af konkrete eksempler og scenarieberegninger.

Projektets målgruppe er politikere, beslutningstagere og professionelle formidlere (primært fra EU). Herunder deltagere i klimatopmødet i København.

3. Forslag til indhold

Følgende temaer foreslås belyst:

- Fjernvarmens velsignelser. Brancheforeningen Dansk Fjernvarme eller Euroheat & power redegør for fjernvarmens opbygning og fordele i form af komfort, mulighed for både varme og køling, anvendelse af vanskelige men billige brændsler kombineret el- og varmeproduktion, elregulering.
- Optimering i et forbrugerejet fjernvarmesystem. Brædstrup Fjernvarme præsenterer værkets organisering og redegør for TEAKS-projektet (Tekniske Effektiviseringer Af KraftvarmeSystemer), som viser hvordan man optimerer den samlede værdikæde fra værk til og med forbruger. Herunder evt. også noget om hvorfor man har enkelthuse med, hvad man ikke har i en del svenske og i stort set alle østeuropæiske værker
- Fjernkøling. Capital Cooling redegør for deres fjernkølingskoncept, som bl.a. er gennemført i Stockholm. De investerer i kølemaskiner, koldtvandsledninger og installationer i f.eks. kontorbygninger og varehuse. Kunderne betaler en energipris for køling, men har til gengæld ikke vedligeholdelse og miljøproblemer fra et lokalt køleanlæg.

- Fjernvarme og varmepumper til varmeforsyning og køling i nye bolig, institutions, kontor og indkøbsområder. Ring Søpark konceptet udfoldes til at demonstrere potentialet på Europæisk niveau
- Hvor langt rækker solen? Solvarmen kan ved hjælp af langtidsvarmelagring og kombination med varmepumper dække meget mere end de 10-25%, som i dag dækkes i danske fjernvarmesystemer. Der tages udgangspunkt i udviklingen i Danmark og Tyskland i de seneste 10 år og det vises, hvor høj dækningsgrad de seneste danske og tyske fjernvarmeprojekter kan udvise
- Fjernvarmen i et elmarked med decentral elproduktion. Energinet.dk forklarer, hvordan de decentrale kraftvarmeværker indgår i reguleringen af elsystemet med stor andel af vindkraft og decentrale kraftvarmeværker. Brædstrup Fjernvarme anvendes som eksempel på hvordan markedet fungerer, da værket siden 2005 har ageret i det frie elmarked og i dag anvender alle tilgængelige elementer i markedet.
- Potentialet for CO2-reduktion i EU ved hjælp af kraftvarme, fjernvarme og –køling. Med udgangspunkt i ovenstående eksempler og muligheder opridses det europæiske potentiale for CO2-reduktion ved hjælp af kraftvarme, fjernvarme og –køling samtidigt med at økonomi og komfort forbedres

4. Budget

Budgettet omfatter

- Betaling af oplægsholdere, som ikke kommer fra de arrangerende parter
- Timer til tilrettelæggelse af programmet
- Timer til udsendelse af invitationer, arrangere det praktiske, registrere deltagere, udarbejde deltagerlister mv
- Redaktion og trykning og forsendelse af invitation med program
- Udarbejdelse af præsentationsbrochure for Ring Søpark – projektet incl. præsentation af firmaer. Som kan tilbyde leverancer til kraftvarme, fjernvarme og – kølesystremer. Firmaerne betaler selv deres del
- Fortæring under konferencen

Det samlede budget forventes ikke at overstige 500.000 kr.

5. Arrangører

Region Midtjylland?
Horsens kommune?
Dansk Fjernvarme/Euroheat&Power
Energinet.dk
Deltagende virksomheder i Ring Søpark projektet
Brædstrup Fjernvarme (ansøger af projektet)

Ansøgning:

Puljen til Klimatopmøde aktiviteter
Region Midtjylland

Projekttitel:

”**Engineering innovations for the climate**”
Klimasommerskoler og efteruddannelse op til COP15

Der ansøges om **1.000.000 DKK** eller et mindre beløb.

1. Formål

Formålet med ansøgningen er gennem udbud af kurser og klimasommerskoler at placere den vidensbase, der er på klimaområdet i Midtjylland, på verdenskortet og derigennem også at bidrage til at styrke udkommet af FN-topmødet i 2009 (COP15). Der etableres et fælles tema: ”Engineering innovations for the climate”.

Det er samtidig formålet at anvende efteruddannelseskurser og sommerskoler som basis for udvikling af partnerskaber på tværs af vidensinstitutioner, virksomheder og myndigheder. Kurserne og sommerskolerne udbydes i et samarbejde mellem Ingeniørhøjskolen i Århus (IHA) Aarhus Universitet (AU) og andre vidensinstitutioner i regionen, virksomheder og myndigheder.

2. Målsætning

Målsætningen er at tilbyde et højt profileret internationalt kursus- og uddannelsestilbud til danske og udenlandske erhvervsaktive/erhvervsledere og til danske og udenlandske studerende, og at synliggøre den østjyske miljø-, energi- og klimakompetence internationalt.

Nærværende ansøgning skal bidrage til at skaffe det økonomiske grundlag til udbygning af en vifte af efteruddannelseskurser og sommerskoler med fokus på klimaløsninger, herunder bl.a. for energisektoren, jf. listen nedenfor, samt at etablere en fælles ramme for afviklingen i 2009.

Det er derudover målsætningen at sikre, at samarbejdet mellem virksomheder og vidensinstitutioner får flere ”mødesteder”, der fører til fælles projekter på tværs af virksomheder og forskere, herunder med den potentielle mulighed for, at opnås en finansiering af netværkssamarbejde fra Det Strategiske Forskningsråds ”MatchmakerOrdning”, se http://matchmaker.teknologisk.dk/). Efteruddannelsestilbud- og sommerskoler fungerer sammen med konferencen ”Beyond Kyoto” som led i en matchmaking af virksomheder, forskere og nyuddannede (fra Danmark og fra andre dele af verden). Målsætningen er således også at skabe kontakter for virksomhederne til relevante nye arbejdstagere, der hentes fra alle dele af verden.

3. Baggrund

Ingeniørhøjskolen (IHA) og Aarhus Universitet (AU) er stærkt engageret inden for alle de uddannelsesaktiviteter, der er relateret til miljø-, energi- og klimaområdet. Institutionerne har en ambition om sammen at gøre en aktiv forskel både nationalt og internationalt inden for klimaområdet gennem forskning, faglig rådgivning og formidling. Arbejdet med klimaaktiviteterne udføres under en dagsorden, der sætter internt samarbejde og samarbejdet med andre vidensinstitutioner, andre offentlige institutioner samt erhvervslivet i fokus. Der vil blive tale om afholdelse af efteruddannelses- og klimasommerskoler, der som Denmarks University Cooperation on Clima (DUCC). DUCC-aktiviteter er COP15-mærkede af Sekretariatet for FN’s Klimakonference 2009, og som derfor afvikles som officielle COP15-aktiviteter.

Der er opbygget efteruddannelseskompetencer på IHA og AU, bl.a. med masteruddannelsen i miljø- og energiret (MEEL), der efteruddanner erhvervsaktive inden for det juridiske, økonomiske og politiske kompetenceområde. Masteruddannelsen har kun eksisteret i nogle år. Det har været en succes fra starten. Elementer fra denne masteruddannelse og/eller fra andre akkrediterede uddannelser kan under den fælles overskrift ”Engineering innovations for the climate” udbydes på

dansk og engelsk. Sådanne tilbud – og den måde de samles på – forudsættes afpasset efter de behov, der er for opkvalificering bl.a. hos regionens virksomheder. Kurserne og sommerskolerne er planlagt efter et koncept, hvor innovation og teamarbejde er integreret som et bærende element, hvor klimaproblemstillingen integreres i.

4. Beskrivelse af aktiviteter (indhold, målgrupper m.m.)

Alle efteruddannelsestilbud og sommerskoler har en klar international profil. Der udarbejdes et fælles katalog over de klimarelevante kurser, der udbydes på IHA og AU, således at også eksisterende kurser og uddannelseselementer markedsføres sammen med de nye tiltag, der etableres som led i denne indsats.

Efteruddannelsestilbuddene henvender sig til erhvervsaktive. Der er bl.a. i MEEL udviklet et modul om de forskelle og ligheder, der er mellem den lovgivningsmæssige regulering af lokalisering af vindmøller i USA, New Zealand og Europa, der kan nyttiggøres i sammenhæng med de gode erfaringer, der med klimasommerskolerne.

Der blev i 2007-2008 afviklet sommerskoler med temaet ”Wind Turbine Technology” med fokus på vindmølleteknologien i et samarbejde mellem Vestas, Siemens, IHA og AU. Erfaringerne er, at man med sommerskolerne har ramt et produkt med stor konkurrenceevne på det internationale marked, idet der er lykkedes at tiltrække særdeles velkvalificerede og højt motiverede studerende. Sponsorvirksomhederne, som har rod i Region Midt udtrykker stor tilfredshed og opnår en unik faglig profilering overfor kommende ingeniører og potentielle jobsøgere på det globale marked. Aktiviteterne er med til at styrke den internationale profil for regionen på det ingeniørtekniske område. Konceptet ønskes udvidet med denne ansøgning.

Sommerskolerne henvender sig til bachelors og de masterstuderende, som afslutter deres eksamen indenfor det kommende år. Temaerne er:

“***Wind Turbine Tecnology and the Public Law & Economy Conditions***”
Partnere: IHA, AU, AAMS; *Sponsorer*: Vestas & Siemens

“***Conceptual design and development of innovative products***”.
Partnere: IHA, Denmark; AU, Denmark;Technical University of Ostrava, Czech Republic; Cracow University of Technology, Poland; Hanze University Groningen, The Netherlands; Thomas Bata University in Zlin, Czech Republich; University of Minha, Portugal; *Sponsorer:* EU, B&O

“***Power Technologies***”
Partnere: IHA, AAU, SDU, IHK, DTU.
Sponsorer: Dansk Energi (Power Minds) samt 2-3 industripartnere (pt. ikke fastlagt)

”***Energibesparende Boligbyggeri***”
Partnere: IHA, AU, Århus Arkitektskole (Aarch); *Sponsorer*: Cowi samt 1-2 industripartnere yderligere (pt. ikke fastlagt)

Temaerne vil ikke kun have de teknologiske løsninger i fokus. Der vil blive fokuseret på en samling af relevante kundskaber, herunder de økonomisk, juridisk, politologisk og kommunikative. Sommerskolerne udformes og afvikles i et samarbejde med de virksomheder og vindensinstitutioner samt myndigheder, der er involveret som sponsorer/partnere.

5. Tidsplan

Resten af 2008: Der forberedes efteruddannelsestilbud og sommerskoler. Der skabes kontakter til de relevante virksomheder og myndigheder. Der anvendes en beslutningsproces, der sikrer, at de involverede myndigheder og virksomheder får indflydelse på:

- indholdet af de konkrete sommerskoler, der udbydes;
- de læringsmål, der opstilles;
- tildeling af pladser for studerende på sommerskolerne;
- den praktiske afvikling af sommerskolerne - herunder hvilke virksomheder der indgår aktivt i forløbet; valg af evalueringsform mv..

Foråret 2009: Drøftelse af fælles projekter under matchmakingordningen samt evt. indsendelse af ansøgning til Det Strategiske Forskningsråd

Sommeren 2009: Kurserne og sommerskoler afvikles

Efteråret 2009: afrapportering til regionen.

6. Økonomi

Budgettet for sommerskolerne er baseret på internatkurser med ophold og fuld forplejning inkluderet. Efteruddannelseskurserne vil i vid udstrækning kunne udbydes på basis af brugerbetaling og derfor uden særskilt tilskud fra regionen. Når efteruddannelsesperspektiverne medtages i denne sammenhæng, er det for at fremhæve sammenhængen mellem etablering af et udbygget partnerskab, sådanne efteruddannelsesmæssige tilbud, etableringen af klimasommerskoler og etablering af projektsamarbejde i øvrigt indebærer – og fordi den fulde udnyttelse af potentialet forudsætter midler til koordinerende tiltag og fælles markedsføring.

	Udgift	**Indtægt**
1 stk. sommerskole for studerende		
Undervisning - planlægning og afholdelse (6 mdr. - intern/ekstern)	240.000	
Markedsføring og projekt administration (2 mdr.)	80.000	
Faciliteter (kursuscenter)	450.000	
Andet (kursusmateriale, trøjer, bus, rejsegodtgørelse, bøger)	150.000	
Sub-total 1 sommerskole	*920.000*	
Adm. Overhead 20%	184.000	
Total 1 sommerskole	*1.104.000*	
Forventet STÅ (40 deltagere)		*280.000*
Total 3 sommerskoler	***3.312.000***	***840.000***
Finansieringsbehov	2.472.000	
Ansøgt beløb:		

	Udgift	Indtægt
Puljen til Klimatopmøde Aktiviteter, Region Midtjylland	**1.000.000**	

7. Effekter

Det vil resultere i en generel markedsføring af RegionMidtjylland som et område med en høj faglig og videnskabelig kompetence inden for uddannelsesområdet og med et unikt samarbejde på tværs af vidensinstitutioner, myndigheder og erhvervsliv.

Der er aftalt et møde med Teknologisk Instituts Erhvervsudvikling, Center for Teknologiske Partnerskab, om instituttets bistand til matchmaking mellem virksomheder og forskere i tilknytning til de COP15-aktiviteter, der afvikles i Århus. Den nævnte bistand til matchmaking forudsættes primært at finde sted i tilknytning til "Beyond Kyoto". Lykkes det, kan det resultere i konkrete projekter med fokus på klimaløsninger, herunder ved anvendelse af den knowhow, der er inden for miljøteknologi, tværgående brug af nano, bioteknologi, ITK-teknologi, innovation mv. De fælles projekter kan søges finansieret under Det Strategiske Forskningsråd med netværksbevillinger, der ligger inden for rammen 10-30 mio. kr. Fælles afvikling af klimasommerskoler vil kunne bidrage til en styrkelse af sådanne fremtidige samarbejdsprojekter i en ansøgningsfase, samtidig med, at de kan bidrage til at nyttiggøre kompetencerne, der er i regionen, her og nu.

8. Formidling

Klimasommerskolerne og efteruddannelseskurser/masteruddannelser markedsføres af de involverede partnere og af internationalt bl.a. af Green Belt Denmark.

9. Evaluering

Der afholdes et seminar for de finansierende myndigheder og virksomheder, hvor der drøftes erfaringer – herunder eventuelle forbedringsbehov og andre samarbejdsmuligheder. De studerende og de involverede parter evaluerer de enkelte sommerskoleforløb. Der udarbejdes rapporter, der formidles på internettet samt til relevante interessenter.

Ansøger:
Ingeniørhøjskolen i Århus
Dalgas Avenue 2
8000 Århus C

Projektansvarlig:
Martin Heide Jørgensen
Fagchef, Ingeniørdocent.
Fagleder, Maskin- og procesteknik
Ingeniørhøjskolen i Århus
Dalgas Avenue 2, 8000 Århus C
Web: www.iha.dk
Tlf.: 8730 2200, direkte: 8730 2522, mob: 2340 7802
Privat. Skablundvej 32, 8350 Hundslund, tlf.:8655 0544

Projektforslag

Gennemførelse af en UDVIKLINGS-CAMP for fjernvarme

AffaldVarme Århus søger støtte på 550.000 kr. til gennemførelse af en udviklings-camp for fjernvarme.

1. Indledning

Danmark var tvunget til at reagere omgående på udfordringerne, da vi i 1974 pludselig stod over for energikrisen med voldsomt stigende oliepriser og begrænsninger i forsyningerne. I dag står vi i en lignende alvorlig situation: Energipriserne er steget voldsomt, og kravene om at reducere udledningerne af drivhusgasser er blevet en stor og påtrængende udfordring.

Dette projektforslag handler om igen at få fjernvarmen frem i lyset som et betydeligt middel til også i fremtiden at løse det påtrængende miljøproblem. For at udnytte disse muligheder er der behov for nytænkning, forskning og udvikling samt handling på området. Reduktion af energitabet fra produktion til kunde er et eksempel på et indsatsområde, ligesom helt nye muligheder som f.eks. vind-til-varme, luft-til-varme, solvarme i stor skala samt langtids-varmelagring og brug af mere it bør udforskes.

I dag findes udbredte fjernvarmeanlæg i alle større byer i Region Midtjylland, ligesom et stort antal små og mellemstore byer også forsynes på denne energi- og miljørigtige måde. Her nævnes følgende byer, hvor hovedparten af varmemarkedet er dækket med fjernvarme: Århus, Grenå, Randers, Viborg, Skive, Holstebro, Struer, Ringkøbing, Skjern, Herning, Ikast, Silkeborg, Skanderborg, Odder og Horsens. Hertil kommer fjernvarmeanlæg på Samsø, der er bemærkelsesværdig med dens status som "vedvarende energi ø", samt fjernvarmen i Brædstrup, der anvender solvarme på en ny og innovativ måde.

Også på industrisiden har markante virksomheder i fjernvarmebranchen solidt fodfæste i regionen.[1]

Sammenlignet med strukturen i fjernvarmeanlæg i udlandet, er det enestående, at vi har en så omfattende og tæt forsyning. Ikke alene dækker vi de indre dele af de store byer, hvor varmetætheden er stor og fjernvarme derfor oplagt, men også byernes forstæder og nærmeste opland og dertil også mange landsbyer forsynes med fjernvarme. En dækning i Danmark på ca. 60% af alle boliger er unikt i en international sammenhæng. Fjernvarmen er blevet kaldt energisektorens renovationssystem, idet den sikrer effektiv udnyttelse af energiressourcer, som ellers ville gå op i den blå luft.

2. Baggrund

Fjernvarmeforsyningen bidrog massivt til at knække udviklingskurven for energiforbruget i Danmark i 1970erne. Fra 1960 til 1970 blev landets samlede energiforbrug fordoblet fra ca. 400 til ca. 800 PJ/år. Herefter har det været stort set uændret, dog med en stigende tendens i de allerseneste år. I perioden 1974-2004 er fjernvarmens udbredelse fordoblet fra ca. 30 % til ca. 60 % af alle boliger, mens nettet er vokset fra ca. 6.000 km til ca. 14.000 km. Kraftvarmeandelen steg fra ca. 30 % til ca. 75 %.

I Århus dækkes mere end 90% af byens opvarmning med fjernvarme, som dækker 370.000 borgers behov for opvarmning og varmt brugsvand. Cirka 90% produceres som kraftvarme (samproduktion af el og varme), hvoraf hovedparten kommer fra Studstrupværket, som er ejet af DONG Energy.

Overordnet set udledes fra Århus kun knapt halvdelen af den mængde CO_2 , som ville have været udledt, hvis byen havde været opvarmet med individuelle olie- eller gasfyr. Århus Varmeplan rækker så

[1] Grundfos, Danfoss, Kamstrup, Silhorko-Eurowater, Danstoker, Hollensen Energy, COWI, Rambøll m.fl. samt en række virksomheder, der arbejder mere specifikt med vedvarende energi, der ofte indgår i fjernvarmeanlæg.

langt som til forsyning af både Odder, Skanderborg og Hornslet. Målet i Århus Kommune er at reducere CO_2 udledningen til 0 i 2030. Der arbejdes p.t. på en Varmeplan 2, som skal bidrage til at nå dette mål.

I 2004 blev der i hele Danmark produceret ca. 117 PJ til fjernvarmenettet. Anvendelsen af fossile brændsler til fjernvarmeproduktionen udgjorde dog kun ca. 40 PJ - altså kun ca. 1/3 af den producerede energi. Havde vi ikke haft fjernvarme og løbende udviklet den, og i stedet satset på brug af individuel opvarmning med olie og gas, ville forbruget heraf have været i samme størrelsesorden, som den nuværende fjernvarmeproduktion - altså en sparet anvendelse af ca. 77 PJ fossile brændsler med deraf afledt CO_2 udledning. Dette svarer til ca. 9 % af Danmarks nuværende årlige energiforbrug.

Kun i lande som Sverige og Finland har fjernvarmen en udbredelse, der kan sammenlignes med den danske. De store lande i Vesteuropa har fjernvarme men i relativt meget mindre omfang, og mange lande i Østeuropa og Asien har udbredte fjernvarmeanlæg, som dog fortsat lider under ringe effektivitet. Potentialet i verden er med andre ord meget stort, og danske virksomheder har en stor markedsandel på verdensmarkedet, men der er behov for nytænkning for at skabe ny dynamik.

3. Initiativet

AffaldVarme Århus har som et af landets toneangivende fjernvarmeværker taget initiativ til at samle en gruppe interessenter med henblik på at gennemføre en såkaldt udviklingscamp for fjernvarme. Gruppen skal foruden fjernvarmeværker også omfatte fjernvarmeindustrien, rådgivende ingeniører og vidensinstitutioner i bred forstand samt den fælles interesseorganisation Dansk Fjernvarme. Interessen og opbakningen blandt de store danske værker er sikret.

Resultaterne af Campen skal foreligge i første halvdel af 2009 og danne grundlag for en række projekter, hvoraf nogle kan igangsættes før klimatopmødet i København.

Det er desuden hensigten, at fjernvarmen i Århus-området og i den øvrige del af Region Midtjylland skal kunne vises frem som demonstratorium op til Klimatopmødet. AffaldVarme Århus forbereder p.t. informationsmateriale, som skal udleveres til gæster, der kommer til regionen for at se på danske løsninger til CO_2 reduktion. Dette materiale lægger sig bl.a. op ad EnergyMap.dk, der bliver realiseret som Danmarks nationale portal for klima- og energieffektive teknologier op til COP 15.

4. Målsætningen

Målet med at gennemføre en udviklingscamp er:

- at nytænke fjernvarmekonceptet og lægge op til forskning, udvikling og demonstration af helt nye løsninger og metoder på de tekniske, merkantile og organisatoriske områder. Dette skal ske i samarbejde med uddannelses- og vidensinstitutioner i samarbejde med branchens egne folk.

- at medvirke til øget synlighed af fjernvarmebranchen som helhed og fortælle de "gode historier". Herved skal kendskabet til og interessen for fjernvarme som et oplagt værktøj til nedbringelse af drivhusgasser fremmes. Denne aktivitet skal understøtte den generelle informationskampagne, som Dansk Fjernvarme har igangsat i 2008.

  En særlig indsats skal gøres i forhold til Klimakonferencen i København i form af information om fjernvarmens muligheder. Styregruppen bag udviklings-campen vil udnytte eksisterende relationer samt opbygge nye med det formål at opnå kontakt til delegationer og presse.
  Vigtige "fyrtårne" er store solfangeranlæg i tilknytning til fjernvarmen i Ry, Brædstrup og på Samsø, biomassefyring i de store kraftvarmeværker i Århus, Herning og Randers samt fyring med træflis eller halm over hele regionen. Dertil kommer kraftvarmeværker fyret med affald.

- at opnå en øget rekruttering for såvel fjernvarmeværker som fjernvarmeindustrien.

5. Formålet med en udviklingscamp

Idéen er at bringe visionære fjernvarmefolk fra værkerne sammen med udviklingsfolk fra industrien, rådgivende ingeniører, vidensinstitutioner samt tilknyttede brancher[2] til en workshop, hvor deltagerne på kryds og tværs bliver sat sammen i arbejdsgrupper. Erfarne proceskonsulenter samt inviterede deltagere fra andre men lignende, udviklingsorienterede brancher[3] vil udfordre grupperne og styre debatten frem mod målet. En repræsentant fra vindmølleindustrien vil blive inviteret, ligesom ingeniørdocenter med erfaring fra udvikling og forskning i helt andre teknologiområder bliver inviteret.[4]

Formålet er at skabe konkrete handlinger, der kan reducere CO_2 udledningen yderligere og øge andelen af fjernvarme på bekostning af mere energiintensive teknologier og samtidig skabe yderlige eksport.

Der vil være fokus på at formulere, hvilke udviklingsprojekter, der skal fremmes og gennemføres for at nå frem til nye løsninger, værktøjer og metoder. Det kan være alt fra små lokale forsøgsprojekter over kandidat- og erhvervs phd-specialer til store internationale forsknings- og udviklingsprojekter med f.eks. EU-finansierning.

Campens forløb er ikke programsat i detaljer. Deltagerne skal igennem et antal sessioner, som styres stramt af resultatfokuserede proceskonsulenter.

Ved afslutningen inviteres toneangivende landspolitikere, regionale politikere, repræsentanter for branchens myndigheder samt ledere fra fjernvarmeværker, virksomhedsledere og repræsentanter for pressen. Her fremlægges de konkrete resultater af campen.

Erfaringer fra tidligere udviklings-camps viser, at der f. eks. vil kunne opnås følgende resultater:

- Opstilling af fælles målsætninger for branchens budskaber og handlinger.
- Prioriteret plan for projekter og aktiviteter,
- Konceptudvikling af udvalgte fælles "fyrtårnsprojekter"

- Involvering af alle væsentlige aktører.
- Konsensus i branchen om aktiviteter.
- Høj hastighed på udvikling, planlægning og produktion af aktiviteter.

- Omtale i landsdækkende medier og relevante fagmedier.
- Branchen får synlighed og fremstår som handlekraftig i forhold til klimaudfordringerne.
- Branchen får mulighed for at tiltrække ny arbejdskraft

[2] For eksempel: kraftværker, affaldsforbrændingsanlæg, andre eksterne varmeleverandører.
[3] For eksempel: el-selskaber, teleselskaber, vindmølleindustrien; vandforsyning, affaldsselskaber.
[4] Fra Ingeniørhøjskolen i Århus kunne Martin Heide Jørgensen, som har bidraget til teknologiudvikling og nye anvendelser indenfor jordbrugsområdet, og Peter Gorm Larsen, som blandt andet arbejder med trådløs it i en lang række helt nye applikationer f.eks. om fremtidens intelligente bolig, bidrage med en ny tilgang til udvikling af fjernvarmeteknologien. Læs mere: http://www.iha.dk/Default.aspx?ID=3424&Action=1&NewsId=153&PID=11252

6. Målgrupper
Op mod 50 deltagere med følgende omtrentlige fordeling bliver udvalgt i forhold til den helhed, de skal indgå i, og de vil modtage en personlig invitation:

Fra branchen:		"Eksterne"	
Fjernvarmeværker	12	Vidensinstitutioner	8
Industrien	10	Tilknyttede brancher	4
Rådgivende ingeniører	6	Lignende brancher	4
		Øvrige	6

Målgruppen for campens resultater er branchens virksomheder (værker, industri, rådgivere), der sammen med universiteter og ingeniørskoler skal omsætte de fremkomne forslag til virkelighed.

7. Praktiske forhold
Campen gennemføres som et "lukket" internat, og det er hensigten at samle deltagerne på et midtjysk kursuscenter i et forløb på op til to døgn.

8. Tidsplan
Campen arrangeres i første kvartal af 2009, så resultater kan omsættes i ny forskning og udvikling, som i videst muligt omfang sættes i gang i løbet af 2009.

9. Budget
Budgettet for planlægning og gennemførsel af en camp med ovennævnte indhold og omfang ligger erfaringsmæssigt på ca. 1 mio. kr. Dertil kommer udgifter til særlig information og koordination med andre initiativer, der er planlagt i forbindelse med COP 15.

Det samlede budget anslås p.t. til 1,1 mio. kr., og der søges derfor om et tilskud på op til kr. 550.000. Et detaljeret budget vil senere blive opstillet.

Medfinansiering vil ske ved deltagerbetaling og sponsorater fra branchens virksomheder.

10. Deltagere i ansøgningen
Denne ansøgning er udarbejdet under ledelse af affaldsvarmechef Bjarne Munk Jensen, AffaldVarme Århus (som driver fjernvarmeforsyningen i Århus Kommune) i samarbejde med COWI Århus v. projektchef Torben Hermansen og projektleder Flemming Hammer samt Danfoss A/S ved salgsdirektør Kent Nielsen, Danfoss-Redan A/S, Risskov, direktør Knud Bonde; Kamstrup A/S i Stilling, direktør Leif Thomsen, Danstoker A/S i Herning, segmentdirektør Kurt Godsk Andersen, Grundfos A/S, udviklingsdirektør Knud Pedersen, DONG Energy A/S samt teknisk direktør Kristian Overgaard, Logstor A/S

Århus den 6. oktober 2008

AffaldVarme Århus
Bjarne Munk Jensen
Affaldvarmechef
Bautavej 1
8210 Århus V

5. oktober 2008

Region Midtjylland

Skottenborg 26

8800 Viborg

Ansøgning: Pulje til klimatopmødeaktiviter

Landbruget i Region Midtjylland - en del af løsningen på klimaproblematikken

Ansøger:

Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret
Udkærsvej 15, Skejby
8200 Århus N
Kontaktperson: Direktør Carl Åge Pedersen. Tlf. 8740 5400

Baggrund

Landbrugets udledning af drivhusgasser udgjorde i 2006 13,6 procent af den danske udledning. Hertil kommer landbrugets energiforbrug. Landbrugsdrift vil altid give anledning til en udledning af drivhusgasser, men landbruget har også store muligheder for at begrænse udslippet og har endda mulighed for at lagre kulstof i jorden.

Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret i Skejby er i samarbejde med mange forskellige samarbejdspartnere, herunder Aarhus Universitet i fuld gang med at afdække, hvordan landbruget og relaterede virksomheder kan nedbringe det danske udslip af drivhusgasser.

Vi har netop samlet den nyeste viden om landbrug og klima i pjecen ”Dansk Landbrug og fremtidens klima”. Desuden har vi hjemmesiden www.lr.dk/klima, hvor vi løbende vil bringe ny faglig viden, herunder nyt om projekter, konferencer, rapporter mv.

En del af vores klimarettede aktiviteter foregår i Region Midtjylland, og det er specielt disse aktiviteter, vi ønsker at sætte ekstra fokus på i relation til denne ansøgning. I formidlingen af aktiviteterne sætter vi fokus på, hvordan teknologien kan mindske udslippet af drivhusgasser, ligesom vi vil lave reportager og artikler fra de konkrete projekter og virksomheder. Ud over at synliggøre og profilere region Midtjyllands styrkepositioner, skal formidlingen tjene som inspiration for landmænd, virksomhed og andre interessenter.

Ifølge rapport fra Miljøstyrelsen nr. 22, 2007 vedrørende omkostningseffektive tiltag til reduktion af CO_2 udledninger er der f.eks. tre muligheder for at reducere klimabelastningen fra landbruget via følgende tiltag

- at videreudvikle biogasproduktionen
- at forøge dyrkningen af energiafgrøder og hensigtsmæssig anvendelse af naturarealer
- at forbedre driftsformerne, herunder gødningshåndtering og gødningsudnyttelse i jorden.

Region Midt har særlige forudsætninger for at fremvise denne type klimatiltag pga. en række aktiviteter i regionen. Dansk Landbrugsrådgivning har en betydelig indsigt i de enkelte klimaforanstaltninger såvel som overblik over de enkelte klimatiltags landbrugsmæssige betydning, rammebetingelser samt landmandens incitamenter og barrierer for at få tiltagene implementeret i jordbruget i større omfang.

Fokusområder

Gennem forskellige formidlingsaktiviteter vil vi sætte fokus på mangfoldigheden af klimaaktiviteter i regionen, men specielt fokusere på:

1. Region Midtjylland som biogaslokomotiv
2. Energiafgrøder – og anvendelse af naturarealer
3. Udvikling af klimavenlige driftsformer i landbruget

1. Region Midtjylland som biogaslokomotiv

ved biogasprocessen omsættes kulstof i husdyrgødning til metan og CO_2, og den producerede energi kan bruges til produktion af el og varme. Bioforgasning af husdyrgødning kan være med til at mindske udledningen af drivhusgasser. Det skyldes, at bioforgasningen

- producerer energi, der kan erstatte fossilt brændstof
- omsætter en del af det kulstof i husdyrgødningen, som ellers kunne omsættes til drivhusgassen metan
- mindsker udledningen af lattergas fra den udbragte husdyrgødning.

Produktion af biogas byder også på andre fordele for miljøet, bl.a. en reduktion i udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet, færre lugtgener ved udbringning af gyllen.

I Region Midtjylland har der de senere år været stor aktivitet på biogasområdet, som betyder, at der i dag er opbygget en særdeles stor ekspertise på området. Af aktiviteter kan nævnes:

- Ved Holstebro bygges nu verdens største biogasanlæg – Maabjarg Bioenergy. Anlægget forventes at kunne forsyne 4.900 husstande med varme og 11.000 husstande med el. Ca. 150 landmænd forventes at levere husdyrgødning til anlægget, der også aftager slagteriaffald.
- Thorsø miljø- og biogasanlæg blev bygget i 1994. 60 landmænd leverer husdyrgødning til anlægget, der også bruger affald fra fødevareindustrien. Specielt for anlægget er, at det er koblet på det lokale kraftvarmeværk, hvor biogassen kan erstatte den dyre naturgas.
- I Nørreådal-projektet er ideen at høste engbiomasse, som omsættes til energi i et biogasanlæg. Herved fjernes kvælstof, som ellers kunne udvaskes i form af nitrat og afpudsningen af arealerne fungerer som naturpleje, der forhindrer områderne i at springe i skov.
- Verdens største biogasforsøgsanlæg er opført på Forskningscenter Foulum og blev sat i drift i 2007.
- I Nimtofte og Bording er der planer om at bygge økologiske biogasanlæg.

2. Energiafgrøder og anvendelse af naturarealer

Biomasse kan erstatte fossile brændstoffer både til varme og til transport og derved mindske udslippet af drivhusgasser.

De seneste år har der været fokus på de flerårige energiafgrøder. Udover at bidrage til energiproduktionen, kan de effektivt mindske tabet af næringsstoffer til vandmiljøet, og de kan øge jordens indhold af kulstof. I det omfang de flerårige energiafgrøder dyrkes på marginalarealer, vil de ikke konkurrere med fødevareproduktionen.

Eksempler på projekter i Region Midtjylland:

- I oplandet til Ringkøbing og Nissum fjorde planlægges produktion af energipil fordelt på mange lodsejere. Formålet med projektet er, at demonstrere, hvordan der på en miljø- og landskabsmæssig bæredygtig måde kan produceres pileflis til energisektoren.
- Vi planlægger en demonstrationsmark ved Århus (Koldkærgaard), hvor besøgene kan se en række forskellige energiafgrøder.
- På Koldkærgaard er netop plantet tre nye kloner af energipil. De nye kloner forventes at producere betydeligt større tørstofudbytte end de gamle typer, og de har en bedre resistens mod sygdomme.
- Nørreådal-projektet er netop baseret på en ny anvendelse af naturarealer som biomassekilde. Desuden opnås endnu en klimaeffekt idet der fjernes kvælstof, som ellers kunne udvaskes i form af nitrat.

3. Udvikling af klimavenlige driftsformer i landbruget

Såvel i kvægbruget, svinebruget som markbruget er det muligt at reducere udslippet af drivhusgasser. Området er forholdsvis nyt, og der er brug for at udvikle ny viden på området, som kan bidrage til en forståelse for, hvilke tiltag og nye teknologiske løsninger der er brug for, og hvordan de bedst implementeres hos landmændene.

Det gælder især metan og lattergas (som er kraftige klimagasser) fra gødningslagre og dyrkede jorder via en effektiv kvælstofhusholdning. Samtidig er der mulighed for at deponere øgede mængder CO_2 i pløjelaget.

Som eksempler på aktiviteter i Region Midtjylland kan nævnes:

- Med udgangspunkt i Landsforsøgene, vil Landscentret i Skejby analysere, hvordan forskellige dyrkningsmetoder indvirker på udslippet af drivhusgasser.
- Foreløbige undersøgelser viser, at nedfældning af gylle kan øge dannelsen af lattergas betydeligt i forhold til udslippet ved slangeudlagt gylle. Dansk Landbrugsrådgivning og Aarhus Universitet udfører forsøg ved Forskningscenter Foulum, som skal øge viden på området.
- En øgning af jordens kulstofindhold vil mindske atmosfærens indhold af CO_2. Ved Aarhus Universitet undersøges, hvordan og hvor meget jordens kulstofindhold kan øges.
- AgroTech (Skejby) medvirker til at udvikle energivenlig teknologi og udføre undersøgelse på landbrug – farmtests. Som eksempler kan nævnes udvikling af varmepumper og projekt nabovarme, der skal gøre landmænd med halmfyr til varmeleverandører.
- AgroTech vil i forbindelse med projektet Fødevarernes klimaperformance udvikle teknologier, som kan begrænse udslippet af drivhusgasser fra husdyrproduktionen. Blandt andet vil de arbejde med, hvordan fodringen påvirker udslippet af metan fra køer, og hvordan der kan designes mere klimavenlige gødningsanlæg.

Aktiviteter

Ved forskellige formidlingsaktiviteter vil vi sætte fokus på aktiviteter i Region Midtjylland, som kan være med til at nedbringe udslippet af drivhusgasser. Specielt vil vi fokusere på projekter, som har relation til ovenstående tre fokusområder.

Udvikling af klimahjemmeside

Internettet er i dag det sted, hvor alle søger ny viden, og derfor er en god og informativ hjemmeside afgørende for at præsentere viden og aktiviteter.

På www.lr.dk/klima er det intentionen at samle relevant viden om landbrug og klima og belyse landbrugets muligheder for at nedbringe udledningen af drivhusgasser. Det er den eneste danske hjemmeside, som samler viden om husdyrbrug og planteproduktion i relation til klima i lettilgængelig form.

Målgruppen er primært landmænd og rådgivere, men informationerne præsenteres så de er interessante for mange grupper. Hjemmesiden er også et oplagt sted at orientere sig, hvis man er journalist og skal skrive klimarelaterede artikler. Klima- og energiministeriets portal Klimatilpasning i Danmark linker til www.lr.dk/klima.

Vi ønsker at udvikle og udbygge hjemmesiden og planlægger bl.a. at vi:

- løbende bringer nye artikler, herunder formidler en del af de midtjyske cases og projekter.
- udvider projektbeskrivelserne, så det tydeligt fremgår, hvad der foregår i projekterne, herunder om de foregår i Region Midtjylland.
- vil synliggøre den danske og midtjyske indsats i forbindelse med klimatopmødet og i tiden fremover. Derfor skal en stor del af indholdet på hjemmesiden også kan læses på engelsk
- vil udvikle et testværktøj til hjemmesiden, så brugere kan teste deres viden om klima og landbrug. Vi forestiller os løbende at ændre testspørgsmålene.

Pressearbejde

Pressen er vigtig for at få budskaberne ud til mange mennesker. Vi kan gøre journalisterne interesserede i stoffet ved at præsentere dem for ideer, cases, egne artikler mv. Vi vil

- tage direkte kontakt til udvalgte journalister og foreslå dem at skrive/formidle cases og projekter fra Region Midtjylland, som beskrives på hjemmesiden
- udsende pressemeddelelser, når der er større nyheder
- foreslå pressechefen på Agromek, at presseturen for danske og udenlandske journalister på Agromek går til udvalgte klimarelaterede projekter i Region Midtjylland.
- At synliggøre projekterne i Region Midtjylland på COP15 Copenhagen 2009 – klimatopmødets officielle hjemmeside. Formålet er især at nå den udenlandske presse. Det sker bl.a. via "EnergyMap" der er en portal, der bestyres af Klimakonsortiet og som skal eksponere den danske klimaindsats, herunder også landbrugets tiltag.

Specialudstilling om klima på Agromek 2009

Agromek besøges hvert år af ca. 70.000 besøgende, heraf ca. 9.000 udlændinge. Ved Agromek i januar 2008 deltog 93 danske redaktører, journalister og fotografer samt 68 fra andre lande.

Agromek er således en oplagt mulighed at synliggøre de midtjyske aktiviteter – overfor landmænd, erhvervsliv, rådgivere og ikke mindst den danske og udenlandske presse.

På Agromek-udstillingen i november 2009 ønsker vi at sætte fokus på landbruget og fremtidens klima. I forhold til profilering af Region Midtjylland vil vi

- tage udgangspunkt i cases og projekter fra Region Midtjylland, når vi viser og demonstrerer, hvordan landbruget kan være en del af løsningen på klimaproblematikken
- invitere repræsentanter fra virksomheder fra Region Midtjylland, f.eks. biogasanlæg til at være til stede på standen og fortælle om deres projekt
- invitere udenlandske journalister på Agromek til at besøge projekter i Region Midtjylland. Agromek har tradition for at arrangere ture til danske landbrug og virksomheder.

Budget

	Timer, antal	Udgifter, kr.
Udvikling af klimahjemmesiden ww.lr.dk/klima		
Skrive 12 artikler om klimaprojekter med cases fra Region Midtjylland	180	
Udgifter til kørsel mv.		5.000
Udvidet projektbeskrivelse af projekter fra Region Midtjylland	50	
Udvide hjemmesiden med engelsksproget version	100	
Udvikle testværktøj	30	5.000
Pressekontakt		
Videreformidle cases og projekter til pressen	24	
Skrive og udsende pressemeddelelser	30	
Pressetur til Midtjyske projekter for journalister på Agromek	30	
Synlighed på COP15 Copenhagen 2009	30	
Specialudstilling om klima på Agromek nov. 009		
Idéudvikling, design mv.	200	100.000
Opbygning af stand		60.000
Plancher om projekter fra region Midtjylland	40	10.000
Pjece, produktblade eller materiale til uddeling	80	30.000
Engelsksproget materiale	30	15.000
Standpersonale (10 medarbejdere a 50 timer)	500	
I alt	1.324	225.000
I alt (kr.) Timepris 475 kr.	628.900	225.000
Samlede udgifter, kr.		**853.900**

Klimakonference for børn og voksne torsdag d. 10.9.09 – lørdag d. 12.9.09

Formål:

At give elever fra Folkeskolen et dybere forståelse for Klima-sagen.
At drøfte de indgåede aftaler med såvel børn som voksne og eventuelt nå frem til et input til Klimaministeriets videre arbejde.

Metode:

Eleverne undervises i praksis i hvad meteorologi, jorderosion, vandstandsstigninger, energibyggeri er. De mødes på tværs over klimaguf og diskuterer deres indtryk.
Konferencen udformer sig som udeskole, som dramatisk dialog, som kunstnerisk præsentation og som klassiske oplæg med debat.
Udstillingen på fyret i september 09 skal gå under titlen: klimaeffekten (kunstnerne skal forberedes herpå)

Samarbejdspartnere (pr. 6.10.08):

Vestjysk Landboforening, Landbrugsrådet
Kystdirektoratet
Århus Universitet
Københavns Universitet
Seminarierne i Aalborg og Nr. Nissum
Dansk-Bengalsk Venskabsforening
Skolerne i 30 km nærområde

Overslag:

91.100,- kr for alle tre dage uden deltagerbetaling (ud over for forplejning) og med rimeligt billige flybilletter samt privat overnatning til bengalerne.

For børnene (og de voksne) torsdag og fredag d. 10.9. og 11.9.:

	Frede Sørensen	Jette Schmidt	Jens Hagelskjær (?)	Carlo Sørensen (?)	Budget, overslag
	Eksperimentarium Klima og vejr	Eksperimentarium Klima og energi	Udeskole Havmiljø og klima,	Udeskole Kystbeskyttelse	15.000 (12.000 til løn og 3.000 til materialer)
Tors. kl. 9 – 11 *Dramatisk inspiration*					
Tors. kl. 11.30 – 13.30 *Dramatisk inspiration*					
Tors. kl. 14 – 16 *Dramatisk inspiration*					
Tors. kl. 18 – 22	***En aften med klimaguf*** ***En klimavenlig middag (Karen Marie Germann, Vestjysk Gastronomi) efterfølges af et foredrag om globale klimaændringer (lektor Marit-Solveig Seidenkrantz, phD, geologisk institut v. Aarhus Universitet) og et oplæg om nye afgrøder i et nyt klima (Andreas Bjerregaard, landmand Vestjysk Landboforening og Landbrugsrådet). Efter benstrækning og solnedgang slutter vi aftenen af med en diskussion om klimaforandringernes betydning for regionen.***				***Mad: 100/kuvert*** ***Foredrag: 2100*** ***4 fl. Vin***
Fre. kl. 9 – 11 *Dramatisk inspiration*					15.000 (12.000 til løn og 3.000 til materialer)
Fre. kl. 11.30 – 13.30 *Dramatisk inspiration*					
Fre. kl. 16 – 20	***Dramatiske udtryk for klimaproblemer samt andre vanskeligheder blandt bengalske og danske unge. Bengalsk ungdomsteatertrup og Børneteateret Balder.***				***30.000 (overslag)***

Lørdag d. 12.9.09

For de voksne "Erhverv og miljø i lyset af Klimakonferencen i København"

9.00: Velkomst og intro
9.30 – 14.00: Fire oplæg om situationen på klimaområdet efter Klimakonferencen med specielt fokus på udvalgte erhverv:
9.30 – 10.15: Jørgen Eivind Olesen, professor på Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø, Aarhus Universitet og medlem af FN's klimapanel. 5.000
10.15 – 10.30: Kaffepause
10.30 – 11.15: NN vedr. fiskeri 5.000
11.15 – 11.30: Pause
11.30 – 12.15: Jørgen Bo Larsen, professor i Skovdyrkning ved Københavns Universitet Skov og Landskab
5.000
12.15 – 13.15: Frokost
13.15 – 13.45: Carlo Sørensen, Naturgeograf og naturvejleder, Kystdirektoratet
2.000
13.45 – 14.45: Dialog om de naturafhængige erhverv i lyset af klimaændringerne -
14.45 - : Samling på deltagerne og afslutning evt. med maleri/teaterstykke/ord.

For børn og barnlige sjæle "Klima, hvad er det for noget og hvordan hænger det sammen med vores daglige liv?"

Leg og arbejde for børn og barnlige sjæle om

a) klima (tolk himlen: meteorologi og malerkunst),
b) energi (vindens væsen: byg en vindmølle og lav koncert af lyden),
c) sikkerhedsforanstaltninger (sten og hav: forstå oversvømmelser og lav en forestilling om det).

Alt vil foregå udendørs, så kom passende påklædte. (3 instruktører og materialer)
12.000

Global Citizen
c/o Nyt Europa
J.P. Larsens Vej 18
8220 Brabrand

Formand:
Steen GADE (MF)

Global Citizen ansøger hermed om kr. 150.000 med henblik på at sikre:

a) Global synliggørelse af 15 virksomheder i Region Midtjylland, som på forskellig vis formår at få den globale klima- og miljødagsordens målsætninger om bæredygtighed til at gå hånd i hånd med god indtjening og **nye markeder**.

b) Globalt netværk, hvor top-studerende og mindre virksomheder fra andre lande i verden får øje på Region Midtjylland, herunder især de virksomheder, som i overensstemmelse med ovenstående kan betegnes som **"problem-solvers"**.

c) Globalt perspektiv og overblik over det felt af emner, som Region Midtjyllands virksomheder med fordel bør kende til, ikke mindst med henblik på at lokalisere de **nicheområder** der ligger i klima- og miljødagsordenens randområde.

Vi er i sagens natur meget interesserede i at fremlægge yderlige dokumentation og andet uddybende materiale, hvis det skulle vise sig nødvendigt.

Med venlig hilsen

Søren Winther Lundby
adm. leder

Indledning

1. Global Citizen er et *first mover* tiltag på Internettet. En handlingsorienteret portal, som inden for de kommende år vil blive udviklet til en global virksomhed. Hovedkontoret vil fortsat ligge i Region Midtjylland (Århus), men medarbejderstaben vil være global, og placeret over hele verden. Den vil fortrinsvis bestå af top-studerende, som er lige ved eller lige har afsluttet deres uddannelse.

2. Global Citizen handler om at tilvejebringe den koncentrerede viden, som verdens "problems-solvers" har brug for i deres daglige arbejde. Vi tror på, at morgendagens bedste medarbejdere og fremtidens mest profitable virksomheder vil have det fælles udgangspunkt, at god indtjening og en bedre verden kan og skal gå hånd i hånd.

3. Global Citizen handler således om *solutions without borders*. På www.globalcitizen.net har vi fundet frem til de op mod 500 emner, som vor tids *problem-solvers* bør have kendskab til. Og det hvad enten de i deres daglige virke er forretningsfolk, græsrødder, undervisere, forskere, politikere eller noget helt andet.

4. Problemet er selvsagt, at *problem-solvers* er et travlt folkefærd, og derfor er meget interesseret i at spare tid, uden af den grund at gå på kompromis med kvalitet og seriøsitet. Det er netop her vi har noget at tilbyde. På Global Citizen har vi som de første en sammenhængende plan for at formidle det nødvendige, kvalitative overblik over en bred vifte af emner. Og kan ydermere bidrage til, at verdens *problem-solvers* kommer i kontakt med hinanden.

5. Et eksempel på et tema, som vi beskæftiger os med er f.eks. *Wind*, som ligger for enden af stien *Globalisation → Economy → Energy → Sources → Renewable → Wind*. Selvfølgelig er vi ikke ene om at fokusere på dette emne, men vi adskiller os fra andre ved at lægge vægt på koblingen til en **helhed** (op til 500 andre globale emner), **overblik** (korte tekster) samt det **problem- og løsningsorienterede**.

6. "Viden" og "information" er for os først for alvor interessant, hvis det udgør et redskab til at finde nye løsninger på presserende globale problemer. Af samme grund er vi også meget optaget af at knytte an til regionens videregående uddannelser. Hvis akademisk indsigt i verdens problemstillinger kan kobles med de rigtige virksomheder og et globalt netværk, af

alt fra græsrødder til andre små- og mellemstore virksomheder, ja, så tror vi der ligger mange muligheder og venter på at blive indfriet.

Kriterier

Vi har neden for kort skitseret hvordan vi mener at kunne indfri de af Region Midtjylland opstilede kriterier for tildeling af midler.

- *Aktiviteten synliggør og profilerer Region Midtjyllands styrkepositioner på energi- og miljøområdet regionalt/nationalt/internationalt. *)*

  Først i projektet vil vi finde frem til de 15 virksomheder i Region Midtjylland, som på forskellig vis har vist nye veje med hensyn til den globale klima- og miljødagsorden. Vi vil i denne sammenhæng ikke kun gå efter oplagte virksomheder (som Vestas og Grundfos) men også finde frem til de virksomheder, som ligger i randområdet af i klima- og miljødagsordenen. Herunder ikke mindst inden for andre af Region Midtjyllands indsatsområder: Uddannelse og kompetenceudvikling, Innovation og IT, samt Iværksætteri og virksomhedsudvikling.

  Man kunne f.eks. forestille sig, at der i regionen findes en eller flere iværksættere, som med fordel kunne sættes i forbindelse med andre i Global Citzens netværk[1]. F.eks. arbejder Barfoot Power i Australien med elektricitetsløsninger i fattige dele af verden. På markedsvilkår forsøger de at skifte de meget forurenende dieselmotorer, som ofte er fattige landsbyers eneste energikilde, ud med løsninger, som er billigere og mere bæredygtige. Det kunne være fantastisk, hvis vi i Region Midtjylland kunne finde en iværksætter, en virksomhed eller en forsker, som har supplerende ideer i samme retning.

- *Aktiviteten sætter fokus på teknologier/løsninger til reduktion af den menneskeskabte påvirkning af det globale miljø.*
  Global Citizen har netop et problem- og løsningsorienteret perspektiv. Vi sæter fokus på de grænseoverskridende problemer, og finder frem til de bud, som verdens forskere og andre har på årsager og mulige løsninger. I dét lys forsøger vi at etablere en ramme for løsninger,

[1] .

som igen har to hovedelementer: a) Det teknologiske og forretningsmæssige og b) Det politiske.

Vi ser med andre ord sådan på det, at de vedvarende og slagkraftige løsninger netop ligger i det felt, hvor de teknologiske løsninger, baseret på markedsvilkår, suppleres med politiske tiltag, som f.eks. lovgivning og andre offentlige tilskyndelsesforanstaltninger (jf. vores hovedoverskrift *Political Tools*).

- *Aktiviteten forventes at have positiv erhvervsudviklingsmæssig effekt.*
  Et evt. tilskud fra Region Midtjylland vil hjælpe Global Citizen videre i den etableringsfase vi er midt i. Og vil samtidig kunne give synlighed til de virksomheder i regionen, som på den ene eller anden måde arbejder indenfor klima- og miljøområdet.

  Et eksempel er Fair Trade virksomheden ICTUS der handler med kaffe, verdens næstestørste handelsartikel. ICTUS har hovedkontor i Århus, og har som Fair Trade virksomhed fokus på kaffebøndernes vilkår, som i sagens natur også har en miljødimension. Hvis vi kan hjælpe virksomheder som ICTUS med at etablere nye kontakter, mere synlighed og 10% i øget omsætning, ja, så er der tale om den form for *win-win* som vi tror så meget på.

  Vi er med andre ord netop i den fase, hvor vi har brug for nogle *cases*. Her kan vi passende bruge virksomheder i Region Midtjylland. Vi ved godt, at spredningseffekten i resten af verden vil være begrænset til at begynde med. Til gengæld vil vores midtjyske eksempler forblive vores *cases* mange år fremover.

- *Relevante virksomheder medvirker ved udvikling og gennemførelse af projektet.*
  Vi vil danne os et overblik over alle relevante virksomheder i Region Midtjylland, og udvælge 15, som vi vil arbejder særlig meget med. Alle virksomheder vil imidlertid få tilbuddet om at oprette en profil på Global Citizen, som vores netværk af top-studerende, og andre brugere af Global Citizen, får adgang til.

  Her kan virksomhederne løbende *up loade* stillingsopslag, og dermed øge chancen for at finde den rigtige medarbejder. Flere og flere virksomheder, ikke mindst inden for det felt vi her taler om, ønsker at rekruttere medarbejdere fra hele verden. Vi vil med tiden kunne

sætte virksomhederne i kontakt med præcis den type af globalt orienterede medarbejdere de har brug for.

Hertil kommer, at vi med tiden vil kunne tilbyde virksomhederne *on the ground* viden om forholdene i en række af verdens lande. Vi ved godt, at virksomheder som PriceWaterHouseCoopers har lignende tilbud. Men vi tror vi kan tilbyde et nicheprodukt, som er mere jordnært og under alle omstændigheder meget billigere.

- *Projektet gennemføres i tilknytning til, som led i eller er koordineret med andre af de initiativer, der er planlagt i forbindelse med FN's klimatopmøde 2009.*
  Global Citizen rummer et væd af temaer (se menuen på www.globalcitizen.net) men vi vil i det kommende år netop fokusere på klima- og miljødelen. Støtte fra Region Midtjylland vil gøre det meget lettere for os at søge supplerende bevillinger, og på anden vis styrke det netværk der skal hjælpe projekt fremad så det med tiden bliver en af Region Midtjyllands små- og mellemstore virksomheder, som ikke desto mindre har global rækkevidde.

Budget		Global Citizen Nyt Europa	Region Midtjylland	I alt
Projektledelse	*Over 12 mdr.*	50.000	0	50.000
Studerende	*Ved videregående uddannelsesinstitutioner i regionen.*[2]	50.000	100.000	150.000
Transport	*Til virksomheder i regionen, samt ifm. møder med studerende m.fl.*	0	2.500	2.500
IT-support og programmering		25.000	40.000	65.000
Design		15.000	0	15.000
Revision		0	7.500	7.500
Bogholder		5.000	0	5.000
Telefon, frimærker, m.m.		5.000	0	5.000
Egenfinansiering		150.000		
Ansøgt			**150.000**	
I alt				300.000

[2] *10-15 top-studerende fra regionens videregående uddannelser får op til 3.000 i måneder. De skal samarbejde med 15 studerende fra andre lande i verden, og får dermed et globalt netværk. De vil samtidig få en profil på Global Citizen, som skal øge deres muligheder for senere at få arbejde i en virksomhed, som agerer i "problem-solvers"-feltet.*

Kampagne om Samsøs udvikling til vedvarende energi-ø

Projektbeskrivelse:

1. **Projekttitel:** Kampagne om Samsøs udvikling til vedvarende energi-ø

2. **Baggrunden for projektet, projektets relevans og målgruppen:**
   Baggrund: Samsø er et af de få lokalsamfund i verden, hvor det er lykkedes at få befolkning, erhvervsliv, eksperter og beslutningstagere til at arbejde sammen om at gøre lokalsamfundet selvforsynende med vedvarende energi. Energiprojekterne på Samsø optræder allerede i flere internationale fagbøger og et stort antal avisartikler og tidsskrifter, tv-reportager, m.m.

   Kampagne: Denne kampagne består af bogen ”100 % grøn energi på Samsø” (se vedlagte synops) og et informationsfremstød, som sætter fokus på Samsøs udvikling til vedvarende energi-ø, op til FNs klimatopmøde i København i december 2009. Kampagnen vil adskille sig fra andre produkter ved at analysere, hvordan erfaringerne fra Samsø kan ”eksporteres” til andre lokalsamfund og andre lande og ved, at bogen vil blive markedsført intensivt på nationalt og internationalt plan op til klimatopmødet i København .

   Målgruppe: Den danske målgruppe er 9.-10. klasse, gymnasieelever, undervisere og journalister. Den udenlandske målgruppe er energi- og miljøinteresserede, studerende, ingeniører og andre fagfolk, beslutningstagere, mediefolk og undervisere. Den engelske del af bogen sætter de samske erfaringer ind i en regional, national og international kontekst og tilbyder uddybende oplysninger for specielt interesserede.

3. **Detaljeret beskrivelse af projektets aktiviteter:**

   Projektet består af en research-, skrive-, foto- og trykke-, markedsførings- og distributionsfase. Hovedparten af researchen vil foregå på Samsø. En mindre del vil foregå i regionen og i udlandet (især i EU i Bruxelles) for at analysere muligheder og forhindringer for at eksportere ”Samsø-modellen”. Trykningen vil ske på Samsø på miljøpapir. Distributionen og markedsføringen sker på kommercielle vilkår. Forfatternes honorarer er først fuldt ud dækket, når oplaget er solgt. Investeringer i eventuelle nye oplag må ske for egen regning og risiko.

4. **Hvordan vedrører projektet klimatopmødeaktiviteter:**

   Bogen planlægges færdig til distribution i september 2009. Kampagnen bygger på den forudsætning, at Region Midtjylland vil købe 1.000 eksemplarer af bogen. Nogle af dem kan ligge på Samsø Energiakademiet til besøgende VIPere og udenlandske journalister. Andre sender vi til danske ambassader og konsulater i udlandet, udvalgte ambassader i Danmark og distribuerer til akkrediterede journalister til topmødet samt udenlandske journalister, som har besøgt Samsø. Resten kan evt. placeres på centrene for undervisningsmidler og andre relevante insituttioner.

Begge ansøgere er erfarne foredragsholdere. Efter færdiggørelsen af bogen vil vi medvirke til/ eventuelt påtage os opgaven at organisere foredragsturnéer i relevante lande. Denne opgave er ikke med i nærværende ansøgning, men vi vil gerne samarbejde om profileringen af energi-ø Samsø, Samsø Energiakademiet og regionens vedvarende energiaktiviteter i ind- og udlandet både op til og efter klimatopmødet.

Bliver vi opfordret, kan vi søge EU Regionalfond. Bogprojektet kan også indgå i en bredere regional ansøgning til mfonden.dk i februar 2009.

5. **Hvordan bidrager projektet til at opfylde regionens udviklingsstrategi:**

Ved at udbrede kendskabet til Samsø som vedvarende energi-ø vil kampagnen synliggøre et af Region Midtjyllands mest markante fokusområder, energi og miljø, specielt regionens høje procentdel vedvarende energi. Ved at fokusere på, hvordan det er muligt at bruge erfaringerne fra Samsø andre steder, vil bogen medvirke til at skabe nye arbejdspladser og inspirere til vedvarende energiprojekter på andre øer og i andre landdistrikter i regionen og i ind- og udland. Bogen vil indeholde en liste med relevante samarbejdspartnere og virksomheder i regionen.

6. **Oplysninger om ansøgere:**

John Reshaur Enevoldsen er journalist ved Samsø Posten og medlem af Samsø Energi- og Miljøkontoret. Han sad i bestyrelsen i flere af de lokale energiorganisationer og i kommunalbestyrelsen, da beslutningen om at investere i fem havvindmøller til i alt 125 millioner kroner blev truffet. Han har fulgt udviklingen af Samsø til vedvarende energi-ø på tæt hold, men har nu trukket sig fra sine tillidshverv i organisationerne for at opnå større journalistisk uafhængighed. Han driver kommunikationsfirmaet Syncope alene.

Thorkil Green Nielsen er freelance journalist, forfatter og bor på Samsø. Han har udgivet en række fagbøger og har en solid viden om vedvarende energi. Han bliver medforfatter på bogen og vil medvirke til distributionen og markedsføringen.

7. **Eventuelle yderligere oplysninger:** Se vedlagte synopse til bogen.

Til
Region Midtjylland
Skottenborg
8800 Viborg

1. oktober 2008

Nærværende ansøgning om midler til udarbejdelsen og distributionen af en bog om Samsø, Danmarks Vedvarende energi-ø har min fulde støtte. Bogen er planlagt klar til distribution i september 2009. Den vil derfor bidrage til profileringen af VEØ Samsø og regionens vedvarende energi aktiviteter op til COP15.

Forslaget er fremsat af to erfarne journalister. Som initiativtager har Århus journalisten Thorkil Green Nielsen opfordret John R. Enevoldsen (langvarig tilknytning til VEØ projektet som ad hoc konsulent, oversætter og bestyrelsesmedlem) til at medvirke i projektet og Enevoldsen har siden frivilligt trukket sig fra sine tillidshverv i organisationen for at opnå den nødvendige journalistiske uafhængighed.

De ansøgte midler går ikke alene til arbejdet med at fremstille bogen. Der er i budgettet afsat midler til distribution af frieksemplarer til besøgende pressefolk og VIPere på Samsø Energiakademi.

Begge journalister er tillige erfarne foredragsholdere og oplyser at de vil indgå/ eventuelt påtage sig opgaven at organisere foredragsturnéer i relevante lande. Denne opgave er ikke med i nærværende ansøgning, men udsagnet er udtryk for en vilje til at samarbejde om profileringen af VEØ Samsø, Samsø Energiakademiet og vedvarende energiaktiviteter i regionen.

Med venlig hilsen

Eva Ryberg
Formand for Samsø Energiakademi

Synopse til bogen ”100 % grøn energi på Samsø”/”100 % renewables on Samso”

Formål med bogen: At fortælle historien om Samsøs udvikling til vedvarende energi-ø på en måde, så den kan inspirere andre energi- og miljøinteresserede i ind- og udland til at gå i gang. På Samsø er det lykkedes at få befolkning, erhvervsliv, eksperter og beslutningstagere til at arbejde sammen om at gøre øen selvforsynende med vedvarende energi.

Målgruppe: Den danske målgruppe er 9.-10. klasse, gymnasieelever, undervisere og journalister. Den udenlandske målgruppe er energi- og miljøinteresserede, studerende, ingeniører og andre fagfolk, beslutningstagere, mediefolk og undervisere.

Udgivelse: På dansk og engelsk op til FNs klimatopmøde i december 2009 i Danmark.

Omfang: Ca. 200 sider.

Indhold:

Forord: Formålet med bogen
1. Appetitvækker. En kort beskrivelse af hvor langt Samsø er nået i dag: eksport af vedvarende energi fra vindmøller, opvarmning med solvarme og halmvarme, et iværksætter-miljø, der eksperimenterer med alternative former for energi og med undervisning, inkl. demonstrationsanlæg med nye energiformer , Samsø Energiakademiet m.m
2. Begyndelsen. Visioner, planer og udfordringer. Baseret på interviews med de mennesker, der startede energi-eventyret.
3. Samsø-modellen. Hvordan lykkedes det at få befolkning, erhvervsliv, eksperter og beslutningstagere til at arbejde sammen om at gøre øen selvforsynende med vedvarende energi. Kriserne undervejs. Den sociale dimension, de mange energiprojekter og aktive borgergrupper har givet øens beboere nye relationer til hinanden, nye områder at mødes på.
4. Aktørerne. Hvilke typer var nødvendige for at få samarbejdet til at lykkes. Bl.a. ildsjælen, energivejlederen, smeden, entreprenøren, ingeniøren og politikeren.
5. Kan Samsø-modellen overføres til andre samfund? Hvordan? Er der eksisterende paralleller? Analyse af muligheder/forhindringer i Danmark, Norden, EU, USA, Canada m.fl. (bl.a. regeringernes mulighed og vilje til at subsidiere indførelse af ny teknologi, muligheden for at søge projektstøtte nationalt/internationalt til store og små projekter, traditionen for centralistiske løsninger og resultatfiksering: Symbolværdi eller sparet kilowatt).
6. Fremtiden. Samsø eksporterer vindenergi, producerer halm- og solvarme osv. Journalister fra det meste af verden rapporterer om succesen. Energiakademiet viser turister rundt og holder kurser. Nye projekter pibler frem. Men det hele risikerer at stoppe på grund af usikre bevillinger, skiftende politiske signaler og manglende visioner. Ildsjælene og eksperterne er ved at udvikle nye, langsigtede planer, men er de realistiske?

7. Kilder, www-adresser, kontaktadresser i Region Midtjylland, ideer til iværksættere og beslutningstagere m.m.

Cases med samsinger, der har deltaget aktivt i energieventyret er spredt ud over bogen for at skabe alsidighed.

Finansieringsplan for ”Kampagne om Samsøs udvikling til vedvarende energi-ø”

Udgifter

Trykning 3000 stk., hardcover, på miljøpapir	111.000	
Foto	75.000	
Forfatterhonorar	180.000	
Markedsføring	50.000	
20 rejsedage (transport, kost og logi)	30.000	
Layout	20.000	
Distribution ambassader/konsulater	40.000	
Revision, adm.	10.000	
Udgifter i alt	516.000	

Indtægter

Region Midtjylland* (se nedenfor)	200.000
Bogsalg boghandlere, mm	316000
	516000

Budgettet har følgende forudsætninger:
Alle tal er ex. moms
Oplag 3000 stk
Detailhandel salgspris 200 kr. ex. moms.

*Region Midtjylland kan for 200.000 kr. (ex. moms) modtage 1.000 frieksemplarer. Disse går til Samsø Energiakademi og ambassader/konsulater og regionale nøglevirksomher/institutioner. Resten af oplaget tilhører forfatterne.

Ansøgning til Vækstforums Pulje til klimatopmøde-aktiviteter

Økonomisk støtte til koordinering af aktiviteter i Region Midtjylland i den europæiske uge for vedvarende energi i februar 2009 og 2010

Hermed ansøger Organisationen for Vedvarende Energi (OVE) og Energitjenesten om økonomisk støtte til koordinering af aktiviteter i Region Midtjylland i den europæiske uge for vedvarende energi i februar 2009 og 2010. Det tilskud, der søges om, udgør 300.000 kr.

1. Formålet

Den europæiske uge for vedvarende energi har siden starten i 2005 været en årligtilbagevendende begivenhed. I 2009 afholdes ugen for første gang med dansk deltagelse. Organisationen for Vedvarende Energi (OVE) og Energitjenesten er netop blevet godkendt af de ansvarlige i EU Kommissionen som de første danske deltagere i EU's Sustainable Energy Week. Ugen for vedvarende energi afholdes næste gang fra den 9. til den 13. februar 2009.[1]

Formålet med at afholde den europæiske uge for vedvarende energi er at sætte fokus på EU's energifremtid og klimaforandringer. Formålet med en midtjysk deltagelse i den europæiske uge for vedvarende energi er at synliggøre de løsningsmodeller, der allerede findes i regionen.

Den europæiske uge for vedvarende energi vil bl.a. blive brugt til at orientere befolkningerne i EU om den nøgleposition, som EU spiller i forhandlingerne frem mod klimatopmødet i København i december 2009. Derudover vil den kunne bruges som en optakt til valget til Europaparlamentet, der finder sted i juni 2009. I Danmark og Sverige har befolkningerne netop udtalt, at de mener, at klimaforandringer er det vigtigste tema for dem i den kommende valgkamp (se 3. Baggrund).

2. Mål

Målet med den danske uge for vedvarende energi er at profilere hele Region Midtjyllands særlige position på området for vedvarende energi. Derudover får de involverede samarbejdspartnere i løbet af ugen mulighed for som f.eks. foreningen Nyt Europa at afholde et særskilt arrangement, eller som f.eks. klimasekretariatet på Aarhus Universitet at afholde et arrangement, der er en forløber for det egentlige arrangement, der finder sted på et senere tidspunkt på året (se 5. Indhold og tidsplan).

Derudover er der endnu ikke indgået nogle aftaler med private eller offentlige virksomheder om at deltage i den danske uge for vedvarende energi, men der vil blive taget kontakt til alle de relevante virksomheder i den kommende tid. F.eks. vil alle kommunerne i regionen og de nyetablerede energiråd i Ringkøbing-Skjern kommune og kommunerne på Djursland blive kontaktet med henblik på at lave en aftale om et eller flere arrangementer i den pågældende uge.

3. Baggrund

Klimaforandringerne er i de senere år blevet et emne, der i høj grad interesserer den danske befolkning. F.eks. mener 2 ud af 3 danskere ifølge Eurobarometer, at kampen mod klimaforandringer er det vigtigste tema for valget til Europaparlamentet i juni 2009. For EU som helhed er det kun 1 ud af 3 europæer, der mener, at det er et vigtigt tema for valget. Derimod mener

[1] Læs mere om den europæiske uge for vedvarende energi på: http://www.eusew.eu/

næsten halvdelen af europæerne ifølge Eurobarometer, at en bekæmpelse af arbejdsløsheden er det vigtigste tema.

En vigtig del af løsningen for at undgå farlige klimaforandringer i fremtiden er en større satsning på vedvarende energi. For befolkningerne i EU er det vigtigt, at de kan lære af de positive erfaringer med at udbrede vedvarende energi i Danmark, så de ikke tror, at det nødvendigvis er et spørgsmål om at forbedre miljøet eller beskæftigelsen, men at det er muligt at forfølge begge mål på samme tid.

Klimasekretariatet på Aarhus Universitet har allerede påtaget sig at stå for et arrangement i februar 2009, der fungerer som oplæg til den internationale konference, der afholdes fra den 5. til den 7. marts 2009. Arrangementet, der afholdes på Aarhus Universitet vil blive integreret med undervisningen i Environmental Studies, der er et engelsk-sproget kursus i natur- og miljøforvaltning på Aarhus Universitet. Kurset følges hvert forår af 20-25 studerende fra hele verden.

Det er også allerede aftalt med foreningen Nyt Europa, at der i et samarbejde med OVE og Energitjenesten afholdes et temamøde om EU's rolle i kampen mod klimaforandringerne og på FN's klimatopmøde i december 2009 i København (se 5. Indhold og tidsplan).

Med det fokus, der for tiden er på klimaforandringer, må det forventes, at der også vil blive afholdt en vedvarende energi uge nogle få måneder efter afholdelsen af FN's klimatopmøde i København.[2] For at fastholde det fokus på vedvarende energi, som klimatopmødet i København uden tvivl vil medføre, er denne ansøgning derfor også rettet imod, at der vil være en om men endnu mere synlig dansk deltagelse i den europæiske uge for vedvarende energi i 2010.

4. Målgrupper

Den ene målgruppe for den danske uge for vedvarende energi er den danske befolkning, herunder befolkningen i hele den midtjyske region fra Ringkøbing i vest til Djursland i øst.

Den anden målgruppe er befolkningen i andre EU-lande og EU-institutionerne. En dansk deltagelse i den europæiske uge for vedvarende energi vil især være med at skabe en større synlighed i forhold til det arbejde, der foregår i Den Europæiske Union. For tiden er der i de kredse, der arbejder med afholdelsen af den europæiske uge for vedvarende energi, en vis undren over, at der endnu ikke har været nogen deltagelse fra Danmark, der i udlandet er jo kendt for sin generelt positive indstilling til vedvarende energi.

Den internationale synlighed af at gennemføre ugen for vedvarende energi i Danmark er, at der bliver en direkte synlighed i forskellige EU-institutioner i forbindelse med de månedlige møder, der afholdes blandt arrangørerne af ugen for vedvarende energi i de forskellige EU-lande.

5. Indhold og tidsplan

Indholdet i den danske uge for vedvarende energi vil afhænge af, hvor mange parter, der i den kommende tid vil indgå i et samarbejde om at afholde et arrangement i den pågældende uge. Ugen for vedvarende energi vil i 2009 få sin egen hjemmeside, der minder om den hjemmeside, der var

[2] Ansøgeren er bekendt med, at der i baggrundsmaterialet står, at projekter "som udgangspunkt skal være afsluttet inden udgangen af 2009".

for den landsdækkende vedvarende energis dag, som blev afholdt den 20. september i år (www.ve-dag.dk).

Da ugen for vedvarende energi i 2009 afholdes fra den 9. til den 13. februar er der tale om et sammenfald med skolernes vinterferie. Det synes derfor oplagt, at man også laver nogle aktiviteter, der især retter sig mod børnefamilier. En mulighed kunne f.eks. være en klimasang-konkurrence på f.eks. Store Torv i Århus. Derudover vil der være et særskilt arrangement, hvor Energitjenesten og en lang række af samarbejdspartnere gør familierne opmærksomme på, hvordan de kan deltage i en landsdækkende konkurrence om de bedste idéer til energibesparelser.

Klimasekretariatet på Aarhus Universitet har allerede påtaget sig at stå for et arrangement i februar 2009, der fungerer som oplæg til den internationale konference 'Beyond Kyoto: Addressing the Challenges of Climate Change', hvor ideerne bag og elementer i konferencen, der afholdes fra den 5. til den 7. marts 2009, præsenteres for offentligheden. Arrangementet afvikles i Søauditoriet i Universitetsparken på Aarhus Universitet.

Det bør bemærkes, at klimasekretariatet og de øvrige samarbejdspartnere ikke er medansøger på denne ansøgning men derimod udførende. Ansvaret for de enkelte aktiviteters afvikling og indhold placeres hos de forskellige vidensinstitutioner, NGO'er m.fl., der har de relevante kompetencer. Det gælder derfor også, at de pågældende partnere selv afholder de udgifter, der er forbundet med deres arrangement. De fleste aktiviteter vil foregå på dansk, mens andre vil foregå på engelsk, idet der er tale om flere målgrupper.

Det er også aftalt med foreningen Nyt Europa, at der i ugen for vedvarende energi afholdes et temamøde om EU's rolle i forhold til klimaforandringerne og FN's klimatopmøde i København i et samarbejde med OVE og Energitjenesten.

Da FN's klimatopmøde ligger i slutningen af 2009 søges der allerede nu om midler til koordineringen af aktiviteter i forbindelse med afholdelsen af ugen for vedvarende energi i 2010, der må forventes at blive afviklet nogle få måneder efter mødet i december 2009 i København.

6. Økonomi

Det er ikke en forudsætning for afholdelsen af en uge for vedvarende energi i Danmark i 2009 og 2010, at der opnås støtte fra Region Midtjyllands Vækstforums Pulje til klimatopmøde-aktiviteter. Men det er klart, at en økonomisk støtte fra puljen vil kunne være til at skærpe opmærksomheden om den række af arrangementer, der afholdes.

Det tilskud, der søges om, udgør 300.000 kr.

Beløbet dækker dels over aflønningen af en deltidsansat koordinator i perioden 1. december 2008 til og med februar 2010 (15 måneder af 10.000 kr. = 150.000 kr.).

Koordinatorens rolle bliver at sikre, at der afholdes en uge for vedvarende energi i 2009 på et så højt niveau som muligt, og at der i 2010 afholdes en meget omfattende uge for vedvarende energi, der i omfang og geografisk spredning overgår temaugen i 2009.

Koordinatoren vil fremover deltage i de månedlige møder i Bruxelles sammen med de øvrige arrangører af ugen for vedvarende energi i andre EU-lande. Til transport og overnatning søges derfor om 50.000 kr.

Derudover søges der om 100.000 kr. til at udarbejde informationsmateriale (herunder opbygningen af en hjemmeside) om den vedvarende energi uge i 2009 og 2010. Beløbet fordeles med 50.000 kr., der kan afholdes i forbindelse med afholdelsen af ugen for vedvarende i 2009, mens de resterende 50.000 kr. kan afholdes frem til afholdelsen af ugen for vedvarende energi i 2010.

Det forventes, at de forskellige samarbejdsparter selv finansierer de aktiviteter, som de deltager i.

7. Effekter

De forventede effekter af ugen for vedvarende energi er, at der skabes en større opmærksomhed i befolkningen om de mange aktiviteter, der påtænkes at blive gennemført i Region Midtjylland frem til og efter FN's klimatopmøde i København i december 2009.

I forhold til den internationale synlighed vil der være et direkte samarbejde med de øvrige arrangører af en uge for vedvarende energi i andre EU-lande. Især i forhold til EU-institutionerne vil der være nogle muligheder for at profilere regionens mange private og offentlige virksomheder, der er engageret i løsningen af klimaforandringerne.

8. Formidling

Ugen for vedvarende energi vil i 2009 få sin egen hjemmeside, der minder om den hjemmeside, der var for den landsdækkende vedvarende energis dag, som Organisationen for Vedvarende Energi og De Samvirkende Energi- og Miljøforeninger afholdt den 20. september i år (www.ve-dag.dk).

Derudover vil det blive forsøgt at indgå et samarbejde om at levere artikler eller idéer til et eller flere af de væsentligste medier, der dækker hele eller store dele af regionen (f.eks. Midtjyske Medier, Morgenavisen Jyllands-Posten, TV2 regionerne Midt-Vest og Østjylland og regionale/lokale radiostationer).

9. Evaluering

Det er vanskeligt på forhånd at vurdere, hvordan afholdelsen af en dansk uge for vedvarende energi bør evalueres. Det synes derfor mest oplagt, at der gennemføres en egentlig evaluering, når arrangementet har været afholdt i 2009 og 2010.

Kontaktoplysninger på ansøgerne

Niels Dengsøe er cand.oecon. og sekretariatsleder i Organisationen for Vedvarende Energi (OVE). Niels er bl.a. medlem af Energirådet i Ringkøbing-Skjern Kommune og deltager jævnligt i møderne i 92-gruppens klimagruppe i København.[3]

Jakob Worm er ingeniør og leder af Energitjenesten Midt- og Østjylland. Jakob er med i den administrative styregruppe for Energirådet for kommunerne på Djursland.

[3] Læs mere om samarbejdet mellem de danske miljø- og udviklingsorganisationer i 92-gruppen her: http://92grp.dk/.

Ansøgning: Pulje til klimatopmøde-aktiviteter

Elmuseet og Danmarks Industrimuseum søger hermed støtte til aktiviteter i forbindelse med klimatopmødet 2009.

Elmuseet og Danmarks Industrimuseum er centrale formidlingsinstitutioner i regionen, som giver perfekte rammer til præsentation af energisektorens og industriens initiativer i relation til klima problematikken.

Arbejdstitlen på det fælles projekt er:

Energi, Industri og Klima

- en verden i forandring

Projektet omfatter:

1. Særudstilling: *Energi og Klima – en verden i forandring* [Elmuseet]
2. Særudstilling: *Industri og Klima – en verden i forandring* [Danmarks Industrimuseum]
3. Energi- og klimaværkstedet [Elmuseet]
4. Skoleavisen: *Fremtidens Energi, Industri og Klima* [Landsdækkende]
5. Aktiviteter og events i forbindelse med særudstillinger, virksomheder og delprojekter. [Region Midtjylland]

Danmarks Industrimuseum og Elmuseet udvikler i fællesskab et omfattende samarbejde med internationale, nationale og regionale virksomheder indenfor industri og energi i forbindelse med projektet. Undervisnings- og forskningsinstitutioner i regionen inddrages i forskellige delprojekter. Kulturarvsstyrelsen har bevilliget støtte til dele af projektet.

Elmuseet er partner i Klima- og Energiministeriets kampagne ”1 ton mindre” og i Dansk Energi Energipuljes kampagne ”Klimakaravanen”.

Projektets mission:

Elmuseet og Danmarks Industrimuseum vil sætte energi, industri og klima på dagsordenen i 2009.

Temaets problematik skal præsenteres for publikum, virksomheder og undervisningssektor i en spændende og vedkommende form, som aktiverer og inspirer til nye initiativer i Region Midtjylland.

Projektets vision;

- Et holistisk syn på klima
  Klimaprojektet er tæt forbundet med oplevelser og undervisning i relation til energiproduktion, industri og energiforbrug.
- Autencitet – det unikke
  Elmuseet betragter sig selv som et unikt uformelt læringsmiljø indenfor klima og energi med en høj grad af autencitet. Danmarks Industrimuseum har en tilsvarende position i relation til industri.
- Perspektivering – historien bag
  Forståelse af udviklingen indenfor energi, industri og klimaforandringer er baseret på historien – den gode fortælling og oplevelser i de rigtige omgivelser.
- Ejerskab – det kommer også mig ved
  Fokus på energiproduktion og industri i Region Midtjylland samt fremtidsperspektiver i disse sektorer og relationer til klimaforandringer i Regionen.
- Handlekompetence
  Oplevelser og undervisning i temaet Energi, industri og klima er problemformulerende og skal derfor ledsages af muligheder for handling

Projektets mål:

- Etablering af et sammenhængende koncept af særudstillinger, formidlingsformer og undervisningsmaterialer i relation til temaet Energi, Industri og Klima i Region Midtjylland.
- Etablering af varige samarbejder mellem Elmuseet / Danmarks Industrimuseum og centrale virksomheder med særligt fokus på temaet energi, industri og klima i Region Midtjylland. Blandt de interessante samarbejdspartnere er Dong Energy, Vattenfall, NRGI, Energi Midt, Horsens Energi, Vestas, Siemens, Grundfos, H2Logic m.fl.
- Synergieffekter gennem samarbejde
  - Energisektorens initiativer formidles i autentiske rammer med markant relevans for temaet.
  - Vidensdeling mellem museerne og virksomhederne udvikles til optimal formidling.
  - Fælles markedsføring af initiativerne fremmer gennemslagskraft i forhold til udgift.
  - Fælles undervisningsmateriale øger kvalitet og relevans for regionens skoler.

Projektets moduler og indhold:

1. Særudstilling: Energi og Klima – en verden i forandring **[Elmuseet]**

Særudstilling udvikles og designes parallelt med udstillingen om industri og klima.

Et centralt element i særudstillingen vil være en stor projektionsglobus med online data fra centrale databaser i verden. Denne globus demonstreres af en formidler på faste tider. Globen findes på Museum of Science and Industri i Chicago, som samarbejder med Elmuseet.

En andet vigtigt element i udstillingen vil være iskernelaboratoriet, som skaber et subautentisk miljø, hvor publikum kan prøve at forske og få ejerskab til resultaterne.

Udstillingens opbygges med væsentlige elementer fra industri og energisektoren, f.eks. præsenteres Vattenfalls CO2-lagringsprojekt, nye vindmølleparker, Grundfos pumpernes udvikling, Velux lavenergitage og fremtidsperspektiver på vores energi forbrug.

Udstillingen opdateres løbende med sidste nyt fra energi og klima udviklingen.

2. Særudstilling: Industri og Klima – en verden i forandring **[Danmarks Industrimuseum]**

”100 bud fra regionale virksomheder omkring klima”

Etablering af en Region Midt baseret industriel udstilling med og af regionale virksomheder, der fortælle om produktion og produkter på baggrund af et brugerpanel af uddannelsesinstitutioner som fokusgruppe.

Danmarks Industrimuseum har siden januar 2008 samarbejdet med DI, Horsensområdet og DI ved Christine Bernt Henriksen om at etablere en udstilling om og formidling af de klimaløsninger danske virksomheder arbejder med, for at markere sig internationalt i forbindelse med konferencen i 2009.

DI, Horsens har givet tilsagn om at medvirke ved arbejdet om temaet, idet museet og erhvervsliv tidligere har afviklet spændende aktiviteter sammen med stor gennemslagskraft, således ”industriel, industriel design” i samarbejde med ID Forum og ”Opfindere for Vorherre” med Innovation Horsens og Dansk Opfinderforening.

Begge gang var udstillingerne suppleret med foredragsaktivitet og oplysningsvirksomhed.

Med arbejdstitlen til udstillingen ”100 bud fra regionale virksomheder omkring klima”, er udgangspunktet, Horsens, Region Midt og Danmark, idet virksomhederne ikke er lokaliseret lokalt og regionalt med globalt via outsourcing af opgaver.

Region Midt er dog begavet med rigtig mange store virksomheder, hvor klima og ressourcer i mange år har vægtet højt i tilrettelæggelse af såvel produktionsapparat som produkt, og det er disse virksomheder, som danner baggrund for udstillingen.

Indgangsvinklen er DI, Horsensområdet og via dennes sekretariat at skabe kontakt over hele regionen. DI, København står for at koordinere med Klimakonsortiet, således udstillingen hæftet på der.

Udstillingens tilrettelæggelse

Danmarks Industrimuseum har en række uddannelsesinstitutioner som faste samarbejdspartnere. det er disse, som skal være med til at definere indholdet, idet vi har danskere på alle alderstrin og niveau, og derved får så differentierede indgange til klimaområdet, at hele befolkningen så at sige er dækket ind.

Industrimuseet har indgået et samarbejde med 1. B og deres klasselærer på Stensballeskolen i Horsens om at adoptereklassen i 9 år, således skole og museum kan indgå i en synergifunktion omkring pædagogik, temaundervisning, udstillingsopbygning og samarbejde i øvrigt. Klassen er nu 3.B, og den indgår i alt arbejde omkring skolerne på museet, idet børnene og deres forældre har fået et særligt VIP-kort, så de kan følge og kommentere, hvad museet foretager sig. Daværende 2.B var derfor med, da museet opbyggede udstillingen omkring "Anne-Marie – et pigeværelse", ligesom de deltog som "følgegruppe" ved "Drømmen om den danske bil" i sommeren 2008. 3.B skal derfor i løbet af efteråret give deres besyv med og oplæg til, hvad de forstår ved klima og hvilke spørgsmål ungerne synes er væsentlig set fra et barn på 9 år. Temaet passes ind i faget Natur & Teknik. Kontaktlærer er pædagogisk konsulent Carsten Kjær.

De seneste år har HTX i Horsens, en afdeling af Vitus Bering, VIA og Industrimuseet tilrettelagt Naturvidenskabsfestivalen sammen omkring formidling af vanskelige emner for 1. til 4. klasse ved lokale skoler. Samarbejdet indgår som led i den praktiske projektopgave for HTX-erne, og foregår i museets maskinhal, således øvrige gæster kan få fornemmelsen af, hvordan interesse for naturfag formidles til børn i den alder, hvor interessen for teknik og forsøg er rigtig stor.

Vi har aftalt, at i 2009 starter planlægningen af Naturvidenskabsfestivalen allerede i februar, og derfor kommer de unge til at påvirke udstillingens opbygning på samme måde som 3.B, idet de via en række bunde opgaver skal opstille ungdomsuddannelsernes ønsker til udstillingen og komme med forslag til virksomheder og kriterier for bæredygtighed.

I samarbejdet med gymnasier og museer i regionen vil Danmarks Industrimuseum og Horsens Gymnasium etablere en fokusgruppe, hvor eleverne løbende kan følge museet og dets planlægninger. Fokusgruppen skal køre parallelt med Interface og er udsprunget deraf som et nyt forsøg.

Tanken med fokusgruppen er at binde museum og skole op på DI lokalt, som er interesseret i arbejdskraften

I samarbejde med VIA, Horsens søges ingeniøruddannelserne koblet op på udstillingen "100 bud fra danske virksomheder omkring klima", hvor udstillingsafsnittene bindes sammen med afgangsprojekterne på såvel byggeteknikeruddannelsen som ingeniørerne. VIA har aftaler med industrien, og hvor det er muligt vil disse indgå i planlægningen.

Da VIA er fusioneret i flere institutioner over hele regionen, vil en del af udstillingen i løbet af efteråret cirkulere for at kaste lys på klimakonferencen, således uddannelser over hele spektret fra pædagoger, tekstile folk til teknisk merkantile studerende inddrages.

Hele projektet koordineres med DI via sekretariatet hos DI, Horsens. Sekretariatet binder Danmarks Industrimuseums sammen til Klimakonsortiet, således udstillingen fokusarbejdet integreres heri.

3. Energi- og klimaværkstedet [Elmuseet]

Elmuseet vil i samarbejde med eksterne partnere udvikle Energi- og Klimaværkstedet hvor elever fra folkeskoler og gymnasier og lærerstuderende kan arbejde autentisk med naturvidenskab og teknologi i forbindelse med undervisning i energiproblemer og klimaforandringer med særlig henblik på, hvordan fremtiden vil forme sig indenfor 6 udvalgte områder:

1) Drikkevand, 2) Mad, 3) Bolig, 4) Transport, 5) Underholdning og 6) Sundhed.

Disse 6 temaers indholdsområder vil alle blive påvirket af energiproblemer og klimaforandringer.

De primære målgrupper er folkeskoler, gymnasier og lærerseminarier. Materialerne udvikles også til at indgå i museets formidling til det generelle publikum.

Undervisningens form og indhold skal udvikles efter de anbefalinger som National Science Foundation giver i forbindelse med moderne naturfagsundervisning. NSF anbefaler netop energiproblemer og klimaforandringer som omdrejningspunkter for undervisningen. NFS anbefaler også inddragelse af uformelle læringsmiljøer som supplement til skolernes formelle miljø. Et NSF projekt kaldet CILS – Center for Informal Learning and Schools har påvist, at uformelle læringsmiljøer som f.eks. museer har styrkesider i naturfagsundervisning, som skoler ikke har. Lederen af CILS Rob Semper fra Exploratorium har f.eks. udtalt, at "ægte naturfagsundervisning, der skaber interesse hos børn og unge, skal være præget af diskussion, autencitet og teambuilding" – tre forhold som det er svært for skoler at lægge til grund for undervisningen.

Energi- og Klimaværkstedet vil give elever og lærere fra folkeskoler, gymnasier og lærerseminarier muligheder for at møde aktuel naturvidenskab i en aktuel tværfaglig sammenhæng, som den formelle undervisningssektor ikke kan give.

Kompleksiteten i sammenhængen mellem energiforbrug og klimaforandringer vil i undervisningen i Energi- og Klimaværkstedet få autentisk indhold med undersøgende og hands on aktiviteter og diskussionspræget undervisningsform efter anbefalinger fra National Science Foundation.

Et klassebesøg på Energi- og Klimaværkstedet vil giver skoler muligheder for at supplere naturfagsundervisningens faglige indhold med moderne videnskab og dens anvendelse i praksis.

Samarbejdspartnere: Århus Universitet, Silkeborg Seminarium, Viborg Kathedralskole og Egeskovskolen Bjerringbro.

Udviklingen baseres på et omfattende studium ved museer og science centre i USA, som er udført af museets leder af skoletjenesten Cand. pæd. Erik Jørgensen i juni 2008. Denne internationale erfaringsudveksling og netværksetablering blev støttet af Thomas B. Thriges Fond (26.000 kr.) og Kultuarvsstyrelsen (25.000 kr.).

Kultuarvsstyrelsen har bevilliget kr. 132.000 i støtte til projektets lønudgifter.

4. Skoleavisen: Fremtidens Energi, Industri og Klima [Landsdækkende]

Formålet er at give skoleelever over hele landet et aktuelt, relevant og anderledes undervisnings-materiale der giver overblik og indsigt i det vanskelige og komplicerede problemfelt, som klima-problematikken udgør.

Materialet udvikles i samarbejde mellem Elmuseet, Danmarks Industrimuseum, Naturama, Økolariet og Turbineforlaget. Målet er at udgive en gratis skoleavis, der henvender sig til Folkeskolens ældste klasser. Avisen skal udkomme i 80.000 eksemplarer, som skal sendes til 2.350 grundskoler i Danmark.

Materialet skal udkomme maj 2009, og skal indgå i skolernes klimaundervisning op til Det Internationale Klimatopmøde i København i 2009.

Turbineforlaget er udgiver af Skoleavisen. Indholdet leveres af Elmuseet, Danmarks Industrimuseum, Økolariet og Naturama, der tilsammen besidder specialviden om energi, industri, miljø, klima og natur. Deltagerne har omfattende erfaring i formidling af miljø- og klimaproblemer. Alle parterne i projektet har desuden stor erfaring i udarbejdelse af undervisningsmidler.

Projektets relevans er baseret på en oplevelse af mangel pået godt, konstruktivt og frem for alt fremadrettet undervisningsmateriale indenfor klimaforandringer i relation til energi og industri.

Den primære målgruppe er folkeskolens ældste klasser. For denne målgruppe ligger der i Fælles Mål helt klare krav til at erhverve sig viden om, hvordan vi mennesker udnytter naturgrundlaget samt forståelse for, hvilke konsekvenser vores forvaltning af naturgrundlaget har for hele det globale kredsløb. I den sammenhæng er klimaforandringer i sig selv et godt emne, men det er også eksemplarisk, fordi det tydeligt viser, hvordan nogle kredsløb indvirker på andre – og dermed viser hvor mange faktorer, der spiller ind på hele Jordens Økosystem. Klimaforandringer er én brik i forståelsen af Jordens økosystem – innovativ tænkning og fokus på fremtidens energi er en anden ligeså vigtig brik!

Sekundært vil avisen kunne benyttes til undervisning af gymnasieelever i Naturvidenskabeligt grundforløb. Det er vores oplevelse, at emnet energi og klimaforandringer på særlig fin vis kan fungere som bærende element i det obligatoriske, tværfaglige forløb, der ligger i starten af 1. g. Vi oplever på vores centre stor efterspørgsel efter undervisningstilbud indenfor emnet til netop dén målgruppe. Avisen vil for denne målgruppe kunne give den indledende indføring i emnet og samtidigt give udblik til nogle af de løsningsmuligheder, der findes eller kan udvikles. Viden, forståelse, innovativ tænkning og handling er nøglebegreber her.

Skoleavisen adskiller sig markant fra den traditionelle skolebog. Layoutet er farverigt, ungdommeligt, rigt illustreret og tilpasset de unges måde at læse og tilegne sig viden på. Skoleavisens uformelle karakter gør den tilgængelig for såvel stærke som svage læsere.

Materialet vil bestå af en avis på 24 sider – forside, bagside og 11 dobbeltsidede opslag – samt en lærervejledning med arbejds- og opgaveideer, der lægger op til en kombination af faglig og tværfaglig undervisning samt konkrete aktiviteter og eksperimenter, som eleverne kan udføre i forbindelse med

undervisningen. Herved tilgodeses elevernes forskellige læringsstile, ligesom deres mange og forskelligartede intelligenser inddrages.

Der vil blive fokuseret på fremtidens energi og klima, med streg under 'fremtiden'. Materialet tager udgangspunkt i forskellige scenarier, som relaterer sig til ressourcer, naturen, demografiske forhold, teknologier med mere. Indholdet bygger på den aktuelle forskning og fremtidsscenarier.

Indholdet i avisen sættes i relation til de unges egen adfærd og vil bidrage til elevernes forståelse for, at deres egne handlinger og valg spiller en rolle i forhold til fremtidens energi og klima.

Dagbladet MetroXpress bakker op med et omfattende mediesponsorat bestående af hel-, halv- og kvartsides annoncer for Skoleavisen, hvor sponsorers logo ligeledes vises. MetroXpress er landets største avis med 650.000 læsere.

5. Aktiviteter og events [Region Midtjylland]

Der udvikles relevante aktiviteter og events i relation til åbning af særudstillinger, nye formidlings-initiativer og udgivelse af skoleavisen. Dette kan eksemplificeres ved:

"Mød forskeren"
Vi vil bringe besøgende i kontakt med "forskere in action" via interaktive/oplevelsesorienterede demonstrationer/eksperimenter, som appellerer til det bredest tænkelige publikum, samt via foredrag, seminarer og interaktive programmer med indbygget progression for dem, som ønsker at gå i dybden med temaet.

"Mød enegien / industrien"
Vi vil bringe besøgende i kontakt med energisektoren / industrienvia arrangementer, som giver deltagerne mulighed for dialog i relation til relevante emner indenfor temaet.

"Mød publikum"
I mediatorrollen interagerer forskerne med de besøgende og opfordrer dem til at stille spørgsmål i åben dialog. Derved får de mulighed for at dele deres forskning med offentligheden men samtidig mulighed for at få værdifuld feedback.

Desuden afholdes aktiviteter og events i relevante sammenhænge, f.eks. på de virksomheder, som tager del i samarbejdet. Disse aktiviteter kan omfatte mini-udstillinger, shows o.l.

Tidsplaner

<u>Særudstilling: Energi & Klima – en verden i forandring</u>

November 2008 – januar 2009
Kontakt til virksomheder, ansøgninger til virksomheder og fonde. Udvælgelse af virksomheders deltagelse med undertemaer i udstilling.

Januar – marts 2009
Research til udstillingen, design og input fra virksomheder og energiselskaber

April – maj 2009
Udstillingen opbygges og de tekniske elementer i udstillingen etableres.

Juni 2009
Udstillingen åbnes for publikum.

Særudstilling: Industri & Klima – en verden i forandring

November / December 2008
3.B og museet påbegynder temaarbejde om klima og industri. Forældre inviteres til halvårligt informationsmøde. DI og museet påbegynder kontaer til virksomheder.

Februar 2009
VIA, HTX og museet holder første planlægningsmøde omkring undervisning, projektopgave og virksomhedsbesøg. Koordineres med DI. HTX udvælger 10 områder at sætte fokus på. Virksomheder udpeges.

April 2009
Museet og Horsens Gymnasium sætter med de unges vinkler og input gang i udstillingsplanlægning og design. Der planlægges 5 besøg på virksomheder i regionen efter anbefaling af Dis sekretariat.

Marts / April 2009
Teknikeruddannelsernes afslutningsopgaver vælges ud og sættes i relation til udstillingen.

Maj / August 2009
Udstillingen tilrettelægges og designes i samarbejde med virksomhederne og DI.

Energi- og klimaværkstedet

1. nov. 2007 - 28. feb. 2008

November 2008:
Udvælgelse af Energi- og Klimaværkstedets naturfaglige og teknologiske indhold i relation til de 6 udvalgte temaer i samarbejde med Århus Universitet ved Maiken Lykke Lolck

December 2008:
De 6 temaer med indhold bearbejdes og beskrives fagligt i overensstemmelse med læseplaner og trinmål for folkeskole og gymnasium i samarbejde med folkeskolelærer Hanne Jacobsen og gymnasielærer Bjarning Grøn

Januar 2009:
Undervisningsformer på Energi- og Klimaværkstedet udvikles i samarbejde ,med Hanne Jacobsen, Bjarning Grøn og Ulla Linderoth fra Silkeborg Seminarium. Undervisningsformer skal udvikles efter anbefalingerne fra National Science Foundation vedrørende naturfagsundervisning hvor god undervisning beskrives som at være understøttet af diskussion og dialog og samarbejdsrelationer og autencitet.

Februar 2009:
Fagligt indhold og undervisningsformer i de valgte 6 temaer beskrives og færdiggøres i form af undervisningsmateriale til brug for folkeskoler, gymnasier og lærerseminarier og udbydes gennem Elmuseets landsdækkende undervisningskatalog og hjemmeside.

Skoleavisen: Fremtidens Energi, Industri og Klima

1. sep. 2008 – maj 2009

Aug-sep 2008:
Indledende møder

okt-nov 2008:
Ansøgninger og virksomhedskontakter

nov-dec 2008:
Redaktion, aftaler, research

dec 2008 -jan 2009:
Produktion 1 (research, tekst, korrektur,)

feb 2009:
Produktion 2 (tekst, korrektur, billeder, grafik, illustrationer)

mar 2009:
Layout, prøvetryk

apr-maj 2009:
Tryk og distribution

Budget

Budgettet forudsætter en væsentlig ekstern støtte. Skulle denne eksterne støtte – mod forventning – ikke opnås, kan budgettet reduceres tilsvarende efter aftale med de eksterne støtter.

EL·museet

Danmarks Industrimuseum

Særudstilling: ***Energi og Klima – en verden i forandring***	**Interne udg. kr.**	**Eksterne udg. kr.**	**Totalpris kr.**	**Ansøgt beløb kr.**
Research til udstilling og manuskript	100.000		100.000	
Design og projektering	50.000		50.000	
Udstillingsvægge, montre og lyssætning, montage	50.000	200.000	250.000	
Billedrettigheder, fotostater, bannere mv.		75.000	75.000	
Indkøb af projektionsglobe fra USA og montage		825.000	825.000	
Iskernelaboratorium inkl. teknisk udstyr og akryl iskerner	20.000	280.000	300.000	
Markedsføring		100.000	100.000	
Diverse udgifter		50.000	50.000	
Subtotal	**220.000**	**1.530.000**	**1.750.000**	**550.000**
Særudstilling: ***Industri og Klima – en verden i forandring***	**Interne udg. kr.**	**Eksterne udg. kr.**	**Totalpris kr.**	**Ansøgt beløb kr.**
Koordinering, ekstern konsulent		210.000	210.000	
Virksomheder, anslået bidrag		1.200.000	1.200.000	
Transport, kørsel, forsikring	100.000	100.000	200.000	
Produktionsomkostninger		200.000	200.000	
Markedsføring	50.000	100.000	150.000	
Subtotal	**150.000**	**1.810.000**	**1.960.000**	**550.000**
Energi- og klimaværkstedet	**Interne udg. kr.**	**Eksterne udg. kr.**	**Totalpris kr.**	**Ansøgt beløb kr.**
Udvikling af indhold og moduler m. bekrivelse og uv-materialer	99.000	66.000	165.000	
Materialer		100.000	100.000	
Kørsel		3.000	3.000	
Subtotal	**99.000**	**169.000**	**268.000**	**100.000**
Skoleavisen: ***Fremtidens Energi, Industri og Klima***	**Interne udg. kr.**	**Eksterne udg. kr.**	**Totalpris kr.**	**Ansøgt beløb kr.**
Planlægning, redaktion, tekstproduktion, korrektur m.m.	125.000		125.000	
Kørsel og møder	10.000		10.000	
Produktionsomkostninger mv. Turbineforlaget, 80.000 stk.		510.000	510.000	
Subtotal	**135.000**	**510.000**	**645.000**	**250.000**
Aktiviteter og events	**Interne udg. kr.**	**Eksterne udg. kr.**	**Totalpris kr.**	**Ansøgt beløb kr.**
Aktiviteter og events	100.000		100.000	
Markedsføring	50.000		50.000	
Subtotal	**150.000**	**0**	**150.000**	**50.000**
	Interne udg. kr.	**Eksterne udg. kr.**	**Totalpris kr.**	**Ansøgt beløb kr.**
Projektsum total	**754.000**	**4.019.000**	**4.773.000**	**1.500.000**

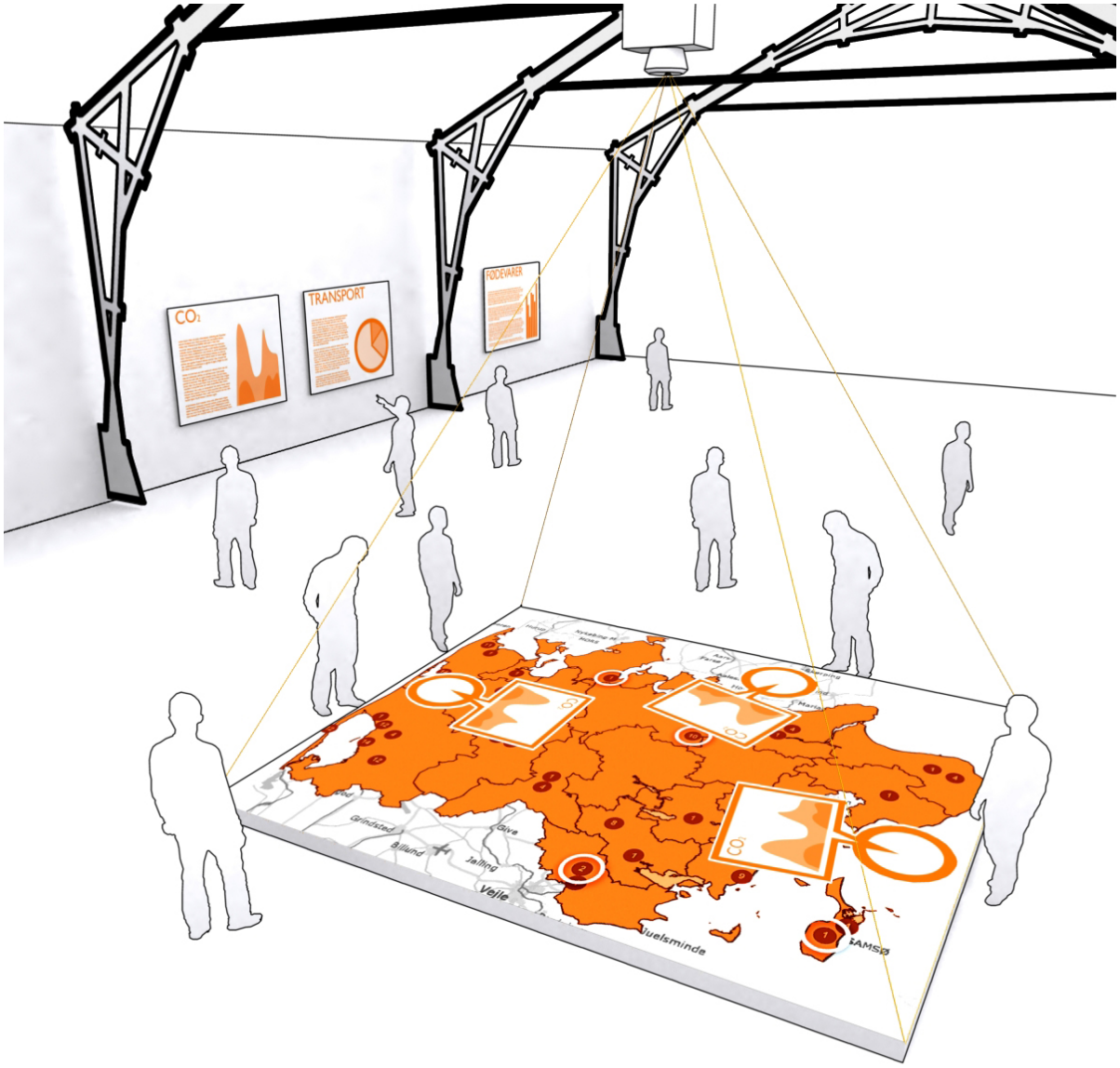

MIDT MILJØ

Et interaktivt energi- og miljøkompetencekort over Region Midtjylland

Ansøgning om midler fra puljen til klimatopmøde-aktiviteter Region Midtjylland

Århus Kommune søger hermed puljen til klimatopmøde-aktiviteter om 800.000 kr. til udvikling af et interaktivt kort over Region Midtjyllands kompetencer inden for energi- og miljøområdet.

1. FORMÅL

Formålet med projektet er at skabe et redskab, der på en ny og innovativ måde kan synliggøre og profilere Region Midtjylland, som en foregangsregion for demonstration af energi- og miljøteknologi. Redskabet skal give et overblik og indblik i, hvilke tiltag, regionens virksomheder og institutioner har iværksat med henblik på udvikling af teknologier eller igangsættelse af aktiviteter, der kan reducere de menneskeskabte påvirkninger af det globale miljø.

Idéen er at udvikle et **interaktivt kompetencekort over regionen**, hvor virksomheder samt forsknings- og udviklingsinstitutioner er plottet ind efter en række forskellige kategorier, herunder f.eks. virksomheder og institutioner, der:

a) udvikler og forsker i miljøteknologi
b) er særligt energieffektive
c) har fokus på medarbejdernes miljøpåvirkning
d) har igangsat aktiviteter der har nedbragt virksomhedens samlede miljøpåvirkning
e) arbejder med formidling, kommunikation m.m. med fokus på miljø og klima

Udgangspunktet er, at de virksomheder og institutioner, der har særlige kompetencer inden for energi- og miljø, bliver repræsenteret med et farvet 'vindue' på det interaktive kort, alt efter type. Brugerne af kortet kan derefter aktivere et vindue og se yderligere informationer om virksomheden samt f.eks. kontaktoplysninger.

Referenceillustrationer: Billedet til venstre viser den interaktive børnebogssøgemaskine, StorySurfer, og billedet til højre viser det interaktive gulv, iFloor, der begge skal fremme den sociale interaktion mellem brugerne af et bibliotek. Begge projekter er udviklet i forskningscentret Interactive Spaces på Århus Universitet med deltagelse af medlemmer fra det ansøgende konsortium.

Som primær teknologi til præsentation af kortet foreslås en interaktiv installation, hvor navigationen foregår ved, at brugeren står ved kortet og f.eks. åbner en projektpræsentation blot ved at nærme sig den pågældende "knappenål". Ved at præsentere informationerne på denne måde, vil brugerne få en oplevelse samtidig med, at de får konkret information om regionens virksomheder og deres aktiviteter. Dermed er traditionelle projektpræsentationer gjort til en opmærksomhedsskabende oplevelse, der vil kunne tiltrække brugere, som ikke normalt interesserer sig for denne type oplysninger.

Den interaktive installation, som kan være et gulv, et bord eller en lignende flade, vil være en fysisk pendant til Region Midtjyllands del af "EnergyMap.dk". Det vil således være oplagt at samarbejde med EnergyMap.dk om tilvejebringelse af informationer til kortet.

Den interaktive installation vil kunne flyttes, og således bruges under FN´s klimatopmøde i december 2009. Desuden vil den kunne bruges både før og efter topmødet, hvor kortet kan flyttes rundt i regionen og placeres på virksomheder, rådhuse eller biblioteker i kommunerne. Redskabet kan således anvendes som udgangspunkt for møder, hvor man kan debattere virksomhedernes, kommunernes og regionens indsats på området. Redskabet vil også kunne bruges i den opfølgning, der skal ske i forbindelse med udvikling af de kommunale handlingsplaner i forhold til energiregnskaberne.

Indsamling af informationer om virksomhederne vil i første omgang kunne gøres manuelt, siden hen vil det være muligt at lade virksomhederne selv indtaste og opdatere deres profil direkte via en hjemmeside og automatisk præsentere disse profiler på det interaktive gulv. Alle regionens virksomheder bliver dermed potentielle samarbejdspartnere i projektet. Dette er dog ikke indeholdt i budgettet for den første version af kortet og kan evt. udvikles i samarbejde med EnergyMap.dk.

2. MÅL

Målet med udviklingen af det interaktive regionskort er at:

- Skabe regional, national og international synlighed om de energi- og miljøteknologiske kompetencer, der findes i regionen.
- Profilere de gode eksempler på, hvordan der eksempelvis via offentligt/privat samspil kan skabes ny viden og teknologier, der kan sikre en bæredygtig udvikling samt aktiviteter der bl.a. er igangsat som led i Region Midtjyllands megasatsning.
- Aktiv involvering af virksomhederne i de mål, som Region Midtjylland har for den regionale erhvervsudvikling inden for energi og miljø.
- Synliggøre Region Midtjyllands mål for udvikling af andelen af vedvarende energi samt regionens miljømål.
- At skabe en ramme for præsentation og debat om målsætninger og konkrete tiltag i lokalområderne.

Evaluering af projektet vil ske i samarbejde med forskningspartnerne og vil primært være baseret på kvalitative metoder, herunder interviews og observation. De konkrete rammer for evaluering vil efterfølgende blive aftalt mellem projektets partnere.

3. BAGGRUND

Involvering af borgere, virksomheder og kommuner i arbejdet med at reducere CO2-udslippet i regionen kræver, at der skabes **opmærksomhed** om projektet, at der er en **oplevelse** forbundet med projektet, der giver borgere og virksomheder lyst til at **lære** mere, og på sigt motivere dem til at få **indflydelse** på målsætningen og i sidste ende selv at **handle**.

Ud fra denne tankegang er Århus Kommune i samarbejde med et konsortium bestående af lokale virksomheder, forskningsinstitutioner og kulturinstitutioner i gang med at udvikle yderligere et interaktivt dialog- og læringsredskab, som kommunen kan bruge som grundlag for at komme i en god og konstruktiv dialog med århusianerne, så de bliver opmærksomme på, hvad de selv kan gøre for at leve op til målsætningen. Det primære redskab bliver et interaktivt bord med fokus på information og fakta om CO2-udledningen, der kan anvendes som udgangspunkt for Århus Kommunes inddragelsesarrangementer i relation til klimaplan 2008-2009.

Århus Byråd har vedtaget en målsætning om at blive CO2- neutral i 2030. Århus Kommune har i den forbindelse udarbejdet et forslag til klimaplan 2008-2009, hvor borgerinddragelse bliver et væsentligt element. Udover de CO2-

reducerende aktiviteter kommunen selv igangsætter, f.eks. lokalplaner for nye lavenergibyggerier og energibesparelser i kommunale bygninger, er forudsætningen for at nå den ambitiøse målsætning, at byens borgere også gør en indsats for at nå målet. Århus Kommunes projekt vil først og fremmet have fokus på, hvad borgerne kan gøre.

Det **interaktive kompetencekort over regionen** skal derimod have fokus på information om den indsats regionens virksomheder, forsknings- og udviklingsinstitutionernes gør på energi- og miljøområdet, og dermed bidrage til at profilere området samt inspirere til at handle i overensstemmelse med regionens energi- og miljømål.

Udviklingen af det interaktive energi- og miljøkompetencekort over regionen skal således ses som et selvstændigt projekt i relation til det borgerinddragelsesprojekt, som Århus Kommune er i gang med at udvikle.

4. AKTIVITETER OG MÅLGRUPPER

Afholdelsen af FN´s klimakonference i København i december 2009 er en oplagt mulighed for både før, under og efter at få skabt international, national og lokal opmærksomhed omkring den erhvervsmæssige styrkeposition, som Region Midtjylland har inden for energi- og miljøområdet. Det interaktive kompetencekort skal bruges under selve FN´s klimakonferencen i København til at skabe synlighed over, hvilke erhvervsmæssige styrkepositioner, der findes i Regionen. Samtidig vil kortet kunne bruges inden klimatopmødet f.eks. i forbindelse med konferencer m.v. Efter klimatopmødet i 2009 vil kortet kunne bruges som et inspirationsredskab til at få endnu flere aktører i regionen til at interessere sig for emnet.

Før klimatopmødet i København (marts 2009 – november 2009)

Aarhus Universitet afholder en klimakonference d. 5-7. marts 2009, som vil foregå i centrum af Århus. Ridehuset i Århus vil på samme tidspunkt danne ramme om en udstilling, hvor de digitale informations- og læringsredskaber, som Århus Kommune vil bruge til at sikre at borgerne - herunder børn og familier - i Århus bliver opmærksomme på Århus Kommunes klimaarbejde, præsenteres for første gang.

På denne udstilling vil det interaktive kompetencekort over regionen også blive præsenteret, og de virksomheder, der ønsker det, vil have mulighed for at være til stede og udstille deres produkter m.v. Målgruppen vil udover borgerne i Midtjylland være de udenlandske konferencedeltagere, men også de journalister og medier, der vil være i Århus for at dække konferencen. Efter konferencen vil kortet kunne flyttes rundt og bruges af virksomheder, kommuner og Region Midtjylland som udgangspunkt for dialogen om, hvordan vi når de energi- og miljømålsætninger, der er sat i gang på internationalt, nationalt, regionalt og lokalt niveau. Målgrupperne er her borgere og virksomheder i regionen.

Under klimatopmødet i København (december 2009)

Det interaktive kompetencekort over regionen skal i december 2009 derefter bruges i den internationale markedsføring af Region Midtjylland i forbindelse med FN´s klimatopmøde i København. Århus Kommune forventer - af Københavns Kommune - at blive inviteret til at udstille på Byernes Plads i København under selve klimatopmødet. Det interaktive regionskort vil kunne indgå i denne udstilling, hvor målgruppen først og fremmest er de udenlandske konferencedeltagere og journalister, der vælger at besøge København under konferencen. De besøgende på udstillingen vil på en nem og ny måde kunne få information om de kompetencer, der findes blandt regionens virksomheder og institutioner.

Efter klimatopmødet i København (januar 2010 og frem)

Også efter 2009 vil Region Midtjylland have fokus på energi- og miljøområdet, da det er et af regionens megasatsninger. Det forventes, at det interaktive kompetencekort vil kunne udvikles som redskab, og dermed fortsat være et brugbart dialogredskab til den proces, der skal sikre at de forhåbentlig positive resultater fra

Klimatopmødet bliver omsat til regionale og lokale initiativer. Redskabet vil således fortsat kunne bruges i forbindelse med udstillinger på eksempelvis skoler, biblioteker m.v. rundt i regionen. En sådan videreudvikling vil dog kræve flere ressourcer, end der er afsat til dette projekt.

5. ORGANISERING OG ØKONOMI

Århus Kommune har bevilliget kr. 100.000 til et forprojekt, der skal udvikle idéen med at bruge digitale medier i borgerinddragelseskampagnen i forbindelse med klimaplanen. Dette arbejde forventes færdigt d. 1. november 2008. Idéen udvikles af et konsortium bestående af Arkitekturbureauet Kollision i samarbejde med bl.a. Aarhus Universitets klimasekretariat, Arkitektskolen Aarhus, Alexandra Instituttet A/S, Forskningscenteret Digital Uban Living, Netværket TEKNE og Moesgaard Museum. Udviklingen af idéen sker naturligvis i et tæt samspil med Århus Kommune.

Efter forprojektets afslutning påbegyndes selve projektet. Det er Århus Kommune, Teknik og Miljø, der er ejer og leder af projektet. Samtidig deltager Århus Kommune også som partner i konsortiet, idet Århus Kommune bl.a. skal bidrage med informationer vedr. CO2- udledningen m.v.

Det er Århus Kommune, der på vegne af konsortiet, ansøger Puljen til klimatopmøde-aktiviteter, men konsortiet vil også gerne invitere Region Midtjylland til at deltage som partner i projektet. Udviklingen af det interaktive energi- og miljøkompetencekort over Region Midtjylland vil således blive en integreret del af projektet. Det forventes, at Region Midtjylland bl.a. vil skulle bidrage med viden om regionens mål og indsats på energi- og miljøområdet, samt bidrage til, at der sker en koordineret kontakt til de virksomheder og institutioner, som skal indgå i projektet.

I forhold til organisering af projektet er der som bilag 1 vedlagt et organisationsdiagram. I nedenstående tabel er i oversigtsform vist, hvordan hele projektet forventes finansieret. I forhold til det ansøgte bidrag fra puljen til klimatopmøde-aktiviteter er der som bilag 2 vedlagt et mere detaljeret budget.

Aktivitet	**Finansiering**	**Kr.**
Forprojekt	Århus Kommune, Erhvervs- og byudvikling	100.000
Borgerdialogredskaber (Interaktive lærings- og dialogredskaber, udstillingsmaterialer mv.)	Århus Kommune, Teknik og Miljø	1.000.000
Virksomhedsdialogredskab. (Interaktivt kompetencekort over regionen og udstillingsmaterialer)	Vækstforum: Pulje til klimatopmøde-aktiviteter	800.000

6. OVERORDNET TIDS- OG AKTIVITETSPLAN

Der vil i forbindelse med forprojektet blive udarbejdet en mere detaljeret tids- og aktivitetesplan for projektet.

Aktivitet	**Tid**
Færdiggørelse af forprojektet	1. november 2008
Udvikling af selve redskaberne og udstillingen	november 2008- februar 2009
Første præsentation af udstillingen	5-7. marts 2009
Udstillingsturné	april 2009 - december 2009
Udstilling på byernes plads i København	december 2009

ANSØGER:
Århus Kommune:
Teknik og Miljø, Natur og Miljø,
Valdemarsgade 18, 8000 Århus C
&
Borgmesterens Afdeling, Erhvervs- og Byudvikling,
Rådhuset, 8000 Århus C

PROJEKTANSVARLIG:
Afdelingschef Eva Due
Teknik og Miljø, Natur og Miljø,
Valdemarsgade 18, 8000 Århus C

Århus Kommune:	Århus Kommune:
Teknik og Miljø	Borgmesterens Afdeling
Natur og Miljø	Erhvervs- og Byudvikling
Dato:	Dato: 6/12-2006
Claus Nickelsen	
Natur- & Miljøchef Claus Nickelsen	Erhvervschef Jan Beyer Schmidt-Sørensen

BILAG 1: Organisationsdiagram for MIDTMILJØ-projektet

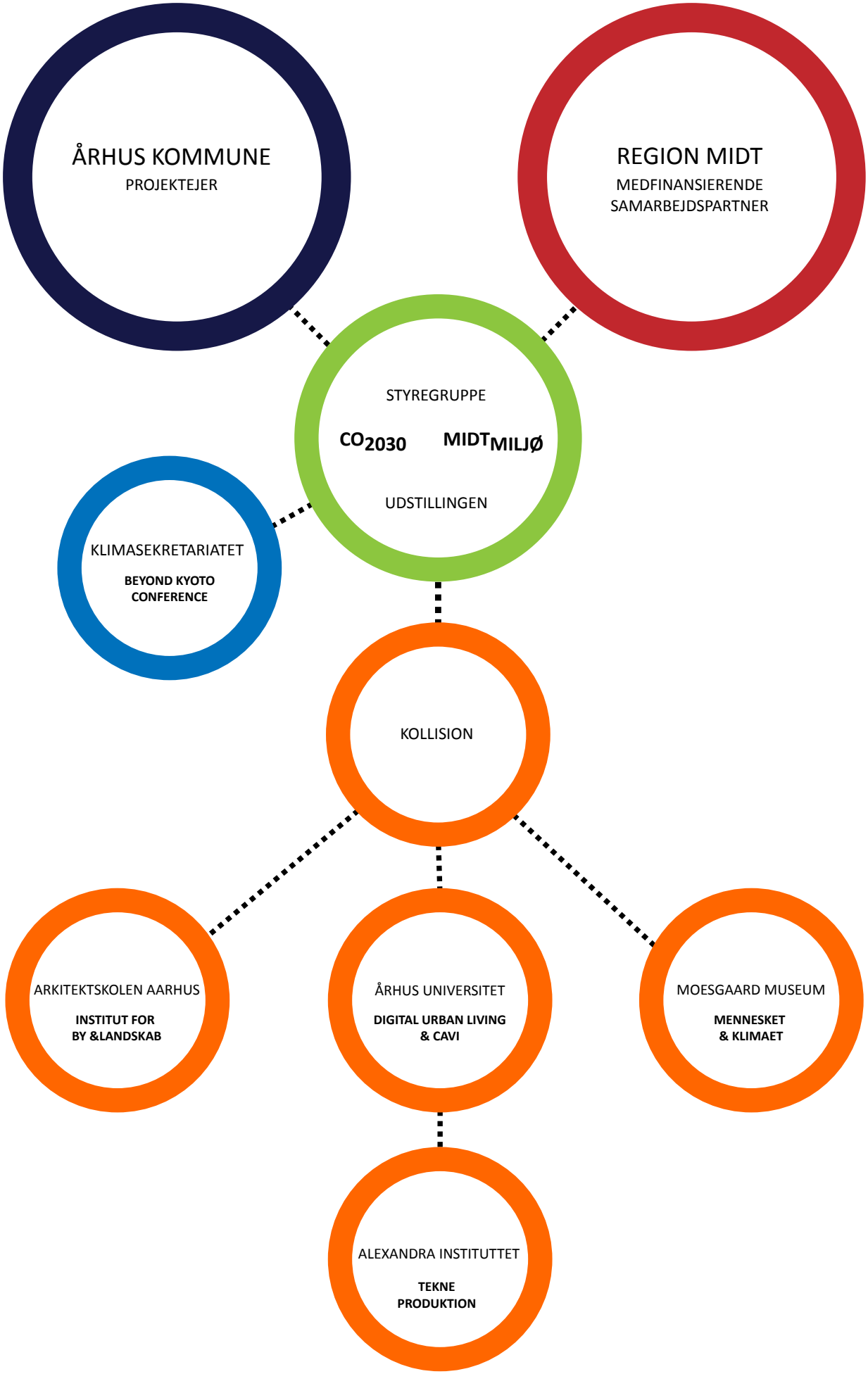

BILAG 2: Budget for MIDTMILJØ-projektet

TYPE	OPGAVE	ANSVARLIG	MILEPÆLE	PRIS
1. KORTMATERIALE				
	Bearbejdning af grundkort	Kollision	1. jan.	
	Grafisk tilpasning	Kollision	1. jan.	
	SAMLET			**120.250,00**
2. INTERAKTION				
	Koncept	Kollision	1. dec.	
	Koncept (forskning)	Forskningspartnere	1. dec.	
	Programmering (tracking)	Kollision	1. feb.	
	Programmering (interface)	Kollision	15. feb.	
	Bearbejdning af interaktionslyd	Kollision	15. feb.	
	Opsætning: hardware (skærm/projektor, PC, diverse)	Kollision	1. marts	
	Konstruktion	Kollision	1. marts	
	SAMLET			**243.275,00**
3. SKABELON & INDHOLD				
	Udvælgelse af start virksomheder/projekter (25 stk.)	Regionen	1. dec.	
	Indhentning af materiale fra virksomheder	Regionen	1. dec.	
	Skabelon til indtastning	Kollision	1. dec.	
	Grafik/fotos	Kollision	1. jan.	
	Færdige præsentationer	Kollision	1. feb.	
	Database (prog./opsætning)	Kollision		
	SAMLET			**138.750,00**
4. HARDWARE				
	PC+software	Kollision	15. feb.	
	HD projektor	Kollision	15. feb.	
	HD webcam	Kollision	15. feb.	
	Rig	Kollision	15. feb.	
	SAMLET			**62.000,00**
5. OPSÆTNING & SUPPORT				
	Opsætning af udstilling (Ridehuset)	Kollision	5. marts	
	Opsætning klimatopmøde (København)	Kollision	29. nov.	
	Rejse/fragt (klimatopmøde)	Kollision	ultimo nov.	
	Support (Ridehuset)	Kollision	5.-7. marts	
	Support (klimatopmøde, 24 timers varsel)	Kollision	30. nov.-11. dec.	
	Manual + uddannelse af personale	Kollision	1. marts	
	Opsætning i regionen (5 steder i perioden)	Kollision	april - okt.	
	Rejser/fragt til 5 steder i regionen	Modtager kommune	april - okt.	
	Support (48 timers varsel, mar-jan, region Midtjylland)	Kollision	efter marts	
	SAMLET			**165.025,00**
7. PROJEKTLEDELSE MM.				
	Møder	Kollision	løbende	
	Rejser/fragt	n/a	løbende	
	Ophold/forplejning	n/a	løbende	
	Projektkoordinering	Kollision	løbende	
	Evaluering	Forskningspartnere	løbende	
	SAMLET			**70.450,00**
I ALT				**799.750,00**
8. WEB				
	Databaseintegration	kollision	efter marts	
	Grafik	kollision	efter marts	
	Programmering af grænseflade	kollision	efter marts	
	Indholdsbearbejdning	kollision	efter marts	
	SAMLET			**218.300,00**
I ALT				**1.018.050,00**

Samarbejde, synlighed og folkelig forankring

Foreningen af Folkehøjskoler i Danmark (FFD) vil med et landsdækkende og internationalt projekt, forud for FN's klimatopmøde i København i 2009, sætte fokus på konkrete ideer til løsninger på klimaproblematikkerne, der går på tværs af de fora, som traditionelt arbejder sammen og forholder sig til hinanden.

Projektet hedder ***COme 2gether – climate dialogue across borders*** og skal medvirke til at sikre klimadagsordenen en dansk og international folkelig og tværsektoriel forankring op til, under og efter klimakonferencen næste år.

Vi vil gerne vise danskere og omverden, hvad vi kan på energi- og klimaområdet i Danmark og afholder bl.a. en serie lokale klima-events ved 17 højskoler fordelt over det meste af landet i august 2009. 8 af de deltagende højskoler ligger i Region Midtjylland, hvortil kommer 4, som arbejder med projektets indhold, men ikke udbyder et kursus under projektet i uge 33 næste år. Midtjylland er således den region som er mest aktiv i forhold til vores projekt – og det giver gode muligheder for synliggørelse og udvikling af regionens styrker indenfor energi og klima.

Denne ansøgning omhandler støtte til sikring af, at Region Midtjylland får en tyngde og synlighed i det samlede projekt, som passer til den store aktivitet, der foregår på alle planer i regionen. Samtidig vil projektets aktiviteter danne en platform for fremvisning af konkrete elementer af Regionens energi- og miljøsatsning lokalt, nationalt og internationalt.

Vi søger således om midler til en pulje, som skal uddeles efter kvalificeret vurdering af midtjyske ***COme 2gether*** højskolers forslag til konkrete aktiviteter, som skal fremme

1) synligheden af regionens klima-relevante aktiviteter og indsatser, f.eks. ved de planlagte events lokalt, i København ved udgangen af uge 33 og under selve topmødet i december 2009;

2) det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde i regionen – også efter 2009. Bl.a. via virksomhedsinddragelse og –besøg.

Kriterierne for uddeling af midler fra puljen skal følge Regionens kriterier for puljen til klimatopmødet:

1) Aktiviteten synliggør og profilerer Region Midtjyllands styrkepositioner på energi- og miljøområdet regionalt/nationalt/internationalt

2) Aktiviteten sætter fokus på teknologier/løsninger til reduktion af den menneskeskabte påvirkning af det globale miljø.

3) Aktiviteten forventes at have erhvervsudviklingsmæssig effekt

4) Relevante virksomheder medvirker ved udvikling og gennemførelse af projektet

5) Projektet gennemføres i tilknytning til, som led i eller er koordineret med andre af de initiativer, der er planlagt i forbindelse med FN's klimatopmøde 2009 (dette kriterium opfyldes af alle deltagende højskoler via det samlede projekt ***COme 2gether***)

Overordnet projektidé

Under titlen ***COme 2gether – climate dialogue across borders*** inviterer vi 3-500 danske og 3-500 udenlandske deltagere en uge på klimahøjskole i august 2009. Dette centrale element er en del af en proces med både forudgående og opfølgende aktiviteter og events. Projektet er lokalt forankret på 17 forskellige højskoler, der er spredt ud over hele landet.

Interessenterne i klimaproblematikkerne – og forhandlingsprocesserne omkring dem – arbejder på forskellige niveauer, har forskellige udgangspunkter (fagligt og politisk), taler forskellige sprog, har forskellige opfattelser af mål/metoder og har forskellige muligheder for indflydelse. Disse forskelle kan i mange sammenhænge virke som barrierer for et samarbejde, et samspil eller en dialog, som potentielt kunne flytte grænser og skabe innovation og nye muligheder for konkret udvikling til glæde for alle.

Vi vil sætte fokus på konkrete ideer til løsninger på klimaproblematikkerne, der går på tværs af de fora, som traditionelt arbejder sammen og forholder sig til hinanden. Derfor inviterer og inddrager vi bredt. Projektet inkluderer således deltagere fra "gaden", lokalmiljøer, kommuner/administration, virksomheder, NGO'er, ministerier, folketing/regering m.m.

Sammen vil vi afkode klimaproblematikkens elementer og fokusere på, hvad der konkret skal til - på såvel praktisk, filosofisk og politisk niveau – for at løse elementerne i klimaproblematikken på kort og lang sigt.

Det centrale højskoleophold er placeret i god tid forud for den internationale klimakonference i København i december 2009, for at kunne danne basis for et bredt forankret folkeligt afsæt for beslutningstagernes debat og positionering forud for konferencen. Samtidig giver det projektet en større mediemæssig – og dermed folkelig – synlighed ikke at skulle konkurrere med de mange andre tiltag, som ligger lige omkring og under konferencen.

Projektet bakkes op af både Undervisningsministeriet og Klima – og Energiministeriet.

Se detaljeret projektbeskrivelse i bilag 1.

Projektets indhold i Region Midtjylland

Vi vil meget gerne involvere virksomheder, kommuner, uddannelsesinstitutioner, regionen og evt. andre interessenter i:

1) Udviklingen af fagligt indhold på ***COme 2gether*** højskolernes kurser i august 2009.
2) Deltagelse på ***COme 2gether*** højskolernes kurser i august 2009.
3) Synliggørelse af regionens styrker indenfor energi og klima overfor:
    a. De danske og internationale deltagere i ***COme 2gether*** kurserne på højskolerne.
    b. Den regionale og lokale befolkning.
    c. Deltagere og interessenter fra resten af Danmark – ved afsluttende stor event i København i uge 33.
    d. Befolkning, gæster m.v. ved den store København – event.
    e. Internationale og danske aktører og besøgende som kommer til København under FN's klimatopmøde i december 2009.

Overordnet kursusforløb

Alle ***COme 2gether*** højskolerne arbejder indenfor den fælles ramme som projektet udgør. Vi har defineret nogle temaer som vi fokuserer på i forhold til

- **Indhold:**
  - Videndeling,
  - kapacitetsopbygning,
  - samarbejdspartnere,
  - undervisningsmaterialer,
  - metoder m.v.
- **Formidling: Synliggørelse lokalt, nationalt og internationalt via**
  - www.come2gether.nu /www.come2gether.com - projektets officielle internationale kommunikationsplatform.
  - ”Bogen” - et værktøj til debat og handling, bl.a. baseret på input fra projektets deltagere, som udkommer på papir og web.
  - www.hojskolerne.dk - Højskolernes samlede webplatform med gennemsnitligt 25.000 unikke besøg om måneden og 210.000 sidevisninger.
  - www.ffd.dk - Folkehøjskolernes Forening i Danmark
  - Trykte materialer produceret til undervisningsbrug
  - FFD´s nyhedsbreve forud for kurset i 2009
  - Viral netværksmarkedsføring (Facebook, Twitter, Myspace, Flickr, m.m.)
  - Merchandise
  - Pressearbejde (herunder samarbejde med mediesamarbejdspartner og Højskolebladet)
  - 17 lokale events med de lokale højskoler som udgangspunkt
  - Hovedevent i København (manifestforestilling)
- **Rekruttering** og
- **Opfølgning**

COme 2gether højskolerne har alle program i uge 33 efter nedenstående overordnede plan. Hver højskole udvikler sin egen tilgang og idé indenfor den fælles ramme – og den lokale event kan lægges hvor det passer bedst i forhold til fokus og samarbejdspartnere.

Uge 32	**Uge 33**					
Søndag	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag
Ankomst og velkomst				Lokal og/eller		Fælles event i København (Events, sjov i gaden, udstillinger, foredrag m.v.)
				regional event		

Rekruttering og optimal sammensætning af kursister

Vi vælger deltagerne ud for at sikre et højt niveau, repræsentativitet, engagement og diversificerede input. Udvælgelsen sker på baggrund af interesserede potentielle deltageres ansøgning om deltagelse og konkrete input i forhold til problemstillingen. Koordineringen foregår konkret via Internetbaseret kategoriseret tilmelding.

Danske deltagere:

1. Højskolerne annoncerer kurset via deres sædvanlige kanaler.
2. Virksomheder, relevante institutioner, NGO'er og borgere tilbydes kursusdeltagelse via annoncering og direkte kontakt. Kontakt til denne målgruppe skabes bl.a. via kommunerne, CONSITO, Klimakonsortiet og Dansk Industri Business Development (DIBD).

Udenlandske deltagere:

1. Ovennævnte organisationer inviteres til at tage partnere fra hele verden med på højskole.
2. Samtidig vil vi samarbejde med især NGO'er, uddannelsesinstitutioner og virksomhedernes organisationer om en bred rekruttering, samt eventuelt sponsorering, af yderligere deltagere (internationale og/eller danskere – f.eks. studerende).

Samarbejdspartnere

Projektet bygger på samarbejde på tværs af *sektorer* - ikke blot organisationer. Vi vil samle mennesker/repræsentanter med forskellige økonomiske interesser, faglige og politiske udgangspunkter, sprog, opfattelser af mål/metoder og muligheder for indflydelse. Mødet på tværs vil tilvejebringe nye ideer, innovation og partnerskaber og dermed skabe nye muligheder for en udvikling der er både bæredygtig og attraktiv.

Hvorfor vores projekt er interessant for de andre:

- Højskolerne har en helt unik logistik og faciliteringskompetence.
- Højskolerne er neutrale institutioner med oplysning, dialog og demokratisk dannelse som fremmeste mål.
- Projektets deltagere og partnere vil få mulighed for konkrete aktiviteter på 15-25 højskoler fordelt ud over hele landet.
- Højskolerne har senge, gode undervisnings-/mødelokaler samt egne køkkener generelt kendt for fortrinlig forplejning.

Ovenstående elementer vil indgå i det direkte samarbejde med især de andre civilsamfundsorganisationer, som er aktive i forbindelse med COP15 (via et kommende fælles civilsamfunds sekretariat), som til gengæld vil bringe deres ekspertise og viden ind på højskolerne og ind i projektets centrale dialog, kapacitetsopbygning (indhold) og videndeling.

Hvorfor private virksomheder også vil være interesserede:

De kan bakke op om et folkeligt forankret klimainitiativ med lokalt, nationalt og internationalt fokus, og samtidig opnå flere fordele:

1. **Gøre en forskel:** Virksomheden kan direkte medvirke til at sætte fokus på en af de største og vigtigste udfordringer for verden i nyere tid.
   Dette kan synliggøres i deres grønne regnskab – og indgå i arbejdet med virksomhedens sociale ansvar.
2. **Få ny viden og kontakt:** Virksomheden får input udefra via oplyste medarbejdere, som i forbindelse med projektet vil få mulighed for ny lokal, national og international dialog og kontakt.
3. **Få motiverede medarbejdere/samarbejdspartnere:** Den enkelte deltagende medarbejder og/eller udenlandske samarbejdspartner vil med garanti opleve et øget engagement og ny motivation i forhold til at skabe ændringer personligt, på jobbet, i fritids- og privatliv.

4. **Synliggøre deres engagement**: Deltagelse i projektet kan bruges som afsæt for lokal, national og international presseomtale. Alle sponsorer vil blive nævnt i relevante elementer af FFD's eksponeringsplatform.

Hvordan de enkelte (grupper af) samarbejdspartnere involveres

Vi har p.t. etableret kontakt til en bred vifte af relevante samarbejdspartnere. Der er indgået deciderede samarbejdsaftaler med: CONCITO (Danmarks første tværsektorielle grønne tænketank), 92-gruppen (20 miljø- og udviklingsorganisationer) og Friluftsrådet (grønt flag – grøn højskole). Vi samarbejder med andre indenfor følgende kategorier:

Kapacitetsopbygning og videndeling:
Virksomheder, uddannelsesinstitutioner, interesseorganisationer og NGO'er inviteres til at deltage i kapacitetsopbygning og videndeling forud for projektets centrale kursus og event i august 2009.

Deltagelse i klimakurser på højskoler:
Repræsentanter for alle som har en aktie i klimakonferencens udkomme (politikere, administratorer, virksomheder, NGO'er, befolkning) inviteres til at deltage i højskolernes klimakurser i august 2009.

Deltagelse i sideløbende begivenheder og events:
Repræsentanter for alle som har en aktie i klimakonferencens udkomme (politikere, administratorer, virksomheder, NGO'er, befolkning) inviteres til at deltage med input ved såvel de lokale events rundt omkring i landet som de centrale events i København (v. slutningen af kurset og under COP15)

Se udkast til indhold og fokus fra regionens involverede højskoler – bilag 2

Se vedhæftede bekræftelse af samarbejde fra CONCITO og 92-gruppen.

Økonomi

Vi har et samlet budget på ca. 11. millioner kroner. Det er delvist støttet p.t. og vi arbejder stadig på resten af finansieringen. *Se vedhæftede samlede budget.*

Til den herved søgte pulje, søger vi kr. 250.000 til delvis dækning af nedenstående poster i budgettet. Der er ikke lavet en fordeling af udgifter i forhold til regioner.

Milepæl 3: Komptenceopbygning og kursusindhold inkl. materialer			
Rejseomkostninger	10.000	10.000	
Møder/konferencer	50.000	50.000	
Undervisningsmaterialer	250.000	250.000	
Milepæl 5: Kurser på højskoler			
Rejseomkostninger	1.100.000		
Kommunikation/markedsføring	100.000		
Honorarer	220.000		
En uges ophold for 1000 deltagere	4.881.000	1.381.000	
Højskolernes salg af højskolekurser		1.750.000	
Milepæl 6 og 9: Events i august og under COP15			
Rejseomkostninger	110.000		
Kommunikation og markedsføring	130.000	50.000	
Roadshow / honorarer	135.000	50.000	
Leje af faciliteter	80.000	50.000	
Total f. elementer denne ansøgn. vedr. (ikke de røde)	**865.000**	**460.000**	

Organisation

COme 2gether højskoler i Region Midtjylland samarbejder med en eller flere virksomheder i regionen omkring formulering af pulje-ansøgninger til projekter som ligger inden for denne ansøgnings ramme.

Tildeling af midler til aktiviteter: Aktivitetspuljens midler fordeles af en styregruppe bestående af: En repræsentant for Region Midtjylland, FFD's projektkoordinator, evt. FFD's kommunikationschef samt en udefrakommende ressourceperson (event-ekspert). Kriterierne for uddeling af midler fra puljen skal følge Regionens kriterier for puljen til klimatopmødet.

FFD er ansvarlig for evaluering, afrapportering og regnskabsaflæggelse i forhold til de eventuelt tildelte puljemidler.

"Vi politikere kan umuligt løse klimaudfordringen alene. Vi er afhængige af oplyste befolkninger, som er i stand til at forstå, håndtere og agere i forhold til klimaudfordringen. Her spiller højskolerne en vigtig rolle. Med ***COme2gether*** *udnyttes højskolens åbne læringsrum optimalt til at løfte en af de vigtigste oplysningsopgaver: At uddanne en ny generation af borgere, ikke bare i Danmark, men unge fra hele verden til at være ambassadører for klimaudfordringen."*

Citat Connie Hedegaard

Udkast til budget - COme2gether – september 2008

		Total	Sikret anden finansiering
	Milepæl 1: Projektopstart		
	Konsulentbistand	25.000	
*1	Projektudvikling. Personale	120.000	110.000
	møder/tænketank	1.500	
	Milepæl 2: Rekruttering og kommunikation		
	rejseomkostninger	25.000	
*2	Markedsføring, konsulentbistand	145.000	75.000
*2	Kommunikationsplatform	300.000	200.000
*2	Oversættelse	26.000	26.000
	Milepæl 3: Komptenceopbygning og kursusindhold inkl. materialer		
*2	Rejseomkostninger	10.000	10.000
*2	Møder/konferencer	50.000	50.000
*2	Undervisningsmaterialer	250.000	250.000
	Milepæl 4 og 8: Europæisk Kulturmøde 2008 og 2009		
*3	Rejseomkostninger	90.000	25.000
*3	Kommunikation	220.000	38.000
*3	Honorarer	60.000	45.000
*3	Kost og logi	180.000	92.000
	Milepæl 5: Kurser på højskoler		
	Rejseomkostninger	1.100.000	
	Kommunikation/markedsføring	100.000	
	Honorarer	220.000	
*4	En uges ophold for 1000 deltagere	4.881.000	1.381.000
	Højskolernes salg af højskolekurser (virksomh. M.v.)		1.750.000
	Milepæl 6 og 9: Events i august og under COP15		
	Rejseomkostninger	110.000	
*2	Kommunikation og markedsføring	130.000	50.000
	Roadshow / honorarer	135.000	50.000
*2	Leje af faciliteter	80.000	50.000
	Milepæl 7: Bogen		
	Tryk	680.000	
	Distribution	125.000	
	Milepæl 10: Opfølgning og evaluering		
	rejseomkostninger	10.000	
	Konference/præsentation	42.000	
	Løn og drift		
	Projektleder 2 år	1.180.000	
	Projektmedarbejder - specifikke opg.	600.000	
*2	Konsulentbistand - alle faser	89.000	89.000
	Administration/kontorhold FFD	350.000	
	Diverse	100.000	
	Total (pr. 26. sept. 2008)	**Kr. 11.434.500**	**Kr 4.291.000**

***1:** Støttet af Undervisningsministeriet
***2:** Støttet af UVM's Tips og Lotto midler
***3:** Dækkes via tilskud fra bl.a EU-nævnet
***4**: Ca. halvdelen af denne post søges dækket via egenbetaling og sponsorering her indsat som egenbetaling i feltet nedenfor. **Staten yder tilskud** til en uges kursus efter deres takst 1: 1.381 kr. De støtter således 1000 kursister med i alt kr. 1.381.000

FONDEN TIL
MARKEDSFØRING
AF DANMARK

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET

Ansøgningsskema

ANSØGNINGSSKEMA

1 **Generelle oplysninger**
Titel, varighed og beløb
Juridisk ansvarlig (projektholder)
Projektansvarlig
Regnskabsansvarlig
Samarbejdspartnere

2 **Projektoplysninger**
Generel projektbeskrivelse
Projektplan
Tilskudskriterier

3 **Underskrift**

Projektets titel

COme2gether – climate dialogue across borders

Varighed og beløb

Projektets samlede varighed i måneder	24
Det samlede budget for hele projektet i DKK	11.666.700
Det samlede beløb ansøgt fonden i DKK	5.823.000

Den juridisk ansvarlige (projektholder)

Navn på virksomhed/organisation	Folkehøjskolernes Forening i Danmark (FFD)
Navn på kontaktperson	Niels Glahn
CVR-nummer	8699 3511
Ejerforhold	Forening
Adresse	Nytorv 7
Postnummer	1450
By	København K.
Telefon	33 36 40 40
Telefax	33 13 98 70
E-mail	kontor@ffd.dk

Den projektansvarlige

Navn	Berit Asmussen
Arbejdssted	FFD, Nytorv 7, 1450 København K.
Privat adresse	Birkhøjterrasserne 447A
Postnummer	3520
By	Farum
Telefon	33 36 40 35 / 28 34 62 99
Telefax	33 13 98 70
E-mail (påkrævet)	ba@ffd.dk
Arbejdsstedets CVR-nummer	8699 3511

Den regnskabsansvarlige

Navn	Niels Glahn
Arbejdssted	FFD, Nytorv 7, 1450 København K.
Privat adresse	Peter Bangs Vej 123
Postnummer	2000
By	Frederiksberg C.
Telefon	33 36 40 32 / 20 35 23 62
Telefax	33 13 98 70
E-mail	ng@ffd.dk
Arbejdsstedets CVR-nummer	8699 3511

Samarbejdspartnere

Nedenfor findes en liste over de højskoler som er projektets primære samarbejdspartnere såfremt projektet finder tilstrækkelig finansiering.

Vi er i kontakt med centrale samarbejdspartnere fra andre brancher, dækkende fra virksomheder til NGO'er over tænketanke m.v.. P.t. arbejder vi på en ny formel samarbejdskonstellation. Se mere om dette på side 10 efter listen over højskoler.

Virksomheden/institutionens navn	Bornholms Højskole
CVR-nummer	17 58 94 15
Adresse	Almindingsvej 35
Postnummer	3720
By	Aakirkeby
Telefon	56 97 40 77
Telefax	
E-mail	kontor@bhhs.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Brandbjerg Højskole
CVR-nummer	59 79 99 16
Adresse	Brandbjergvej 12
Postnummer	7300
By	Jelling
Telefon	75 55 44 88 (61 34 49 16)
Telefax	
E-mail	saxgren@gmail.com (sl@brandbjerg.dk)
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Brenderup Højskole
CVR-nummer	10 23 48 08
Adresse	Stationsvej 4
Postnummer	5464
By	Brenderup
Telefon	64 44 24 14 eller 51 70 05 37
Telefax	
E-mail	kontor@brenderuphojskole.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Den Internationale Højskole
CVR-nummer	23 25 34 10
Adresse	Montebello Allé 1
Postnummer	3000
By	Helsingør
Telefon	49 21 33 61
Telefax	
E-mail	soeren@ipc.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Esbjerg Højskole
CVR-nummer	42 54 37 13
Adresse	Stormgade 200
Postnummer	6700
By	Esbjerg
Telefon	79 13 74 00 – 28 79 96 46
Telefax	
E-mail	pjj@eh.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Europahøjskolen på Kalø
CVR-nummer	39 78 03 13
Adresse	Skovridervej 1
Postnummer	8410
By	Rønde
Telefon	86 37 12 86
Telefax	86 37 31 78
E-mail	mgliemann@yahoo.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Grundvigs Højskole
CVR-nummer	60 18 72 15
Adresse	Frederikværksgade 147
Postnummer	3400
By	Hillerød
Telefon	48 26 87 00 / 50 48 81 92
Telefax	
E-mail	info@grundvigs.dk eller s.morck@gmail.com
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Krogerup Højskole
CVR-nummer	44 91 32 16
Adresse	Krogerupvej 13
Postnummer	3050
By	Humlebæk
Telefon	49 19 03 80
Telefax	
E-mail	bjarne@krogerup.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Løgumkloster Højskole
CVR-nummer	17 98 45 19
Adresse	Brorsonsvej 2
Postnummer	6240
By	Løgumkloster
Telefon	74 74 40 40 / 28 90 92 37
Telefax	
E-mail	maria@lkhojskole.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Nordfyns Folkehøjskole
CVR-nummer	16 77 84 00
Adresse	Fælledvej 11
Postnummer	5400
By	Bogense
Telefon	16 77 84 00
Telefax	
E-mail	bogense@email.dk.
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Odder Højskole
CVR-nummer	59 78 45 28
Adresse	Rørthvej 34 A
Postnummer	8300
By	Odder
Telefon	86 54 07 44
Telefax	
E-mail	mail@odderhojskole.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Højskolen Performers House
CVR-nummer	27 10 39 95
Adresse	Papirfabrikken 76
Postnummer	8600
By	Silkeborg
Telefon	86 80 08 20
Telefax	
E-mail	agerbo@performershouse.dk gansgaard@performershouse.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Ry Højskole
CVR-nummer	38 97 12 12
Adresse	Klostervej 36
Postnummer	8680
By	Ry
Telefon	86 89 18 88 / 29 93 96 97
Telefax	
E-mail	kontoret@ryhojskole.dk / rasmus@ryhojskole.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Rørvig Folkehøjskole
CVR-nummer	62 44 60 13
Adresse	Dybesøvej 114
Postnummer	4581
By	Rørvig
Telefon	59 91 92 93
Telefax	59 91 90 09
E-mail	info@rfh.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Silkeborg Højskole
CVR-nummer	21 95 93 16
Adresse	Platanvej 12
Postnummer	8600
By	Silkeborg
Telefon	86 82 29 33
Telefax	
E-mail	hkk@silkeborghojskole.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Uldum Højskole
CVR-nummer	16 01 11 18
Adresse	Højskolebakken 11
Postnummer	7171
By	Uldum
Telefon	75 67 82 11
Telefax	
E-mail	kurt@uldum-hojskole.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Vallekilde Højskole
CVR-nummer	68 90 98 13
Adresse	Højskolevej 9
Postnummer	4534
By	Hørve
Telefon	59 65 60 45
Telefax	
E-mail	bo@vallekilde.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Gymnastik og Idrætshøjskolen ved Viborg
CVR-nummer	14 94 07 31
Adresse	Vinkelvej 32
Postnummer	8800
By	Viborg
Telefon	86 67 20 11
Telefax	
E-mail	tinna@giv.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Højskolen Østersøen
CVR-nummer	15 75 63 49
Adresse	Flensborgvej 48-50
Postnummer	6200
By	Aabenraa
Telefon	7462 8043
Telefax	
E-mail	up@hojoster.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Testrup Højskole
CVR-nummer	41 97 92 16
Adresse	Testrupvej 110
Postnummer	8320
By	Mårslet
Telefon	86 29 03 55
Telefax	86 29 43 99
E-mail	testrup@testrup.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Den Europæiske Filmhøjskole
CVR-nummer	13 57 00 00
Adresse	Carl Th. Dreyersvej 1
Postnummer	8400
By	Ebeltoft
Telefon	86 34 00 55
Telefax	86 34 05 35
E-mail	administration@efc.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Ryslinge Højskole
CVR-nummer	42 28 59 19
Adresse	Højskolen 1
Postnummer	5856
By	Ryslinge
Telefon	62 67 10 20
Telefax	62 67 19 55
E-mail	
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Den Rytmiske Højskole
CVR-nummer	12 66 87 08
Adresse	Jyderupvej 18
Postnummer	4560
By	Vig
Telefon	59 36 06 00
Telefax	59 31 81 80
E-mail	
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Egmont Højskolen
CVR-nummer	46 23 11 12
Adresse	Villavej 25, Hou
Postnummer	8300
By	Odder
Telefon	87 81 79 00
Telefax	87 81 79 79
E-mail	mail@egmont-hs.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Borups Højskole
CVR-nummer	15 23 99 13
Adresse	Frederiksholms Kanal 24
Postnummer	1220
By	København K
Telefon	33 12 34 45
Telefax	
E-mail	borups@borups.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Virksomheden/institutionens navn	Vestjyllands Højskole
CVR-nummer	68 69 14 51
Adresse	Skraldhedevej 8
Postnummer	6950
By	Ringkøbing
Telefon	96 753 777
Telefax	
E-mail	kontor@vestjyllandshojskole.dk
Ejerforhold	Selvejende institution

Formel samarbejdskonstellation og sekundære samarbejdspartnere

Vi er p.t. i gang med at definere struktur og indhold i et "civilsamfundskonsortium" sammen med CONCITO og 92-gruppen. Ideen er, at sikre koordination, dialog og indhold i de søjler af aktiviteter og interesser som centrale civile aktører hver især planlægger frem mod – og ikke mindst efter – klimatopmødet i december 09. Overskriften er OPLYSNING og motivationen er at skabe afsæt for handling og at fjerne barriererne for en bæredygtig klimaudvikling.

Udviklingspartnere:

> **CONCITO:** Ny grøn tænketank og Danmarks største grønne netværk, som bringer olie- og energiselskaber i nærkontakt med miljøaktivister, forskere og kulturpersonligheder. Se http://www.concito.info
>
> **92-gruppen:** Danske miljø- og udviklingsorganisationer har samarbejdet i 92-gruppen siden forberedelserne til FN's Miljø- og Udviklingskonference i Rio de Janeiro.
> De 20 organisationer, der i dag er medlem af 92-gruppen, arbejder, med forskelligt fokus og forskellige prioriteter, alle med bæredygtig udvikling i Danmark og/eller ude i verden. Se www.92grp.dk .

Derudover er vi bl.a. i dialog med **Klimakonsortiet**, som er interesseret i vores projekt og ser muligheder for samarbejde på konkrete områder. Ud over de erhvervsrelaterede elementer, som vi kan samarbejde om, ser Klimakonsortiet, i vores projekt, spændende elementer af generel oplysning og folkelig forankring, som på flere måder kan skabe synlighed og afsæt for konstruktive klimainitiativer i Danmark såvel som i resten af verden.

Generel projektbeskrivelse

COme2-gether - Climate dialogue across borders

Overordnet projektbeskrivelse

Folkehøjskolernes Forening i Danmark (FFD) vil med **COme2gether** sætte fokus på konkrete ideer til løsninger på klimaproblematikkerne, der går på tværs af de fora, som traditionelt arbejder sammen og forholder sig til hinanden.

Højskolernes unikke logistik og kompetencer vil blive brugt til at samle mennesker/repræsentanter med forskellige økonomiske interesser, faglige og politiske udgangspunkter, sprog, opfattelser af mål/metoder og muligheder for indflydelse. Mødet på tværs vil tilvejebringe nye ideer, innovation og partnerskaber og dermed skabe nye muligheder for en udvikling der er både bæredygtig og attraktiv.

Projektet skal medvirke til at sikre klimadagsordenen en dansk og international folkelig og tværsektoriel forankring. Projektet lever op til højskolernes hovedsigte: "livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse", ved at spille ind i ind i processen forud for, under og efter den afgørende 15. konference for klimakonventionens parter (COP15) i København i december 2009.

Et centralt element er, at vi inviterer 3-500 deltagere fra hele verden på højskole i Danmark, sammen med 3-500 danskere, i en uge i august 2009. Projektet vil inddrage og inkludere deltagere og samarbejdspartnere fra NGO'er, virksomheder, kommuner/administration, folketing/regering m.v.

Der lægges stor vægt på, at skabe opmærksomhed omkring et sæt af events lokalt og centralt i København som skal formidle ideer, løsninger og kommentarer fra deltagerne i projektet til borgere og samarbejdspartnere i Danmark og internationalt.

Overordnet mål

At styrke udviklingen imod et bæredygtigt klima baseret på øget viden, engagement, innovation og incitament på tværs af sektorer og lande.

Projektmål

- ✓ At identificere de første civile skridt på vejen mod en klimatisk bæredygtig fremtid og levere en platform til demonstration af eksisterende løsninger.
- ✓ At levere konkrete forslag til, hvilke elementer der indgår i en klimatisk bæredygtig fremtid.
- ✓ At fremme folkelig og tværfagligt forankret videndeling og fortsat idéudvikling på tværs af sektorer og nationaliteter i de resterende skridt mod en klimatisk bæredygtig fremtid.
- ✓ At styrke Folkehøjskolernes fortsatte arbejde med de samfundsvidenskabelige, naturvidenskabelige og humanistiske elementer af global bæredygtighed.

Hvordan projektet markedsfører Danmark:

Danmark som et ansvarligt og afbalanceret land

At projektet har fundet støtte fra offentlige puljer, private fonde og virksomheder viser en bredt funderet vilje til at handle ansvarligt og under inddragelse af så mange kompetencer som muligt.

Repræsentanter for alle, som har en aktie i klimakonferencens udkomme (politikere, virksomheder, administratorer, NGO'er, befolkning), inviteres til at deltage under højskoleopholdet og/eller ved de lokale og den centrale event. Derved demonstreres det danske demokratis brede grundlag og den danske tradition for demokratisk (ud)dannelse og dialog på tværs.

Samtidig viser projektet, at danskere på alle niveauer – fra alle sektorer – tager ansvar for den konkrete udvikling på klimaområdet.

Danmark er eksperimenterende og modigt

Projektet vil være en lokal, national og international platform for demonstration af især danske virksomheders tekniske løsninger, baseret på mange års eksperimenter, investeringer, engagement og politisk velvilje.

Projektet vil vise, at danskerne har mod til at gå forrest samt at tale med og inddrage mennesker og elementer, som vi ikke umiddelbart er enige med – og som ikke umiddelbart har de samme mål som os selv.

Danmark er miljøbevidsthed, enkelhed og effektivitet

Projektet vil vise, hvordan danske virksomheder, dansk administration, danske parlamentarikere, danske NGO'er (samt alles internationale partnere) og danske borgere via konstruktiv dialog kan finde konkrete og ansvarlige løsninger på et globalt miljøproblem. Det er sund fornuft – og både enkelt og effektivt i forhold til scenariet om at vente på politiske direktiver og tekniske forhandlinger.

Projektet vil demonstrere miljømæssigt ansvar i alle led af projektimplementeringen.

Milepæle:

1. Projektopstart: 1/3-08 – 31/5-08
2. Rekruttering af kursusdeltagere (ude og hjemme): 1/6-08 – 1/5-09
3. Samarbejdsaftaler, kompetencer, og kursusindhold på plads: 1/8-08 - 15/6-09
4. Europæisk kulturmødetræf 08: 31/10-2/11 - 08
5. Kursusafholdelse på højskolerne: 10/8-09 – 15/8-09 (begge dage inkl.)
6. Lokal event (ved deltagende højskoler): i løbet af uge 33 2009
7. Afsluttende event i København: 16/8-09
8. *Bogen* produceret og distribueret: 16/8-09 – 14/11-09

9. Europæisk kulturmødetræf 09: Midt november 09
10. Levende OPLYSNING og event (overrækkelse af resultater) under COP 15: 4-11/12-09
11. Opfølgning: 16/8-09 – 1/3-10 + ?
12. Evaluering og rapportering: 16/8-09 – 1/3-10

Projektets forventede resultater og effekter

Konkrete resultater

COme2gether vil give nogle resultater som er meget konkrete, både på kort og lang sigt. De umiddelbare resultater er beskrevet nedenfor. Det er målet, at projektets idé og de konkrete forslag, også efter COP15, skal brede sig som ringe i vandet ud fra deltagerne i de lande de kommer fra. Dette fortsatte fokus skal støttes og videreformidles via en engagerende og levende Internet baseret kommunikationsplatform, samt via FFD's og samarbejdspartneres fortsatte internationale arbejde.

Det konkrete resultat for projektet rummer fire aspekter:

1. En lokal event ved 15-25 højskoler, hvor de internationale og danske deltagere i en uges intenst højskoleophold møder borgere, virksomheder og offentlig administration til en tværgående og inspirerende klima-dialog. Eventen er tillige en platform for demonstration af klima-løsninger.
2. En hovedbegivenhed /-event, hvor vi samler alle deltagerne fra landets højskoler i København. Skolernes forskellige fokus bliver her præsenteret og eksponeret på gader og stræder i forskellige sammenhænge og former. Her slutter nationale/større samarbejdspartnere sig til de lokale fra højskolernes nærmiljø og deltagerne fra hele verden, for at give *deres* bud på klimaløsninger.
3. En virtuel og konkret bog *(Bogen),* som samtidig skal have symbolsk virkning. *Bogen* skal formidle projektets budskaber, kunne bruges til oplysning og inspirere til handling og beslutninger. Bogens indhold baseres på input fra deltagere og samarbejdspartnere samt formidling af elementer af resultat 1 og 2.
4. Under COP15: Aktiviteter og arrangementer på Borups Højskole (midt i København). Målet er folkeoplysning, dialog på tværs, synlighed/opmærksomhed m.v. I løbet af konferencen vil der være en event, hvor projektets resultater, kommentarer og idéer overleveres til COP15's beslutningstagere.

Effekter på kort og lang sigt

Virksomheder, NGO'er, højskoler og involverede kommuner/regioner, – små lokale, store og internationale – vil have en ny tværgående platform for dialog og udveksling af viden og idéer. Herigennem vil de styrkes i at finde nye innovative veje til egne og fælles mål.

Den enkelte deltager vil have styrket sin kompetence, sit netværk og sit engagement i forhold til at kunne medvirke til gennemførelsen af konstruktive løsninger på klimaproblematikken.

Politikere, med og uden beslutningskompetence ved COP15, vil have et styrket og kvalificeret grundlag for forhandlinger og beslutninger. De vil have nogle konkrete inputs, tilkendegivelser og

kommentarer til proces og baggrund for såvel COP15 som fremtidige klimaforhandlinger.

Projektets konkrete output, *Bogen* (den virtuelle og den i bogform) vil danne en ramme for folkeligt, politisk og økonomisk engagement i klimadagsordenen og anvise konkrete løsninger og handlemuligheder på alle niveauer fra individ til international beslutningstager.

Højskolerne vil have styrket deres kompetence og udbygget basen for det fortsatte arbejde med demokratisk dannelse med særligt fokus på de samfundsvidenskabelige, naturvidenskabelige og humanistiske elementer af global bæredygtighed.

Projektplan

Max 1000 anslag pr. kasse

	Milepæl	Forklaring	Tidsplan
1	**Projektopstart:**	Projekt- og konceptudvikling, indhold, samarbejdspartnere, finansiering. Aftale om design og oprettelse af nytænkende kommunikations-platform.	**1/3-08 – 31/5-08**
2	**Rekruttering af kursusdeltagere (ude og hjemme)**	**Danske deltagere:** 1. Højskolerne annoncerer kurset via deres sædvanlige kanaler. 2. Virksomheder, relevante institutioner, NGO'er og borgere tilbydes kursusdeltagelse via annoncering og direkte kontakt. Kontakt til denne målgruppe skabes bl.a.via CONSITO, Klimakonsortiet og Dansk Industri Business Development (DIBD). **Udenlandske deltagere:** 1. Ovennævnte organisationer inviteres til at tage partnere fra hele verden med på højskole. 2. Samtidig vil vi samarbejde med især NGO'er og virksomhedernes organisationer om en bred rekruttering, samt eventuelt sponsorering, af yderligere deltagere (internationale og/eller danskere – f.eks. studerende). **Udvælgelse – sikring af niveau og bredde:** Vi vælger deltagerne ud for at sikre et højt niveau, repræsentativitet, engagement og diversificerede input. Udvælgelsen sker på baggrund af interesserede potentielle deltageres ansøgning om deltagelse og konkrete input i forhold til problemstillingen.	**10/5-08 – 1/5-09**
3	**Kompetence og kursusindhold på plads**	Indsamling, koordination og kategorisering og deling af viden, materialer, foredragsholdere, diskussionsfora etc. 2 seminarer for tovholdere på højskolerne og andre indholds-samarbejdspartnere. Her styrkes de faglige kompetencer. Samtidig	**1/8-08 - 15/6-09**

		involveres tovholdere og indholds-samarbejdspartnere i udviklingen af undervisningsmaterialer til brug ved kurset i august 09 – og til brug for kurser og aktiviteter både før og efter dette kursus. Nogle samarbejdspartnere deltagere i seminarerne for at styrke egne kompetencer og idéer. Forud for det sidste seminar bearbejdes de potentielle deltageres ansøgninger/input (se ovenfor) og inddeles i temaer. Op til og under det sidste seminar definerer vi temaer i forhold til højskolernes fokus og særlige kompetencer. De(n) indsamlede viden, materialer, foredragsholdere, diskussionsfora etc. fordeles på temaerne, så informationen er let tilgængelig og relevant for den enkelte højskole (og samarbejdspartner).	
4	**Europæisk kulturmødetræf 08**	Det Europæiske kulturmødetræf er en tilbagevendende international aktivitet i højskoleregi. Denne gang med fokus på klima – og tilrettelagt så de denne aktivitet og klima-projektet supplerer hinanden. Unge fra Europa, hvoraf mange allerede er på højskole i Danmark, samles til et tværkulturelt, fagligt og festligt møde. Denne aktivitet finansieres bl.a. via midler fra EU-Nævnet.	**31/10 – 2/11-08**
5	**Kursusafholdelse**	Deltagerne fordeles på 15-25 højskoler, hvor de deltager i projektets centrale element: et 6 dages fokuseret kursus som leder frem til en stor finale i København. Under kurset arbejdes der på hver skole videre med et eller flere af de definerede temaer med det mål at komme frem til et fælles udspil eller en fælles kommentar til elementer af drømmen om det gode, bæredygtige globale samfund. De fælles udspil/kommentarer præsenteres ved eventen i København og kommer til at udgøre centrale elementer i *Bogen* (filmstykker, lyd, billeder m.v.). Alle deltagere formulerer tillige et mål for deres egen konkrete indsats for at gøre en forskel. Disse personlige forpligtelser – og historier – bliver et andet centralt element i *Bogen*.	**10/8-09 – 15/8-09** Begge dage inkl.

		Budgettet til denne milepæl dækker også logistik og konkret planlægning af kurserne.	
6	**Lokal event (ved deltagende højskoler)**	I løbet af kurset på højskolerne bruges en dag på en lokal klima event. Her giver højskolerne de lokale virksomheder, kommunen, borgere m.fl. en platform for diskussion, information, fremvisning af løsninger m.v. Projektet sørger for at der den dag dukker et *Roadshow*, i form af en bus fyldt med teknik, viden, oplægsholdere, festlige indslag m.v., op. De enkelte *Roadshows* er tilpasset det tematiske tema på den enkelte højskole.	**I løbet af uge 33, 2009**
7	**Afsluttende event i København**	I slutningen af kursusforløbet mødes alle deltagere i København til et brag af en, synlig, kvalificeret, festforestilling af input, løsningsfremvisninger og betragtninger. Her slutter nationale/større samarbejdspartnere sig til de lokale fra højskolernes nærmiljø og deltagerne fra hele verden. De sidste input til *Bogen* produceres under denne event. Dette bliver en stor begivenhed i København, som kun bliver større af, at den: • inkluderer folk, organisationer og virksomheder fra resten af Danmark (Klimatopmødet handler meget om København, men det er Danmark som har værtskabet og der er mange idéer i resten af landet). • inkluderer deltagere og interessenter fra resten af verden. Inkl. f.eks. internationale klima-journalister fra IICD og udvekslingsprogrammer Vi samarbejder med Københavns Kommune om brug af byens pladser til denne event.	**16/8-09**
8	**Bogen produceret og distribueret**	*Bogen* indeholder idéer og "værktøjer" til konkrete demokratiske processer, udvikling af tekniske løsninger, formidling og styrkelse af engagement m.v.	**16/8-09 – 14/11-09**

		Den er noget særligt og skal kunne bruges til oplysning. Målet med den er at bryde barrierer for handling og forandring – på alle niveauer: individ, familie, lokalsamfund, region, land, internationalt – borgere, beslutningstagere, erhvervsliv/virksomheder, administration, uddannelse. *Bogen* udkommer som bog – og på projektets kommunikationsplatform. Bogformen har tomme sider til individuel efterfølgende udfyldelse og har forskelligt indhold afhængig af hvem der "ejer" den – og afhængig af hvilke behov den skal dække hvor den kommer frem. Den skal således laves efter "print on demand" princippet (eller evt. via en billigere samlesætsmodel).	
9	**Europæisk kulturmødetræf 09 (ekstra finansiering)**	Det Europæiske kulturmødetræf er en tilbagevendende international aktivitet i højskoleregi. Denne gang (igen) med fokus på klima – og tilrettelagt så denne aktivitet og klima-projektet supplerer hinanden. Unge fra Europa, hvoraf mange allerede er på højskole i Danmark, samles til et tværkulturelt, fagligt og festligt møde. Denne aktivitet finansieres bl.a. via midler fra EU-Nævnet.	**Midt november 09**
10	**Event (overrækkelse af resultater) ved COP 15**	*Bogen* overleveres ved en mediedækket event til Ministeren/ministrene ved COP 15. **Levende OPLYSNING under klimatopmødet** Samarbejdspartnere – især fra *civilsamfundskonsortiet* – deltager i, og er med til at arrangere, en serie af aktiviteter og arrangementer på Borups Højskole (midt i København). Målet er folkeoplysning, dialog på tværs, synlighed/opmærksomhed m.v. *Civilsamfundskonsortiets* samlede kommunikationsstrategi skal sikre, at disse aktiviteter m.v. bliver dækket og videreformidlet af et bredt spektrum af danske og internationale medier.	**04-11/12-09**

11	**Opfølgning**	Opfølgning på projektet sker primært via opfølgning på *Bogen:* 1. Virtuelt via kommunikationsplatformen, **2.** Via indsamling af de kommentarer og input som bliver skrevet ind på de blanke sider i de konkrete bøger, som deltagere og interessenter har bragt ind i deres egen sammenhæng – brugt som baggrund for opfølgende aktiviteter "hjemme". Derudover vil opfølgningen som minimum forankres i *civilsamfundskonsortiets* og højskolernes fortsatte klima-aktiviteter i Danmark og internationalt	**16/8-09 – 1/3-10**
12	**Evaluering og rapportering**	Ved FFD og uafhængig konsulent. Evalueringen forholder sig til det overordnede mål for projektet, men også til processen og opnåelsen af de enkelte milepæle. Rapportering i henhold til regler tilknyttet de enkelte finansieringselementer.	**16/8-09 – 1/3-10**

Tilskudskriterier

Omfatter projektet større begivenheder, konferencer, kampagner mv.? Beskriv kort begivenhederne.	**Ja – på forskellige niveauer – centralt og decentralt:** 1. I løbet af kurset på højskolerne bruges minimum en dag på en **lokal klima event**. Her giver højskolerne de lokale virksomheder, kommunen, borgere m.fl. en platform for diskussion, information, fremvisning af løsninger m.v. 2. **2 gange Europæisk kulturmødetræf**: Unge fra Europa på højskoler i Danmark mødes i en weekend med fokus på klima. 3. I slutningen af kursusforløbet mødes alle deltagere i København til et brag af en, synlig, kvalificeret, **festforestilling af input**, løsningsfremvisninger og betragtninger. Denne event planlægges i samarbejde med de øvrige organisationer og institutioner i eller udenfor *Civilsamfundskonsortiet.* Her slutter nationale/større samarbejdspartnere sig til de lokale fra højskolernes nærmiljø og deltagerne fra hele verden. Dette bliver en stor begivenhed i København, som kun bliver større af, at den: a. inkluderer folk, organisationer og virksomheder fra resten af Danmark (klimatopmødet handler meget om København, men det er Danmark som har værtskabet og der er mange idéer i resten af landet). b. inkluderer deltagere og interessenter fra resten af verden. Inkl. f.eks. internationale klima-journalister fra IICD og udvekslingsprogrammer. **4. Levende OPLYSNING under klimatopmødet** Samarbejdspartnere – især fra *civilsamfundskonsortiet* – deltager i, og er med til at arrangere, en serie af aktiviteter og arrangementer på Borups Højskole (midt i København). Målet er folkeoplysning, dialog på tværs, synlighed/opmærksomhed m.v. 5. *Bogen* overleveres ved en event til Ministeren/ministrene under COP 15. **6.** Projektets produkt, *Bogen,* stilles til rådighed for alle samarbejdspartnere og skal bruges som afsæt for fortsat/ fremtidig oplysning og handlingsanvisende kampagner/debat i Danmark såvel som i de lande som *Bogen* via kursusdeltagerne ender i. Nogle af disse aktiviteter vil være store.

Finder en betydelig del af projektets aktiviteter sted i Danmark? Beskriv kort hvor aktiviteterne finder sted.	Projektets aktiviteter finder sted i Danmark. De afsluttende events foregår i København, midt i august som afslutning på en uges intenst fokus på højskolerne og dernæst ved selve COP 15 konferencen. De centrale kurser og lokale events foregår regi af minimum 15-25 højskoler spredt over det meste af Danmark. Se listen over involverede højskoler og deres placering på kortet nedenfor. 1. Den Europæiske Filmhøjskole 2. Rørvig Folkehøjskole 3. Brandbjerg Højskole 4. Ry Højskole 5. Højskolen Østersøen 6. Nordfyns Folkehøjskole 7. Løgumkloster Højskole 8. Uldum Højskole 9. Odder Højskole 10. Silkeborg Højskole 11. Europahøjskolen Kalø 12. Vallekilde Højskole 13. Krogerup Højskole 14. Esbjerg Højskole 15. Brenderup Højskole 16. Bornholms Højskole 17. Højskolen Performers House 18. Ryslinge Højskole 19. Vestjyllands Højskole 20. Borups Højskole 21. Testrup Højskole 22. Rødding Højskole 23. Den Rytmiske Højskole 24. Gymnastikhøjskolen ved Viborg 25. Egmont Højskolen 26. Grundtvigs Højskole 27. Den Internationale Højskole De deltagende Højskolers placering i Danmark. Flere Højskoler vil benytte materialer m.v. både før og efter projektperioden.

<table>
<tr>
<td>Er projektet medfinansieret med 50 pct.? Beskriv kort finansieringsplanen.</td>
<td>
Projektet er som minimum medfinansieret med 50,1%
Finansieringen vil være sammensat af en serie elementer:

1. Tilskud fra Undervisningsministeriet
2. Tips- og Lottomidler
3. Private fonde
4. Sponsorater
5. Deltagerbetaling
6. Egenfinansiering (timer og ressourcer i FFD og på højskolerne)

Undervisningsministeriet er søgt om dispensation fra reglen om udlændinge på Højskole. En forventet imødekommelse af denne ansøgning vil betyde, at der vil foreligge en "skjult" statslig finansiering på ca. 2 millioner (afhængigt af antal udlændinge projektet tiltrækker).

Har ved udgangen af august 2008 søgt i alt 31 fonde og puljer.

Når den endelige finansieringsstruktur er på plads høres alle tilskudsgivere om de kan godkende det endelige budget.

Status på finansiering:
Har p.t. sikret følgende eksterne bevillinger:

<table>
<tr><td>Tips og Lotto – 900.000</td><td>850.000</td><td>Til synlighed</td></tr>
<tr><td>Undervisningsministeriet</td><td>110.000</td><td>For-projekt bevilget</td></tr>
<tr><td>EU-nævnet</td><td>200.000</td><td>Delprojekt</td></tr>
</table>

Muligheder der stadig er åbne:

<table>
<tr><td>Villum Kann Rasmussen Fonden / USA</td><td>Afventer svar</td></tr>
<tr><td>BG Fonden</td><td>Afventer svar</td></tr>
<tr><td>E.E.C. Fonden</td><td>Afventer svar</td></tr>
<tr><td>Velux + Villum Kann Rasmussen Fonden</td><td>Afventer svar</td></tr>
<tr><td>Danisco's fond</td><td>Afventer svar</td></tr>
<tr><td>Familien Hede Nielsens Fond</td><td>Afventer svar</td></tr>
<tr><td>Jubilæumsfonden for Grundfos A/S</td><td>Afventer svar</td></tr>
<tr><td>Codan-Fonden</td><td>Afventer svar</td></tr>
<tr><td>Alfred Benzons Fond</td><td>Afventer svar</td></tr>
<tr><td>Ole Heyes Fond</td><td>Afventer svar</td></tr>
<tr><td>Fonden til markedsføring af Danmark</td><td>Deadline 3/9-08</td></tr>
</table>

Vi er i gang med yderligere finansieringsspor:

1. Danidas oplysningsmidler (særlig pulje - i samarbejde med 92-gruppens COP15 konsortium)
</td>
</tr>
</table>

	2. Virksomheders og organisationers direkte og indirekte involvering, inkl. sponsorering og finansiering af ophold/rejser for dem selv og/eller evt. udenlandske partnere. Udkast til virksomhedstilbud tjekket med bl.a. DI og Klimakonsortiet. 3. Særlig pulje fra Udenrigsministeriet – bliver (måske) oprettet hen over efteråret. Er i dialog med relevante embedsmænd om dette. 4. Regionernes MEGAsatsninger. Særlig interesse – og direkte opfordring til at søge økonomisk støtte fra Region Midtjylland. De andre relevante regioner er kontaktet – og alle er interesserede i samarbejde. 5. Dannelse af *et Civilsamfundskonsortium,* som inkluderer de centrale elementer af de danske civile aktører i et koordinerende samarbejde, hvor eksisterende projekter og aktiviteter tænkes sammen i praksis, hvilket vil betyde reducerede udgifter og øget relevans for alle involverede. Det er tanken, at *Civilsamfundskonsortiet* skal have internationale links og et internationalt råd bestående af stærke klima kompetencer. P.t. samarbejde omkring udviklingen af dette konsortium med CONCITO og 92-gruppen.

Har projektet en bred forankring og går på tværs af organisationer? Beskriv kort hvordan de enkelte samarbejdspartnere involveres.	Projektet bygger på samarbejde på tværs af *sektorer* - ikke blot organisationer. Vi vil samle mennesker/repræsentanter med forskellige økonomiske interesser, faglige og politiske udgangspunkter, sprog, opfattelser af mål/metoder og muligheder for indflydelse. Mødet på tværs vil tilvejebringe nye ideer, innovation og partnerskaber og dermed skabe nye muligheder for en udvikling der er både bæredygtig og attraktiv. **Hvorfor vores projekt er interessant for de andre:** • Højskolerne har en helt unik logistik og faciliteringskompetence. • Højskolerne er neutrale institutioner med oplysning, dialog og demokratisk dannelse som fremmeste mål. • Projektets deltagere og partnere vil få mulighed for konkrete aktiviteter på 15-25 højskoler fordelt ud over hele landet. • Højskolerne har senge, gode undervisnings-/mødelokaler samt egne køkkener generelt kendt for fortrinlig forplejning. Ovenstående elementer vil indgå i det direkte samarbejde med især de andre aktører i *Civilsamfundskonsortiet*, som til gengæld vil bringe deres ekspertise og viden ind på højskolerne og ind i projektets centrale dialog, kapacitetsopbygning (indhold) og videndeling. **Hvorfor private virksomheder også vil være interesserede:** **De kan** bakke op om et folkeligt forankret klimainitiativ med lokalt, nationalt og internationalt fokus, og samtidig opnå flere fordele: 1. **Gøre en forskel:** Virksomheden kan direkte medvirke til at sætte fokus på en af de største og vigtigste udfordringer for verden i nyere tid. Dette kan synliggøres i deres grønne regnskab – og indgå i arbejdet med virksomhedens sociale ansvar. 2. **Få ny viden og kontakt:** Virksomheden får input udefra via oplyste medarbejdere, som i forbindelse med projektet vil få mulighed for ny lokal, national og international dialog og kontakt. 3. **Få motiverede medarbejdere/samarbejdspartnere:** Den enkelte deltagende medarbejder og/eller udenlandske samarbejdspartner vil med garanti opleve et øget engagement og ny motivation i forhold til at skabe ændringer personligt, på jobbet, i fritids- og privatliv.

	4. **Synliggøre deres engagement**: Deltagelse i projektet kan bruges som afsæt for lokal, national og international presseomtale. Alle sponsorer vil blive nævnt i relevante elementer af FFD's eksponeringsplatform. **Hvordan de enkelte (grupper af) samarbejdspartnere involveres:** *Kapacitetsopbygning og videndeling:* Virkomheder, uddannelsesinstitutioner, interesseorganisationer og NGO'er inviteres til at deltage i kapacitetsopbygning og videndeling forud for projektets centrale kursus og event i august 2009. *Deltagelse i klimakurser på højskoler:* Repræsentanter for alle som har en aktie i klimakonferencens udkomme (politikere, administratorer, virksomheder, NGO'er, befolkning) inviteres til at deltage i højskolernes klimakurser i august 2009. *Deltagelse i sideløbende begivenheder og events:* Repræsentanter for alle som har en aktie i klimakonferencens udkomme (politikere, administratorer, virksomheder, NGO'er, befolkning) inviteres til at deltage med input ved såvel de lokale events rundt omkring i landet som de centrale events i København (v. slutningen af kurset og under COP15)

Forventes projektet at tiltrække udlændinge til Danmark? Beskriv kort hvordan.	Projektets centrale element handler om at invitere (minimum) 3-500 **deltagere fra hele verden på højskole i Danmark sammen med lige så mange danskere**. De udenlandske deltagere skal rekrutteres/findes i såvel rige lande som USA og Canada som fattige lande. Dette for både at sikre faglig og kulturel bredde samt deltagelse fra de lande som har afgørende betydning for forhandlingerne ved COP15. De udenlandske deltagere i projektet vil komme fra internationale samarbejdspartnere til undervisningsinstitutioner, virksomheder, NGO'er, ministerier, parlament/regering m.m. Der rekrutteres via annoncering (også over Internettet) og direkte kontakt. Kontakt skabes bl.a. via Højskolerne, Universiteter (Københavns og Aalborg), Klimakonsortiet og Dansk Industri Business Development (DIBD). Særligt samarbejde omkring rekruttering af udenlandske deltagere i såvel kurser som efterfølgende events vil især foregå i samarbejde med *Civilsamfundskonsortiets* aktive organisationer, institutioner og virksomheder.

	Der er p.t. aftaler om samarbejde omkring involvering af udlændinge i processen op til COP15 med miljø- og udviklingsorganisationerne i 92-gruppen, centrale uddannelsesinstitutioner (formelle såvel som uformelle) og CONSITO (i eller udenfor et evt. kommende *Civilsamfundskonsortium*). Det planlægges derudover at involvere internationale klimajournalister (f.eks. via IICD og de danske udviklingsorganisationers udvekslingsprogrammer) i udbredelsen af budskabet om dette tilbud.

Forventes projektet at skabe omtale i udlandet? Beskriv kort hvordan.	**Ja – på flere niveauer:** Verdens øjne er rettet imod Danmark forud for klimatopmødet i december 2009. Der vil være mange spekulationer omkring selve forhandlingerne – og mange tekniske rapporter m.v. vil blive præsenteret for offentligheden. Men der vil givet opstå et behov for at høre om konkrete muligheder for at handle. Og mange vil være interesserede i at se klimaproblematikken fra nye vinkler – som bl.a. inkluderer idéer til hvordan vi kan fjerne vores egne barrierer for at handle – som borgere, virksomheder, institutioner og organisationer. De internationale medier, som vi vil inkludere i vores medieplan, vil være interesserede i at dække projektets events, fordi det inkluderer mennesker fra hele verden og giver en ny, frisk vinkel til dækningen af klimaproblematikken og COP15. Vi vil sørge for at de på forhånd ved, at der vil være noget at skrive hjem om – og billeder at hæfte på historierne. Vores projekt handler om oplysning – i ordets bredeste forstand. Vi og vores samarbejdspartnere vil vise hvordan det allerede er muligt at handle på en klimatisk bæredygtig og, ikke mindst, inkluderende måde. Det gør det til noget særligt – også i en international sammenhæng. Fordi de begivenheder som lyser op flere gange i løbet af vores projekt inkluderer folk, organisationer og virksomheder fra hele verden, kan vi på forhånd sikre, at internationale klima-journalister fra f.eks. IICD og udvekslingsprogrammer vil være interesserede i at dække dem. Samtidig vil projektet få omtale via de udenlandske deltagere, som tager projektets produkt, *Bogen*, med hjem – og bruger deltagelsen i projektet som afsæt for aktiviteter, dialog og debat hjemme.

Dato: 3. september 2008 **Underskrift**

Niels Glahn, Generalsekretær FFD

_____

Navn (blokbogstaver):
Juridisk ansvarlig (projektholder)

Niels Glahn skriver under på vegne af de højskoler som deltager i projektet som samarbejdspartnere idet de alle er medlemmer af FFD og derfor har været med til udviklingen af projektet. Højskolerne er repræsenteret ved 3 medlemmer fra FFD's bestyrelse i en styregruppe for projektet.

Efter samtale med Brian Valbjørn Sørensen, Økonomi- og Erhvervsministeriet, vurderes det ikke relevant at udfylde de minimis og samarbejdserklæringer for hver af de deltagende højskoler. Højskolernes ansøgning om deltagelse i projektet vedlægges ansøgningen.

_____

EUROPEAN FILM COLLEGE

European Film College
Ebeltoft, 6. oktober 2008

Den Europæiske Filmhøjskole
8400 Ebeltoft
Denmark
Phone +45 86 34 00 55
Fax +45 86 34 05 35
administration@efc.dk
insec@efc.dk
www.efc.dk

Vedrørende pulje til klimatopmøde-aktiviteter.

HONORARY COMMITTEE
Theo Angelopoulos, Director
Bernardo Bertolucci, Director
Anja Breien, Director
Henning Carlsen, Director
Jean Claude Carrière, Scriptwriter
Milos Forman, Director
Aki Kaurismäki, Director
Lindsay Law, Producer
Walter Murch, Editor
Alan Parker, Director
Fons Rademakers, Director
Vanessa Redgrave, Actress
Hanna Schygulla, Actress
Andrej Smirnov, Director
Eckart Stein, ZDF
Max von Sydow, Actor
István Szabó, Director
Lars von Trier, Director
Andrzej Wajda, Director
Wim Wenders, Director
Alan Yentob, BBC
Saul Zaentz, Producer

European Film College (EFC) kommer til at spille en aktiv rolle før, under og efter FNs klimatopmøde i november-december 2009, og derfor ønsker vi at søge om midler til at gennemføre vores planlagte aktiviteter.

EFC er en international højskole, der giver de 115 studerende fra hele verden indsigt i filmproduktion, filmteori, demokratisk dannelse, ernæring, sundhed og klima. Vi har som fundament for skolen et credo, hvor alle de nævnte forhold tilsigter, at fremtidens filmmagere tager hensyn og ansvar for den verden, som de lever i.

I uge 32 og 33 i 2009 tilbyder EFC et 14-dages kursus, hvor vi sammen med cirka 115 unge filmskabere fra hele verden laver 20-25 miljøfilm. På 14 dage researcher, skriver og producerer de film af 5-8 minutters varighed, som alle sammen beskriver miljøforhold i denne region.

Filmene kommer til at afspejle alt fra små detaljer til holistiske perspektiver – der vil være dokumentar, animation og drama. Alt sammen produceret med professionelle standarder.

Filmen vil efterfølgende kunne bruges på selve topmødet, på lokale, regionale og nationale websites – på seminarer, kurser og konferencer efter topmødet. Alle rettigheder tilhører vores region.

EFC har lærere, teknik og produktionsfaciliteter – men vi mangler økonomi til at betale en del af opholdet for de 100 unge, som af forskellige årsager kan have svært ved at finde pengene til opholdet, trods ambitioner og evner indenfor emnet.

På den følgende side er budgettet for projektet vedlagt.
Vi er klar over, at ansøgningen er mangelfuld, men vi håber, at vi snarest kan indsende alt relevant materiale, og komme i betragtning til støtte.

Søren Høy

Søren Høy
Principal European Film College

MPA · NORDISK BALTISK FILMFOND · BANG & OLUFSEN · FILMKOPI · OPEN SOCIETY INSTITUTE · TUBORGFONDET
MAIN SPONSORS: MPA · NORDISK BALTISK FILMFOND · BANG & OLUFSEN · NORDISK FILM FONDEN · FILMKOPI · OPEN SOCIETY INSTITUTE · TUBORGFONDET

EUROPEAN FILM COLLEGE

European Film College
Ebeltoft, 6. oktober 2008

Vedrørende pulje til klimatopmøde-aktiviteter.

Den Europæiske Filmhøjskole
8400 Ebeltoft
Denmark
Phone +45 86 34 00 55
Fax +45 86 34 05 35
administration@efc.dk
insec@efc.dk
www.efc.dk

HONORARY COMMITTEE
Theo Angelopoulos
Director
Bernardo Bertolucci
Director
Anja Breien
Director
Henning Carlsen
Director
Jean Claude Carrière
Scriptwriter
Milos Forman
Director
Aki Kaurismäki
Director
Lindsay Law
Producer
Walter Murch
Editor
Alan Parker
Director
Fons Rademakers
Director
Vanessa Redgrave
Actress
Hanna Schygulla
Actress
Andrej Smirnov
Director
Eckart Stein
ZDF
Max von Sydow
Actor
István Szabó
Director
Lars von Trier
Director
Andrzej Wajda
Director
Wim Wenders
Director
Alan Yentob
BBC
Saul Zaentz
Producer

Ønsket støtte: DKK 500.000.

Budget:

Pris per studerende: DKK 10.000.

Samlet pris for klimaprojektet: DKK: 1.000.000.

Prisen inkluderer administration, logistik, undervisning, teknik, materialer, forplejning, ophold og transport under opholdet.
Dog ikke rejse til og fra skolen.

Prisen er udregnet efter de normale tariffer, som EFC tager på skolens lange kursus på 34 uger.

Eftersom et kursus af denne art ikke kan regne med statsstøtte, søger vi om halvdelen af beløbet. Den anden halvdel betales af de studerende. Dermed vil det være realistisk, at vi kan lave en stærk visuel præsentation af vores region, hvor vi både involverer erhvervsliv, politikere og kulturpersonligheder.

For yderligere oplysninger kontakt venligst:

Søren Høy
European Film College
Carl Th. Dreyers Vej 1
8400 Ebeltoft
Mail: hoy@efc.dk
Phone: +45 8634 0055
Mobile: +45 2129 7019

MPA · NORDISK BALTISK FILMFOND · BANG & OLUFSEN · FILMKOPI · OPEN SOCIETY INSTITUTE · TUBORGFONDET
·MAIN SPONSORS: MPA · NORDISK BALTISK FILMFOND · BANG & OLUFSEN · NORDISK FILM FONDEN · FILMKOPI · OPEN SOCIETY INSTITUTE · TUBORGFONDET

Region Midtjylland
Vækstforum

Jytte.Johansen@ru.rm.dk

Pulje til Klimatopmøde aktiviteter – ansøgning

06-10-2008
Sagsid 08/35234
Kontaktperson
Tina Degn Rasmussen
telefon: 87 53 50 52
mobil: 60 12 38 04
tidra@syddjurs.dk

Plan, udvikling og kultur
Lundbergsvej 2
8400 Ebeltoft
Telefon 87 53 53 70
syddjurs@syddjurs.dk
www.syddjurs.dk

I samarbejde med Friland sender Syddjurs Kommune hermed en foreløbig ansøgning om midler fra Vækstforums pulje til Klimatopmøde aktiviteter.

Der søges støtte til tre aktiviteter som er tæt knyttet og koordineret:

1. en messe på Friland 28/6 2009, der har energi som hovedtema.
2. en sommercamp i samarbejde med Mellemfolkeligt Samvirke, hvor der bygges 15 m^2 huse incl. opvarmning og strømforsyning.
3. informationsmateriale med fokus på handlingsanvisende formidling.

Der søges om individuelle tilskud til afholdelse af tre aktiviteter, som lægger sig op ad klimatopmødet.

Messen:
På messen vil vi have forskellige seminarer og foredrag om energiløsninger med udgangspunkt i forbrugerens aktuelle behov og muligheder. Desuden vil en lang række aktører på energiområdet udstille produkter mm. Endelig vil frilænderne præsentere forskellige bud på alternative energiløsninger.

Messen tænkes afholdt i samarbejde med bl.a. DR, Energitjenesten, DjursEnergiLand (Syddjurs kommune og Norddjurs kommune), OVE, NRGI og Landdistrikternes Fællesråd.

Det foreløbige budget for messen er ca. 200.000,-.

Frilandsmesse 2008 tiltrak - med en meget begrænset markedsføring - over 1500 besøgende.

Sommercampen:
I de sidste tre uger op til Frilandsmessen vil der i samarbejde med MS - Mellemfolkeligt Samvirke - blive arrangeret et Alternativt Klimatopmøde. 30 (måske flere) deltagere fra hele Verden sætter hinanden stævne for at bygge to små bygninger, der i deres materiale-valg, design, valg af varme- og strømkil-

de samt vandhåndtering helt konkret demonstrerer løsninger, der dels er baseret på Regionens ressourcer og virksomheder, og som dels kan fungere som handlingsanvisende eksempler for den almene dansker.

Der vil være tale om to små bygninger på 15m^2 hver til helårsbeboelse, samt et bade-/vådrum. Workshopperne vil skabe rammerne for praktisk demonstration af nogle af de produkter, som præsenteres på Frilandsmessen.

Det Alternative Klimatopmøde vil i samarbejde med journaliststuderende fra journalisthøjskolen søge af sætte fokus på hvor nemt den almene dansker kan yde et stort bidrag, samtidig med at de tjener penge på det.

→ opvarmning: solfanger, mini-flexovn, passiv-solopvarmning i passivhus
→ elektricitet: mikromølle, solceller
→ vandbesparelse: regnvandsopsamling, toiletskyl, vaskemaskine

Disse permanente besøgsbygninger kommer med bud på materialevalg med relativt lille EE ift. det konventionelle passivhus-byggeri.
→ materialevalg
→ sol-design

Det foreløbige budget for sommercampen er ca. 200.000,- kr.

Informationsmateriale:
I årets første 4 måneder vil der blive udarbejdet informationsmateriale, som angiver hvordan man selv kan gå i gang med at energioptimere sit eget hus, samt med øjeblikkelig virkning spare på driften af eget hus.

Informationsmaterialet vil blive udarbejdet i samarbejde med de deltagende parter i messen.

Dette informationsmateriale vil blive præsenteret på messen og få en fast hjemmeside med en regelmæssig opdatering.

Samtidig produceres en vandreudstilling der efter messen kan rejse rundt og formidle budskaberne om hvordan der kan energioptimeres og skabes driftsbesparelser i individuelle byggerier.

Det foreløbige budget for udarbejdelse og formidling af informationsmaterialet er ca. 315.000,- kr.

Som omtalt i telefonsamtale med RM/Vibeke Dyrvig vil denne foreløbige ansøgning blive bearbejdet og fremsendt som endelig ansøgning i uge 45 - 46.

Se mere om Friland på:(http://www.dr.dk/dr2/friland/)

Kontaktperson på Friland:
Jens Peter Mølgaard, e-mail: jpm@roendesnet.dk, telefon: 86 96 62 25,
mobil: 25 75 82 37,

Med venlig hilsen
Tina Degn Rasmussen

Pulje til Klimatopmøde Aktiviteter 6. oktober 2008

Ansøgning: Puljen til Klimatopmøde aktiviteter i Region Midtjylland.

TvPeople, i samarbejde med Danmarks Radio og VELFAC, ansøger hermed Puljen til Klimatopmøde aktiviteter Region Midtjylland om støtte til produktion af en tv-serien i 6 afsnit, der skal vises på DR1 i forbindelse med Klimatopmødet i 09. Tv-serien har arbejdstitlen "Bolig for livet" (Projektbeskrivelse bilag 1).

Tv-serien handler om en almindelig familie fra Midtjylland regionen, der i 3 måneder skal bo i fremtidens hus, et innovativt og nybygget energipositivt hus opført af VELFAC i Lystrup udenfor Århus. I de tre måneder skal familien gennemføre et CO2-eksperiment: De skal sætte alt ind på at leve et CO2 neutralt liv.

Familien har de bedste forudsætninger for at leve bæredygtigt. De skal bo i det helt nybyggede energipositive hus, de får en høj-teknologisk elbil, de får kr. 100.000 til at indrette huset med bæredygtige møbler og hvidevarer, de får kursus i nyttehave og bæredygtig madlavning, etc.

Trods alle de hyper-moderne miljørigtige hjælpemidler bliver det en hård kamp, for livet forsætter på alle fronter sin vante hverdagsgang: Familien skal transportere sig til job, skole og fritidsaktiviterer, de skal lave mad, vaske tøj, holde ferie, etc. Altså alle de hverdagsaktiviterer der betyder, at de danske husstande tilsammen står for hele 40% af den samlede danske CO2 udledning.

Målet med tv-serien er at inspirere danskerne til at leve miljøbevidst. Serien skal appellere bredt – altså ikke kun henvende sig til de allerede omvendte – men produceres således at den når ud til hele paletten af seer-segmenter. Familien, der skal bo i huset, er ikke miljø-hellige, de er, som vi danskere er flest, når det gælder miljøet - vi har det mere i munden end i handlinger.

Serien vil have en stor lokal forankring i Region Midtjylland. Familien, der skal bo i huset, udvælges blandt regionens beboere. Fremtidens hus ligger, som nævnt, i Lystrup og det vil være muligt for

borgerne at besøge huset og møde dets beboere. Ligesom at serien vil medvirke til at brande Region Midtjylland som et miljøbevidst center. Denne branding effekten styrkes af, at huset er udviklet og bygget i samarbejde med lokale virksomheder og institutioner blandt andre arkitektfirmaet aart A/S, Esbensen Rådgivende Ingeniører og uddannelsesinstitutionerne AAA og IHA samt Alexandra Instituttet.

Budget
Tv-serien har et samlet budget (Bilag 2) på kr. 2.918.400.
DR står for 50% af budgettet svarende til kr. 1.459.200

I henhold til nedenstående finansieringsplan ansøger vi hermed Puljen til Klimatopmøde Aktiviteter i Region MidtJylland om op til kr. 1.459.200

Finansieringsplan

DR 50%	1.459.200	
Region Midtjyllands Klimapulje og Fonde ansøges om 50%		1.459.200
Budget i alt kr.	2.918.400	

Tidsplan
Okt. – dec. 08: Færdigt serien-koncept samt finansiering af serien
Jan. – marts 09: Casting af familien samt præproduktion
Maj – juli 09: Familien flytter ind i Velfac huset. Optagelser i 3 mdr.
Junl - sep. 09: Serien redigeres.
Okt. 09: Markedsføring af serien
Nov. 09: Udsendelse på DR1 i forbindelse med Klimatopmødet

Vi kan naturligvis kontaktes for yderligere oplysninger samt uddybende møde.

Bilag vedlagt ansøgningen:
Bilag 1: Projektbeskrivelse "Bolig for livet"
Bilag 2: Budget

Med venlig hilsen

Mette Heiberg
Direktør TvPeople

TvPeople
Vester Farimagsgade 41

DK-1606 København v

www.tvpeople.dk
mh@tvpeople.dk

Tel. +4572215100
Mob. +22655360

TvPeople PeopleGroup

Bolig for livet - 6 programmer á 28 min.

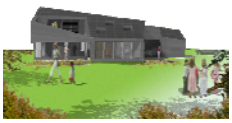

- DR's underholdende CO2-kampagne i forbindelse med klima-topmødet nov. 2009.
- Private husstande står for 40% af Danmarks CO2 udslip – her kan vi sætte ind, når vi vil bekæmpe den globale opvarmning.
- Velfac bygger sammen med Danmarks førende byggeeksperter fremtidens hus. Det er energipositivt, med balanceret ude og indeklima, nyttehave, smukt og er til at betale.
- I 3 mdr. flytter en almindelig familie ind i fremtidens hus, hvor de skal leve så bæredygtigt som muligt, så deres CO2 udslip kommer i bund.

© TvPeople 2008

TvPeople PeopleGroup

Fremtidens hus i parcelhuskvarteret Lystrup

- Velfac har sat Danmarks førende byggeeksperter til at bygge fremtidens parcelhus i Lystrup udenfor Århus.
- Huset står færdigt i marts 09 og bliver bygget efter 5 dogmer:

1) Energi-positivt
2) Komfortabelt
3) Positiv virkning på beboernes helbred og trivsel.
4) Arkitektonisk nydelse.
5) Må højst koste 5-10% mere end gennemsnitprisen for nybyggeri

© TvPeople 2008

TvPeople PeopleGroup

Ideen

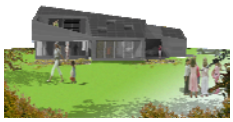

- I 3 mdr. flytter en almindelig børnefamilie ind i fremtidens hus, hvor de skal leve så bæredygtigt som muligt, så deres CO2 udslip kommer i bund.

© TvPeople 2008

TvPeople PeopleGroup

Eksperimentet

- Familien får de bedste forudsætninger: det energipositive hus, en top-tekno el-bil og 100.000 til at indrette det nye hus med møbler, lamper, hvidevarer og eksperthjælp fra arkitekt, havearkitekt, kogebog med C02 neutral mad, mv.
- Familie bor på nuværende tidspunkt i et almindeligt parcelhus, et stenkast fra Fremtidens Hus. Familien har et typisk højt CO2 udslip og deres traditionelle 60'er hus har dårligt indeklima og et trist udseende.
- Vi tegner et før – og efter CO2 portræt af familien. Hvor meget, hvorfor og hvordan udleder familien CO2 i deres sædvanlige liv, så vi kan sammenligne med familiens nye liv i fremtidens hus.

© TvPeople 2008

TvPeople PeopleGroup

CO2 kontrakten

- Familien underskriver en kontrakt: Familien forpligter sig til i 3 mdr. at udlede så lidt CO2 som overhovedet muligt.
- Hvordan påvirker det deres hverdag? Det nye miljøbevidste liv gælder alle livets forhold – boligen, maden, transporten, den personlige pleje, ferien osv.

© TvPeople 2008

TvPeople PeopleGroup

Afsnit 1: Livet i det nuværende hus

- Livet i det gamle hus; hvornår, hvorfor, hvordan og hvor meget CO2 udleder familien? Hvordan er hverdag, set i miljø-optikken?
- Familien døjer med ulemper af et jævnt dårligt byggeri. Fyret sluger tøndevis af olie, el-måleren hjuler i højeste gear, søster har allergi, mor vågner med hovedpine. En læge laver sundhedstjek med målbare parametre. Slipper familien af med skavankerne i det nye hus eller opstår der nye problemer?
- Vi måler familiens normale CO2 udslip over 1 uge.
- Familier pakker de mest nødvendige personlige egendele og glæder sig til at flytte ind i fremtidens hus.

© TvPeople 2008

TvPeople PeopleGroup

afsnit 2

- Indflytning i fremtidens bolig.
- Familien indretter sig med bæredygtige møbler og hvidevarer. De får hjælp af indretningsarkitekt, så indretningen udnytter husets lys og energiforhold optimalt.
- Hvad er mest bæredygtigt; lænestolen fra Ikea eller stolen bygget i Danmark af bæredygtig bambus fra Indonesien?

© TvPeople 2008

TvPeople PeopleGroup

afsnit 3 – husets energi

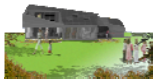

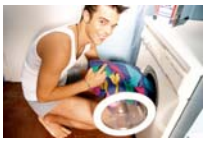

- Fokus på husets el -og energiforbrug og produktion. De nye bæredygtige installationer kræver ændringer i hverdagens vaner fx:
- Husets varme og installationer styres central fra computer, er det svært at finde ud, virker det eller lukker skodder pludselig uden grund?
- Hvor kort kan et styrtebad blive uden at gå på kompromis med den personlige hygiejne?
- Familien vasker kun tøj der vitterligt er beskidt, fylder maskinen helt op, vasker på 30 grader, tørrer tøj i tørrerummet, er det for besværligt og bliver tøjet overhovedet rent?

© TvPeople 2008

TvPeople PeopleGroup

afsnit 4 - maden

- I husets have vil familien anlægge nyttehave. En have- og mad-ekspert fx. Søren Ejlersen hjælper familien med at finde ud af hvilke afgrøder, der er gode at dyrke ud fra devicen kortest vej fra jord til bord.
- Familien prøver at leve vegetarisk af sæsonens frugt og grønt, går efter minimal emballage og lokale produkter. For at spare energi spiser de meget råkost og opbevarer fødevarer i viktualierummet og koger kartoflerne færdige i høkassen. Familien finder ud af, hvad der udleder mest CO2; Fair-trade øko-tomaten fra Venzuela eller den fra industridrivhuset på Fyn? Men orker man overhovedet at hyppe sine egne kartofler og bliver de overhovedet møre i høkassen?

© TvPeople 2008

TvPeople PeopleGroup

5. afsnit - transport

- Familiens gamle Toyota Carina er i de 3 mdr. blevet erstattet af en højteknologisk elbil udviklet af Dong. Bilen bliver ladet op af den overskudsenergi som huset producerer. Men er der overskudsenergi efter flere uger med grå vejr og kan familien leve med at der kun kan sidde 2 personer i bilen, når de er 5? Hvem har mest ret til at køre på arbejde i elbilen? Og hvad siger læreren på skolen, når bussen først ankommer 10 min. efter timen er startet?
- I solskin er det ingen sag at cykle selv lange distancer. Men bliver livet for surt, når 50 km skal klares i bidende modvind, når mormor i Thy fylder 50 år?

© TvPeople 2008

TvPeople PeopleGroup

De 6 afsnit

- CO2 neutral ferie.
- Tidligere års charterferie skal erstattes af en bæredygtig ferieform?
- Men hvad kan det være? cykelferie i Danmark, kanotur i Sverige eller vandretur i Tyrol hvor transport til destination er tog?
- Hvor meget CO2 udleder ferieformerne og hvad vælger familien? Er der sure miner eller får de én på opleveren?

© TvPeople 2008

TvPeople PeopleGroup

Afsnit 6. Regnskabets time

- I det afsluttende program gøres det samlede regnskab op. Hvad har familiens CO2 udslip været i de 3 mdr. og hvor meget har de sparet i forhold til deres gamle liv?
- Familie får et sundhedstjek hvor der bliver målt på de samme parametre som i afsnit 1: Har de fået bedre kondi? Hvad med allergien og hovedpinen?
- Har familien - som sidegevinster til energibesparelsen - oplevet andre forbedringer fx familiesammenhold og livskvalitet, vægttab?
- Har det været anstrengelserne værd?
- Hvad vil familie gøre fremover?

© TvPeople 2008

TvPeople | PeopleGroup

Programmets øvrige elementer

- Hvert familiemedlem bliver udstyret med en CO2 måler, som arbejder around-the-clock. CO2 regnskabet gøres op i slutningen af hvert program.
- Familiemedlemmer i skriftestol: Jeg syndet med en kæmpe engelsk bøf, som bod vil jeg cykle på arbejde tre gange.
- Familiens anstrengelser bliver sat i perspektiv af klimaforskere, erhvervsledere o.a. eksperter, der konsekvensberegner og analyserer fx. hvad vil det betyde, hvis alle danskere gør som familien fx. afliver tørretumbleren? Hvis alle der har max. 10 km til arbejde cykler hver dag?
- Tønde-ikon viser mængden af olie forbrugt i Danmark i løbet af programmets 28 min.

© TVPeople 2008

TvPeople | PeopleGroup

Vært

- Vært med folkelig appel og god kontakt til både børn og voksne er forsøgsfamiliens fortrolige ven. Værten er personlig og trækker på erfaringer fra deres eget familieliv.

© TVPeople 2008

TvPeople | PeopleGroup

Indhold på dr.dk

- CO2 blog med familien
- Danskerne konkurrerer på dr.dk mod familien i CO2 discipliner.
- Der er bæredygtige præmier på højkant: cykler, Toyota Prius, CO2 kvoter, cykelferie for hele familien, skattelettelser, elhovedafbryder, vinduer til hele hytten, anlæggelse af urtehave, dogmekasser fra Årstiderne o.a.

© TVPeople 2008

TvPeople | PeopleGroup

Indhold på dr.dk

- Seerne uploader ideer til CO2 besparelser – ugens bedste tip vinder bæredygtig præmie.
- Tryne-ikoner til mails og grønne ikoner. Dril din nabo, det er ikke kun dit eget regnskab der tæller, du kan få omgivelser med dig.
- Dit personlige CO2 regnskab på dr.dk.
- Konkurrence: Gæt hvor meget CO2 forskellige ting afgiver – fx hvad hjælper miljøet mest; vaske op i hånden eller opvaskemaskine? Lad bilen stå eller sænk stuetemp. 1 grad? Hvad sviner mest plæneklipper eller biltur?

© TVPeople 2008

BUDGET

PRODSELSKAB:	**TvPeople**		
FILMTITEL:	**Bolig for livet**	DATO:	**06.10.08**
PRODUCER:	**Liv Michelsen og Mette Heiberg**		
ANTAL:	**6 afsnit á 28.20 min.**		

NR	HOVEDGRUPPE		TOTAL
1	MANUSKRIPT		-
2	FORPRODUKTION		4.000
3	INSTRUKTØR & PRODUCER		530.000
4	MEDVIRKENDE		-
5	HOLD	- INSTRUKTION	127.500
6		- PRODUKTION	182.000
7		- FOTO	163.800
8		- GRIP	6.400
9		- TONE	110.400
10		- BELYSNING	-
11		- SCENOGRAF & REGI	-
12		- KOSTUMIER & MAKE-UP	-
13		- SECOND UNIT	-
14		- ANIMATION	-
15	LØNRELATEREDE OMKOSTNINGER		273.021
16	UDSTYR		260.200
17	MATERIALER		50.880
18	DEKORATIONER & REGI		133.000
19	KOSTUMER & SMINKE		-
20	STUDIE		-
21	LOCATION		-
22	TRANSPORT & REJSER		74.200
23	OPHOLD & FORPLEJNING		68.000
24	EFTERARBEJDE	- FACILITETER & MATERIALER	246.600
25		- LØNNINGER	180.000
26		- LABORATORIUM	-
27	MUSIK		-
28	ARKIVMATERIALE		10.000
29	FORSIKRING & STEMPLING		12.000
			2.432.001
30	LANCERING		-
31	OVERHEAD		486.400
			2.918.401